

มหาวิทยาลัยหัวเฉียว
เฉลิมพระเกียรติ
HUACHIEW CHALERPRAKIET UNIVERSITY
華僑崇聖大學

รายงานวิจัย

คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
และคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต
ปีการศึกษา 2566

CHARACTERISTICS OF GRADUATES
ACCORDING TO THAI QUALIFICATIONS
FRAMEWORK FOR HIGHER EDUCATION
(TQF: HED) AND SPECIAL
CHARACTERISTICS, BACHELOR OF
SOCIAL WORK PROGRAM,
ACADEMIC YEAR 2023

ดร.ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

รายงานวิจัย

คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
และคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต
ปีการศึกษา 2566

Characteristics of Graduates According to Thai Qualifications Framework
for Higher Education (TQF: HEd) and Special Characteristics, Bachelor of
Social Work Program, Academic Year 2023

ดร.ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์

ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย ประจำปีการศึกษา 2566
จากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
มิถุนายน 2567

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยประจำปีการศึกษา 2566
จากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์

คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และ
คุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต ปีการศึกษา 2566

1. คุณลักษณะของบัณฑิต
2. สังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต
3. ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต
4. คุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต
5. สังคมสงเคราะห์

พิมพ์ครั้งที่ 1 มิถุนายน 2567

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

เลขที่ 18/18 ถนนเทพรัตน กม.18 ต.บางโฉลง อ.บางพลี จ.สมุทรปราการ 10540

โทร 02-713-8114, 02-312-6300

คำนำ

รายงานวิจัยฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อนำเสนอผลการศึกษาวิจัยติดตามภาวะการทำงานภายหลังสำเร็จการศึกษาของบัณฑิตระดับปริญญาตรี หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2565 รวมทั้งผลการศึกษาคคุณภาพของบัณฑิตที่ได้รับการประเมินจากผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ข้อมูลที่ได้จากผลการวิจัยนี้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการประกันคุณภาพการศึกษา การพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้บัณฑิตมีคุณภาพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐานหลักสูตรวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

การวิจัยครั้งนี้ได้รับคำแนะนำ และความช่วยเหลือจากบุคคลและหน่วยงานต่างๆจนสำเร็จ ล่วงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติที่ให้ทุนสนับสนุนการวิจัย อาจารย์และบุคลากร รวมทั้งบัณฑิตและผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต ที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ดร.ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์

วันที่ 25 มิถุนายน 2567

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต ปีการศึกษา 2566 มีวัตถุประสงค์หลัก 2 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาภาวะการมีงานทำ และการศึกษาต่อของบัณฑิตระดับปริญญาตรี หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2565 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ บัณฑิตระดับปริญญาตรี สำเร็จการศึกษาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิตในปีการศึกษา 2565 จำนวน 28 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 92.86 และผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต จำนวน 22 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 68.18 ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. ภาวะการมีงานทำและการศึกษาต่อของบัณฑิต

บัณฑิตส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 69.20) อายุ 23 ปีมากที่สุด (ร้อยละ 57.69) มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพฯและปริมณฑล (ร้อยละ 30.77) จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สายวิทย์-คณิต (ร้อยละ 30.77) สมัครเข้าเรียนเป็นครั้งแรก (ร้อยละ 92.31) เหตุผลที่สมัครเข้าเรียนคือ มีความสนใจอยากประกอบอาชีพเป็นนักสังคมสงเคราะห์ (ร้อยละ 69.23) สำเร็จการศึกษาภายใน 4 ปี (ร้อยละ 92.31) บัณฑิตรุ่นนี้ได้เกรดเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 3.08

ภาวะการมีงานทำของบัณฑิต พบว่า ส่วนใหญ่มีงานทำ (ร้อยละ 84.62) ไม่ได้ศึกษาต่อ (ร้อยละ 96.15) บัณฑิตส่วนใหญ่ไม่ต้องการศึกษาต่อ (ร้อยละ 96.15) ส่วนบัณฑิตกลุ่มที่ต้องการศึกษาต่อ พบว่า ต้องการศึกษาต่อปริญญาโทด้านจิตวิทยา (ร้อยละ 25.00) และด้านนิติศาสตร์ (ร้อยละ 25.00)

ระยะเวลาการได้งานทำครั้งแรกหลังสำเร็จการศึกษา 1-3 เดือน (ร้อยละ 42.31) ส่วนใหญ่ไม่เคยเปลี่ยนงานหลังจากได้งานทำครั้งแรก (ร้อยละ 76.92) ทำงานในหน่วยงานราชการ (ร้อยละ 36.36) ประมาณครึ่งหนึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (ร้อยละ 50.00) ทำงานอยู่ในกรุงเทพฯและปริมณฑล (ร้อยละ 63.64) ทำงานในตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์ (ร้อยละ 27.78) ได้รับเงินเดือน 14,001 – 16,000 บาท (ร้อยละ 36.36) บัณฑิตส่วน

ใหญ่ทำงานเกี่ยวข้องกับสังคมสงเคราะห์/สวัสดิการสังคม (ร้อยละ 54.55) บัณฑิตประมาณครึ่งหนึ่ง รู้สึกไม่พึงพอใจงานที่ทำ (ร้อยละ 50.00) ส่วนเหตุผลที่บัณฑิตรู้สึกไม่พึงพอใจกับงานที่ทำในปัจจุบัน ได้แก่ ขาดความมั่นคง ขาดความก้าวหน้า ระบบงานไม่ดี เท่ากัน (ร้อยละ 18.18) บัณฑิตส่วนใหญ่ได้นำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้ในระดับมาก (ร้อยละ 36.36)

การสอบและขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ยังไม่เคยสมัครสอบ (ร้อยละ 84.62) และมีเพียงร้อยละ 3.85 เท่านั้นที่ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตแล้ว

ผลการประเมินตนเองของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พบว่า บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ในภาพรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.15$) และผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.42$) โดยคุณลักษณะตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ของบัณฑิตแต่ละด้านเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้ดังนี้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 4.38$) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.35$) ด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X} = 4.17$) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.10$) ด้านความรู้ ($\bar{X} = 4.08$) และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.82$) ตามลำดับ

ผลการประเมินด้านคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต พบว่า อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.42$) โดยคุณลักษณะย่อยที่ได้รับการประเมินความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้ดังนี้ มีจิตอาสาเรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม ($\bar{X} = 4.62$) สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ($\bar{X} = 4.58$) เป็นผู้มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.58$) มีความรับผิดชอบต่อสังคม ($\bar{X} = 4.50$) และมีคุณธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ($\bar{X} = 4.46$)

2. ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามกรอบ
มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างเป็นเพศหญิง (ร้อยละ 66.67) ตำแหน่งผู้บริหารระดับกลาง/ผู้จัดการ/หัวหน้า
ฝ่าย (ร้อยละ 73.33) ทำงานในหน่วยงานราชการ (ร้อยละ 53.33) เป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงาน
สังคมสงเคราะห์ (ร้อยละ 73.33) และมีระยะเวลาร่วมงานกับบัณฑิต 5 เดือน (ร้อยละ 40.00)

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การ
เรียนรู้ (Learning Outcomes) ในภาพรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.04$) เมื่อ
พิจารณาตามรายด้าน พบว่า มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด 1 ด้าน คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม
($\bar{X} = 4.28$) ส่วนคุณลักษณะที่เหลือมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด 5 ด้าน คือ ด้านทักษะ
ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.17$) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ ($\bar{X} =$
4.03) ด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X} = 3.96$) ด้านความรู้ ($\bar{X} = 3.93$) และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิง
ตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.86$)

ผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม
พบว่า ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะพิเศษในภาพรวม อยู่ในระดับพึงพอใจ
มากที่สุด ($\bar{X} = 4.32$) เมื่อพิจารณาคุณลักษณะย่อย พบว่า คุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตที่
ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ เป็นผู้ที่มีความรู้ และ
มีทักษะในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ระดับปฏิบัติการตรงกับกลุ่มเป้าหมาย/ผู้ใช้บริการ ($\bar{X} =$
4.43) มีจิตอาสาเรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม ($\bar{X} = 4.40$) และมีความรับผิดชอบต่อสังคม ($\bar{X} = 4.36$)
ตามลำดับ

สารบัญ

		หน้า
	คำนำ	(ก)
	บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	(ข)
	สารบัญ	(จ)
	สารบัญตาราง	(ช)
	สารบัญแผนภูมิ	(ฎ)
บทที่ 1	บทนำ	1
	1.1 หลักการและเหตุผล	1
	1.2 วัตถุประสงค์	3
	1.3 ขอบเขตการวิจัย	4
	1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
	1.5 นิยามศัพท์	4
บทที่ 2	การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
	2.1 พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562	6
	2.2 วัตถุประสงค์ของการจัดการอุดมศึกษา	8
	2.3 หลักการของการจัดการอุดมศึกษา	9
	2.4 ประเภทและกลุ่มของสถาบันอุดมศึกษา	15
	2.5 มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา	17
	2.6 กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ	20
	2.7 หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ	24
	2.8 วิชาชีพสังคมสงเคราะห์	30
	2.9 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	44
	2.10 กรอบแนวคิดในการวิจัย	52
บทที่ 3	ระเบียบวิธีวิจัย	53
	3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา	53
	3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	53
	3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	62
	3.4 การประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล	62

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.5 การเสนอผลการวิจัย	62
บทที่ 4 ผลการศึกษา	63
4.1 ภาวะการมีงานทำของบัณฑิต	64
4.2 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตาม กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ	98
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	116
5.1 สรุปผลการวิจัย	116
5.2 อภิปรายผล	119
5.3 ข้อเสนอแนะ	124
บรรณานุกรม	126
ภาคผนวก	135

สารบัญตาราง

	หน้า	
ตารางที่ 2.1	แสดงจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ บัณฑิต ปีการศึกษา 2536-2564 จำแนกตามปีการศึกษาที่สำเร็จการศึกษา	29
ตารางที่ 2.2	แสดงจำนวนสมาชิกสามัญและผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.2556-2567	43
ตารางที่ 4.1	แสดงลักษณะทั่วไปของบัณฑิต	65
ตารางที่ 4.2	แสดงสถานภาพการทำงานของบัณฑิต	69
ตารางที่ 4.3	แสดงการศึกษาต่อของบัณฑิต	70
ตารางที่ 4.4	แสดงระยะเวลาการได้งานทำและการเปลี่ยนงานของบัณฑิต	72
ตารางที่ 4.5	แสดงคุณลักษณะด้านการทำงานของบัณฑิตที่มีงานทำ	74
ตารางที่ 4.6	แสดงความพึงพอใจงานที่ทำในปัจจุบัน	78
ตารางที่ 4.7	แสดงการนำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน	79
ตารางที่ 4.8	แสดงการสอบและขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์	81
ตารางที่ 4.9	ผลการประเมินคุณลักษณะตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes)	83
ตารางที่ 4.10	คุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม	84
ตารางที่ 4.11	คุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านความรู้	85
ตารางที่ 4.12	คุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านทักษะทางปัญญา	86
ตารางที่ 4.13	คุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านทักษะความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	87
ตารางที่ 4.14	คุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิง ตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	88
ตารางที่ 4.15	คุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านทักษะการปฏิบัติทาง วิชาชีพ	89
ตารางที่ 4.16	ผลการประเมินคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต	90

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า	
ตารางที่ 4.17	คุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็งและสิ่งที่ควรปรับปรุงของบัณฑิต	92
ตารางที่ 4.18	จุดเด่นของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม	93
ตารางที่ 4.19	สิ่งที่ควรปรับปรุงของบัณฑิต	94
ตารางที่ 4.20	ข้อเสนอแนะต่อหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต ในทัศนะของบัณฑิต	96
ตารางที่ 4.21	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนานักศึกษาในทัศนะของบัณฑิต	97
ตารางที่ 4.22	ข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอนในทัศนะของบัณฑิต	98
ตารางที่ 4.23	แสดงจำนวนและร้อยละของแบบสอบถามผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่ได้รับกลับคืน	99
ตารางที่ 4.24	แสดงลักษณะทั่วไปของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง	100
ตารางที่ 4.25	ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต	102
ตารางที่ 4.26	ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง ตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้าน คุณธรรม จริยธรรม	103
ตารางที่ 4.27	ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง ตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้าน ความรู้	105
ตารางที่ 4.28	ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง ตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้าน ทักษะทางปัญญา	106
ตารางที่ 4.29	ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง ตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้าน ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	107
ตารางที่ 4.30	ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง ตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้าน ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	109
ตารางที่ 4.31	ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง ตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้าน ทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	110
ตารางที่ 4.32	ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะ สังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม	111

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า	
ตารางที่ 4.33	คุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็ง และสิ่งที่ควรปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคม สงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม	112
ตารางที่ 4.34	จุดเด่นของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมในทัศนะของ ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต	113
ตารางที่ 4.35	สิ่งที่ควรปรับปรุงของบัณฑิต ในทัศนะของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต	114
ตารางที่ 4.36	คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์	115

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า	
แผนภูมิที่ 4.1	แสดงสถานภาพการทำงานของบัณฑิต	69
แผนภูมิที่ 4.2	แสดงความต้องการศึกษาต่อของบัณฑิต	71
แผนภูมิที่ 4.3	แสดงการเปลี่ยนงานของบัณฑิต	72
แผนภูมิที่ 4.4	แสดงประเภทหน่วยงานที่บัณฑิตทำงาน	76
แผนภูมิที่ 4.5	แสดงหน่วยงานราชการที่บัณฑิตทำงาน	76
แผนภูมิที่ 4.6	แสดงที่ตั้งหน่วยงานของบัณฑิต	77
แผนภูมิที่ 4.7	แสดงเงินเดือน (บาท/เดือน) ของบัณฑิต	77
แผนภูมิที่ 4.8	แสดงลักษณะงานที่ทำของบัณฑิต	78
แผนภูมิที่ 4.9	แสดงความพึงพอใจกับงานที่ทำในปัจจุบัน	79
แผนภูมิที่ 4.10	แสดงการนำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน	80
แผนภูมิที่ 4.11	แสดงการขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์	81
แผนภูมิที่ 4.12	แสดงความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้	102

1.1 หลักการและเหตุผล

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วส่งผลกระทบต่อระบบการจัดการศึกษาของทุกประเทศทั่วโลกรวมทั้งประเทศไทย ที่จำเป็นต้องมีการปรับตัวและพัฒนาให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เทคโนโลยีและรูปแบบการใช้ชีวิตของคนในสังคมทั้งในปัจจุบันและอนาคต การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา หรือการศึกษาในระดับที่สูงกว่าการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและเผยแพร่องค์ความรู้และนวัตกรรม ผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ตามความหมายของ “การอุดมศึกษา” ดังที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 ทั้งนี้ สถาบันอุดมศึกษามีภารกิจที่สำคัญคือให้การศึกษอย่างเต็มที่กับผู้เรียน โดยมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความเป็นเลิศทั้งในด้านวิชาการหรือวิชาชีพ และเป็นคนดีของสังคม สถาบันอุดมศึกษาต้องสร้างเสริมผู้เรียนให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศ สถาบันอุดมศึกษาต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา (มาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562)

หลักสูตรในระดับอุดมศึกษาจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ซึ่งเป็นข้อกำหนดขั้นต่ำของหลักสูตรการศึกษา คุณลักษณะ คุณภาพ และเกณฑ์อื่นเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการส่งเสริม การกำกับดูแล การตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลและการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา (ข้อ 3 กฎกระทรวงมาตรฐานหลักสูตรการศึกษา ระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2565) เพื่อประโยชน์ในการสร้างความมั่นใจในคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา สถาบันอุดมศึกษาต้องมีระบบการประกันคุณภาพผลลัพธ์การเรียนรู้จริงของทุกหลักสูตรการศึกษาในแต่ละระดับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา และติดตามประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ดังกล่าวที่สามารถติดตามตรวจสอบได้ตามหลักธรรมาภิบาล และนำไปใช้ปรับปรุงกระบวนการบริหารจัดการ

หลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ให้ได้ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด (ข้อ 13 กฎกระทรวง มาตรฐานหลักสูตรการศึกษา ระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2565)

ตามกฎกระทรวง มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษา ทุกแห่งทั้งของรัฐและเอกชนต้องจัดการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา โดย แบ่งคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาออกเป็น

- (1) ระดับอนุปริญญา มีหนึ่งคุณวุฒิ ได้แก่ คุณวุฒิอนุปริญญา
- (2) ระดับปริญญาตรี มีหนึ่งคุณวุฒิ ได้แก่ คุณวุฒิปริญญาตรี
- (3) ระดับบัณฑิตศึกษา มีสี่คุณวุฒิ ได้แก่ คุณวุฒิประกาศนียบัตรบัณฑิต คุณวุฒิปริญญาโท คุณวุฒิประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง และคุณวุฒิปริญญาเอก

การจัดการศึกษาในแต่ละระดับคุณวุฒิต้องมีผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้สำเร็จการศึกษา อย่าง น้อย 4 ด้าน ดังต่อไปนี้

- (1) ด้านความรู้
- (2) ด้านทักษะ
- (3) ด้านจริยธรรม
- (4) ด้านลักษณะบุคคล

รายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามข้างบน ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด เพื่อประโยชน์ในการสร้างความมั่นใจในคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา สถาบันอุดมศึกษา ต้องมีระบบการประกันคุณภาพผลลัพธ์การเรียนรู้จริงของทุกหลักสูตรการศึกษาในแต่ละระดับและ ติดตามประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ดังกล่าว ที่สามารถติดตามตรวจสอบได้ตามหลักธรรมาภิบาลและ นำไปใช้ปรับปรุงกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ให้ได้ผลลัพธ์การเรียนรู้ ตามมาตรฐานคุณวุฒิแต่ละระดับ (ข้อ 9 กฎกระทรวง มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565)

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2533 เป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เพียงแห่งเดียวที่เปิดสอนหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อผลิตนัก สังคมสงเคราะห์วิชาชีพที่มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตร สามารถปฏิบัติงานให้

ผู้ให้บริการมีการพัฒนาศักยภาพ เข้าถึงและได้รับการคุ้มครองสิทธิสวัสดิการตามมาตรฐาน รวมทั้งทำงานร่วมกับสหวิชาชีพอื่นๆได้อย่างมีประสิทธิภาพ (คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม, 2560: 10)

ในปีการศึกษา 2565 มีผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต จำนวนทั้งสิ้น 28 คน เป็นรุ่นที่ศึกษาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) (มคอ.2) กำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ไว้ 6 ด้าน ประกอบด้วย (1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม (2) ด้านความรู้ (3) ด้านทักษะทางปัญญา (4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (6) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ นอกจากนี้ยังได้กำหนดคุณลักษณะพิเศษของนักศึกษาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิตไว้ ได้แก่ เป็นนักศึกษาที่มีความรู้ และมีทักษะในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ระดับปฏิบัติการกับกลุ่มเป้าหมาย/ผู้ให้บริการ สามารถคุ้มครองสิทธิสวัสดิการของกลุ่มเป้าหมาย มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีคุณธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีจิตอาสาเรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม และเป็นผู้มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ (คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม, 2560: 56)

ดังนั้นเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่แสดงถึงคุณภาพของกระบวนการจัดการเรียนการสอน มาตรฐานการจัดการศึกษา และผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต จึงจำเป็นต้องทำการวิจัยติดตามประเมินผลคุณภาพของบัณฑิต โดยให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นผู้ประเมิน โดยเฉพาะผู้ใช้บัณฑิตในหน่วยงานองค์กรต่างๆและบัณฑิตที่เป็นผู้สำเร็จการศึกษา

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาภาวะการมีงานทำ และการศึกษาต่อของบัณฑิตระดับปริญญาตรี หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2565
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

1.3 ขอบเขตการวิจัย

1.3.1 ขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย 2 กลุ่ม ดังนี้

1. บัณฑิตระดับปริญญาตรี สำเร็จการศึกษาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต ในปีการศึกษา 2565 จากคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม จำนวน 28 คน
2. ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างในหน่วยงานที่รับบัณฑิตเข้าทำงาน จำนวน 22 คน

1.3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา ทำการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ของหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต ใน 6 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ 6) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ และด้านคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต โดยเก็บข้อมูลหลังจากบัณฑิตสำเร็จการศึกษาไปแล้ว 1 ปี

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ข้อมูลภาวะการมีทำงาน การศึกษาต่อ และคุณภาพของบัณฑิตระดับปริญญาตรี ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2565 เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนของคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม
2. ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เป็นตัวบ่งชี้คุณภาพของบัณฑิต ซึ่งเป็นองค์ประกอบการประกันคุณภาพการศึกษาของหลักสูตรและการประกันคุณภาพในระดับคณะวิชา

1.5 นิยามศัพท์

บัณฑิต หมายถึง ผู้ที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิตในปีการศึกษา 2564 คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

คุณลักษณะของบัณฑิต หมายถึง สิ่งชี้ให้เห็นถึงคุณลักษณะประจำตัวของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ หมายถึง คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ของหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ บัณฑิต ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทาง ปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ด้านทักษะการ วิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 6) ด้านทักษะการปฏิบัติทาง วิชาชีพ

ผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้าง หมายถึง หัวหน้างานของบัณฑิต ในหน่วยงานหรือองค์กรที่ บัณฑิตทำงานอยู่

มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดขั้นต่ำของหลักสูตร การศึกษา คุณลักษณะ คุณภาพ และเกณฑ์อื่นเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการส่งเสริม การกำกับดูแล การ ตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลและการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา

มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับผลลัพธ์การเรียนรู้ของ ผู้เรียนที่เกิดขึ้นจากการศึกษาตามมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา ที่กำหนดขึ้นตาม ระดับการศึกษาแต่ละระดับ

ผลลัพธ์การเรียนรู้ หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่ได้จากการศึกษา ฝึกอบรม หรือประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากการฝึกปฏิบัติ หรือการเรียนรู้จริงในที่ทำงานระหว่าง การศึกษา

คุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต หมายถึง คุณลักษณะที่หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ บัณฑิตคาดหวังเมื่อผู้เรียนสำเร็จการศึกษา ได้แก่ มีความรู้และมีทักษะในการปฏิบัติงานสังคม สงเคราะห์ระดับปฏิบัติการกับกลุ่มเป้าหมาย/ผู้ใช้บริการ สามารถคุ้มครองสิทธิสวัสดิการของ กลุ่มเป้าหมาย มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีคุณธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีจิตอาสาเรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม และเป็นผู้มีการพัฒนาตนเองอยู่ เสมอ

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต ปีการศึกษา 2566 ผู้วิจัย ได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

- 2.1 พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562
- 2.2 วัตถุประสงค์ของการจัดการอุดมศึกษา
- 2.3 หลักการของการจัดการอุดมศึกษา
- 2.4 ประเภทและกลุ่มของสถาบันอุดมศึกษา
- 2.5 มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา
- 2.6 กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
- 2.7 หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
- 2.8 วิชาชีพสังคมสงเคราะห์
- 2.9 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.10 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562

2.1.1 เหตุผลในการประกาศ

พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 2 พฤษภาคม 2562 เป็นต้นไป โดยมีเหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ คือ โดยที่สถาบันอุดมศึกษามีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างพื้นฐานของการพัฒนากำลังคนของประเทศและการขับเคลื่อนประเทศไทยให้มีความเจริญก้าวหน้าตามนโยบายของรัฐบาล ประกอบกับปัจจุบันมีการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก รวมทั้งมีการจัดการด้านการอุดมศึกษาที่หลากหลาย เพื่อให้การจัดการอุดมศึกษาและการพัฒนาบุคลากรของประเทศเป็นไปอย่างมีคุณภาพและมาตรฐานทัดเทียมนานาชาติ

อารยประเทศ สมควรส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษามีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีความเป็นอิสระทางวิชาการ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีองค์ความรู้ทางวิชาการในแขนงต่างๆ ทันทต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก มีการวิจัยและการสร้างนวัตกรรมให้แก่กลุ่มอุตสาหกรรม เป้าหมาย ตลอดจนสามารถถ่ายทอดเทคโนโลยีไปสู่ภาคส่วนต่างๆ อย่างเหมาะสม เพื่อสร้างความเป็นเลิศในทางวิชาการและมีทักษะขั้นสูงในการประกอบวิชาชีพ สามารถตอบสนองความต้องการของภาครัฐและภาคเอกชนได้อย่างแท้จริง และส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและแก้ปัญหาให้แก่สังคมส่วนรวมได้ อันจะนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและสังคม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

2.1.2 ความหมายของคำต่างๆ ตามมาตรา 3 ในพระราชบัญญัติฯ มีดังนี้

“การอุดมศึกษา” หมายความว่า การศึกษาในระดับที่สูงกว่าการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและเผยแพร่องค์ความรู้และนวัตกรรมผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง

“สถาบันอุดมศึกษา” หมายความว่า สถาบันที่จัดการอุดมศึกษาระดับปริญญาและระดับต่ำกว่าปริญญาทั้งที่เป็นของรัฐและของเอกชน

“มาตรฐานการอุดมศึกษา” หมายความว่า ข้อกำหนดขั้นต่ำเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพ และเกณฑ์อื่นในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ข้อกำหนดขั้นต่ำของหลักสูตรการศึกษา และข้อกำหนดขั้นต่ำของเกณฑ์ในการขอตำแหน่งทางวิชาการในสถาบันอุดมศึกษา และมาตรฐานอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการส่งเสริม การกำกับดูแล การตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลและการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา

“คณะกรรมการการอุดมศึกษา” หมายความว่า คณะกรรมการการอุดมศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

“คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา” หมายความว่า คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

2.1.3 สาระสำคัญ

พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 ประกอบด้วย 9 หมวด 80 มาตรา ดังนี้

หมวด 1 บททั่วไป มาตรา 5 – 8

หมวด 2 หลักการของการจัดการอุดมศึกษา มาตรา 9 – 22

หมวด 3 ประเภทและกลุ่มของสถาบันอุดมศึกษา มาตรา 23 – 25

หมวด 4 หน้าที่และอำนาจของสถาบันอุดมศึกษา มาตรา 26 – 41

หมวด 5 ข้อมูลการอุดมศึกษา มาตรา 42 – 44

หมวด 6 ทรัพยากรอุดมศึกษา มาตรา 45 – 50

หมวด 7 การควบคุมและกำกับดูแลสถาบันอุดมศึกษา มาตรา 51 – 70

หมวด 8 การคุ้มครองผู้เรียน มาตรา 71 – 72

หมวด 9 บทกำหนดโทษ มาตรา 73 -80

2.2 วัตถุประสงค์ของการจัดการอุดมศึกษา

การจัดการอุดมศึกษาต้องเป็นไปเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้ (มาตรา 5 พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562)

(1) พัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีความเชี่ยวชาญตามสาขาวิชาการหรือวิชาชีพที่ตนถนัด สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประเทศและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับโลก ได้

(2) พัฒนาบุคคลให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และทักษะที่จำเป็น เป็นคนดีมีวินัย ภูมิใจในชาติ เข้าใจสังคมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถปรับเปลี่ยนตนเองเพื่อรองรับสังคมโลกที่จะเปลี่ยนแปลงในอนาคต มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ร่วมกันแก้ปัญหาสังคม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

(3) ตอบสนองยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ และแผนด้านการอุดมศึกษา และต้องเชื่อมโยงกับการศึกษาในระดับที่ต่ำกว่าเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับทรัพยากรบุคคลของประเทศ ในการเข้ารับการศึกษาในระดับอุดมศึกษา รวมทั้งส่งเสริมให้มีการศึกษาอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะในการประกอบอาชีพของบุคคล และการศึกษาตลอดชีวิต

2.3 หลักการของการจัดการอุดมศึกษา

การจัดการอุดมศึกษาต้องเป็นไปตามหลักการ ดังต่อไปนี้ (มาตรา 9 พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562)

- (1) หลักความรับผิดชอบต่อสังคม
- (2) หลักเสรีภาพทางวิชาการ
- (3) หลักความเป็นอิสระ
- (4) หลักความเสมอภาค
- (5) หลักธรรมาภิบาล
- (6) หลักการอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

รัฐมนตรีกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมได้กำหนดแนวปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามหลักการข้างต้น ไว้ดังต่อไปนี้ (แนวปฏิบัติตามหลักความรับผิดชอบต่อสังคม หลักเสรีภาพทางวิชาการ หลักความเป็นอิสระ และหลักความเสมอภาค, 2564: 37-41)

หลักความรับผิดชอบต่อสังคม

1. สถาบันอุดมศึกษาควรมีการพัฒนาหลักสูตร การเรียน การสอนและการวัดผลให้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในปัจจุบันและทันสมัย ทันทต่อการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต โดยนำความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมาปรับใช้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงการสร้างประโยชน์ให้กับชุมชน สังคม และประเทศ
2. สถาบันอุดมศึกษาควรเปิดเผยหลักสูตรที่สภาสถาบันอุดมศึกษาได้พิจารณาอนุมัติต่อสาธารณะ
3. สถาบันอุดมศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาวิจัย เพื่อให้เกิดการสร้างความรู้และสร้างสรรค์นวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง และนำองค์ความรู้เหล่านั้นไปใช้ในการพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศ ตลอดจนควรส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรภายในสถาบันอุดมศึกษาสร้างสรรค์และพัฒนาองค์ความรู้
4. สถาบันอุดมศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรต่างๆ เพื่อให้เกิดการบูรณาการ รวมทั้งควรจัดให้มีระบบการตรวจสอบ

ก่อนเริ่มการศึกษาวิจัย เพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและลดปัญหาความซ้ำซ้อนของการศึกษาวิจัย

5. สถาบันอุดมศึกษาควรจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมการวิจัยและการสร้างนวัตกรรม โดยคำนึงถึงการอนุรักษ์ การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ

6. สถาบันอุดมศึกษาควรจัดการบริการวิชาการแก่สังคมให้สอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นของชุมชน สังคม และประเทศ เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาและแก้ปัญหาของชุมชน สังคม และประเทศ ได้อย่างเป็นรูปธรรมอันนำไปสู่ความเจริญงอกงามทางวิชาการ ตลอดจนสอดคล้องกับแนวทางที่สถานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ และคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมกำหนด เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล และคุ้มค่าในด้านการใช้ทรัพยากร

7. สถาบันอุดมศึกษาควรเปิดโอกาสให้หน่วยงานภายนอกทั้งหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานภาคเอกชน และชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น โดยกำหนดหลักสูตรการศึกษา การจัดการเรียนการสอน การวิจัย ให้ตอบสนองกับความต้องการของชุมชน สังคม และประเทศ

8. สถาบันอุดมศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนให้มีการเผยแพร่ผลการวิจัยและนวัตกรรมสู่หน่วยงานภายนอก ทั้งหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานภาคเอกชน และชุมชน สังคม และในระดับประเทศ รวมทั้งส่งเสริมให้นำผลการวิจัยและนวัตกรรมของสถาบันอุดมศึกษาไปใช้ประโยชน์ด้วย

9. สถาบันอุดมศึกษาควรมีกลไกการพัฒนา ช่วยเหลือ สนับสนุนฟื้นฟูเศรษฐกิจและเสริมสร้างสันติภาพ และมุ่งให้การอุดมศึกษาเข้ามามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาและสร้างการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

10. สถาบันอุดมศึกษาควรส่งเสริมการสร้างจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคม โดยสนับสนุนให้บุคลากร นิสิต นักศึกษานำความรู้ การวิจัยและนวัตกรรมมาปรับใช้เพื่อพัฒนาชุมชน สังคมและประเทศ รวมทั้งส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น

11. สถาบันอุดมศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนการทะนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม โดยการอนุรักษ์ ฟื้นฟู สืบสาน และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นและของชาติ รวมทั้งมุ่งเน้นการเรียนการสอน

และกิจกรรมของผู้เรียนให้มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และบูรณาการการทฤษฎีกับศิลปะและวัฒนธรรม

12. สถาบันอุดมศึกษาควรเตรียมความพร้อมและยอมรับการตรวจสอบจากชุมชน สังคมและประเทศ และควรพร้อมที่จะรับผิดชอบในผลของการตรวจสอบดังกล่าวด้วย

หลักเสรีภาพทางวิชาการ

1. สถาบันอุดมศึกษาควรกำหนดแนวทางปฏิบัติในการใช้เสรีภาพทางวิชาการ โดยต้องให้คณาจารย์มีเสรีภาพทางวิชาการ ในการเรียน การสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการ และการแสดงความคิดเห็นทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ โดยยึดหลักความถูกต้องเป็นสำคัญ ทั้งนี้ จะต้องไม่ขัดต่อกฎหมายและวัฒนธรรมอันดีงามของประเทศ

2. สถาบันอุดมศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการส่งเสริมเสรีภาพทางวิชาการของบุคลากร นิสิต นักศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษา รวมทั้งควรจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก และกิจกรรมในการเรียน การสอน การวิจัยการค้นคว้า การบริการทางวิชาการ และการเปิดกว้างในการแสดงความคิดเห็นทางวิชาการ อันเป็นกลไกที่จะพัฒนาความรู้ ความสามารถทางวิชาการ ศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันของสถาบันอุดมศึกษา

3. สถาบันอุดมศึกษาจะต้องปราศจากการข่มขู่ การใช้อำนาจ หรือการแทรกแซงอำนาจในเชิงนโยบายจากสภาสถาบันอุดมศึกษา หรือความสัมพันธ์เชิงอำนาจทั้งทางตรงและทางอ้อม อันจะนำไปสู่การปิดกั้นในการแสดงความคิดเห็นทางวิชาการ การใช้ศักยภาพทางวิชาการ หรือการลดทอนเสรีภาพทางวิชาการ

4. สถาบันอุดมศึกษาหรือสภาสถาบันอุดมศึกษาไม่ควรปิดกั้น คุกคาม ครอบงำ หรือจำกัดการใช้เสรีภาพทางวิชาการของบุคลากร นิสิต นักศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษา

5. สถาบันอุดมศึกษาควรกำหนดแนวทางปฏิบัติหรือหลักเกณฑ์อันเป็นหลักประกันการให้ความช่วยเหลือ และการคุ้มครองแก่คณาจารย์ บุคลากร นิสิต และนักศึกษาผู้ใช้เสรีภาพทางวิชาการ

6. สถาบันอุดมศึกษาจะต้องสร้างความสมดุลระหว่างการส่งเสริมเสรีภาพทางวิชาการกับหลักการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่นๆ ที่อาจได้รับผลกระทบจากการใช้เสรีภาพทางวิชาการ

ในด้านการเรียนการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการ และการแสดงความคิดเห็นทางวิชาการ ทั้งนี้ จะต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย กฎเกณฑ์ของสถาบันอุดมศึกษา อย่างถูกต้องและเหมาะสม

7. สถาบันอุดมศึกษาจะต้องส่งเสริมและพัฒนาการใช้เสรีภาพทางวิชาการของบุคลากร นิสิต นักศึกษา รวมทั้งสร้างโอกาสในการแข่งขันทางวิชาการ นวัตกรรมทางเทคโนโลยี การจัดการการเรียนรู้สมัยใหม่ เพื่อให้ทันต่อสังคมยุคโลกาภิวัตน์ รวมทั้งใช้การเรียนรู้และการบูรณาการในทางวิชาการให้สอดคล้องกับหลักประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา อันจะนำไปสู่แนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงเกณฑ์คุณภาพการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา

8. สถาบันอุดมศึกษาจะต้องเน้นย้ำถึงพฤติกรรมที่มีจริยธรรมที่ถูกต้องและเหมาะสมในทุกปฏิสัมพันธ์และการติดต่อกับบุคลากรทั้งภายในและภายนอกสถาบันอุดมศึกษา ผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่ม และควรกำหนดมาตรฐานจริยธรรมหรือการประเมินผลที่เกี่ยวกับเสรีภาพทางวิชาการ โดยปราศจากกลไกความสัมพันธ์เชิงอำนาจและผลประโยชน์ เพื่อให้บุคลากรได้พัฒนาผลงานทางวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล หรืออาจเป็นการกำหนดกรอบที่เป็นบรรทัดฐานและข้อห้ามของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้มีความโปร่งใสและสร้างความไว้วางใจต่อสถาบันอุดมศึกษา รวมถึงความเชื่อมั่นในความยุติธรรมขององค์กร ทั้งนี้ หลักเกณฑ์หรือกรอบที่เป็นบรรทัดฐานจะต้องไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ และกฎหมายของสถาบันอุดมศึกษา

หลักความเป็นอิสระ

1. สถาบันอุดมศึกษาย่อมมีอิสระในการกำหนดหลักสูตรการศึกษา และมีอิสระในการจัดการเรียนการสอน อย่างไรก็ตาม หลักสูตรการศึกษาจะต้องมีมาตรฐานไม่ต่ำกว่าข้อกำหนดขั้นต่ำด้านคุณภาพที่คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษากำหนด และมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน พัฒนาทักษะอาชีพขั้นสูง คำนึงว่าวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และเพื่อพัฒนาสังคม ทั้งนี้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมายและเป็นไปตามนโยบายของแต่ละสถาบันอุดมศึกษา ตลอดจนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการอุดมศึกษาตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562

สภาสถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่ในการส่งเสริมสนับสนุน และมีหน้าที่กำกับดูแลเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ตามวรรคหนึ่ง

2. สถาบันอุดมศึกษาย่อมมีอิสระในการบริหารงานบุคคล ทั้งนี้ สถาบันอุดมศึกษาควรกำหนดเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ ของการบริหารงานบุคคล โดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่ง รวมทั้งจัดให้มีหลักประกันความเป็นธรรมสำหรับบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษา

3. สถาบันอุดมศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการกระจายอำนาจการบริหารงาน เพื่อให้การบริหารจัดการมีความยืดหยุ่นและคล่องตัว

4. สถาบันอุดมศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุน ตลอดจนกำกับดูแลให้ส่วนงานที่มีหน้าที่ในการบริหารงานบุคคลทำหน้าที่อย่างโปร่งใสและมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรและยึดหลักธรรมาภิบาลเป็นสำคัญ

5. สถาบันอุดมศึกษาควรมีระบบการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรอย่างโปร่งใสภายใต้มาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่เป็นธรรม โดยยึดหลักธรรมาภิบาลเป็นสำคัญ

6. สถาบันอุดมศึกษาควรกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการสรรหา การบรรจุแต่งตั้ง การกำหนดค่าตอบแทนของบุคลากรให้มีความชัดเจน โปร่งใสและเป็นธรรม และสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด เพื่อให้เกิดแรงจูงใจทางด้านการบริหารงานบุคคลอย่างมีคุณภาพเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ในสถาบันอุดมศึกษา ทั้งนี้ ในการกำหนดค่าตอบแทนควรพิจารณาถึงความเหมาะสมและความคุ้มค่าประกอบกัน อันนำไปสู่การสร้างความสุขสำหรับการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

7. สถาบันอุดมศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากรให้เกิดการพัฒนา และความก้าวหน้าในสายงาน ทั้งนี้ สถาบันอุดมศึกษาควรส่งเสริมและเพิ่มโอกาสในการพัฒนาศักยภาพให้แก่บุคลากรอันจะทำให้เกิดความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของแต่ละบุคคลตามสายงาน

8. สถาบันอุดมศึกษาย่อมมีอิสระในการบริหารจัดการด้านการเงิน งบประมาณและทรัพย์สิน ทั้งนี้ ในการกำหนดทิศทาง วางเป้าหมาย นโยบาย และแนวทางในการพัฒนาของสถาบันอุดมศึกษา ควรสอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นของสถาบันอุดมศึกษา ตลอดจนแผนด้านการอุดมศึกษา

สภาสถาบันอุดมศึกษาพึงมีหน้าที่ในการกำหนดมาตรการที่มีประสิทธิภาพในการป้องกัน และขจัดการขัดกันแห่งผลประโยชน์ การทุจริตและประพฤติมิชอบ ตลอดจนมีหน้าที่ในกำกับดูแล

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามวรรคหนึ่ง

9. สถาบันอุดมศึกษาควรจัดสรรงบประมาณเงินรายได้ของสถาบันอุดมศึกษานั้นเพื่อให้เกิดการบริหารงานของสถาบันอุดมศึกษาที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพของการผลิตบัณฑิต การวิจัยและนวัตกรรม

10. สภาสถาบันอุดมศึกษาควรออกข้อบังคับเกี่ยวกับการบริหาร การเงิน การพัสดุและทรัพย์สินของสถาบันอุดมศึกษา โดยกำหนดให้มีกลไกในการควบคุมประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารการเงิน งบประมาณ การพัสดุและทรัพย์สิน

หลักความเสมอภาค

1. สถาบันอุดมศึกษาควรกำหนดแนวทางการป้องกันการเลือกปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม ด้วยเหตุของความแตกต่างเรื่องถิ่นกำเนิด สัญชาติ เชื้อชาติ เพศ อายุ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพของบุคคล ความเชื่อของศาสนา หรือความเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดหรือแย้งต่อบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ รวมถึงเพศทางเลือกไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

2. สถาบันอุดมศึกษาควรจัดให้มีการจัดการศึกษา สิ่งอำนวยความสะดวก รวมถึงจัดทำสถานที่ภายในสถาบันอุดมศึกษาให้เหมาะสมกับบุคคลทุกประเภท

3. สถาบันอุดมศึกษาอาจจัดให้มีสถานที่สำหรับประกอบพิธีกรรมทางศาสนาต่างๆเท่าที่จำเป็นไว้ภายในสถาบันอุดมศึกษา

4. สถาบันอุดมศึกษาควรปลูกฝังแนวคิดด้านความเสมอภาคให้กับบุคลากร และนิสิตนักศึกษา

5. สถาบันอุดมศึกษาไม่ควรเลือกปฏิบัติต่อบุคลากรไม่ว่าด้วยเหตุแห่งความแตกต่างทางด้านสถานะและตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงาน

6. สถาบันอุดมศึกษาควรจัดการเรียนการสอนสำหรับการศึกษาทั้งในและนอกระบบ รวมถึงจัดการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียนทุกช่วงวัย ทั้งนี้ หลักสูตรการศึกษาที่สภาสถาบันอุดมศึกษาจะอนุมัติเพื่อให้เปิดสอนได้ต้องมีมาตรฐานไม่ต่ำกว่าข้อกำหนดขั้นต่ำด้านคุณภาพที่คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษากำหนด

7. สถาบันอุดมศึกษาควรจัดสรรงบประมาณหรือรายได้ตามสมควร เพื่อเป็นทุนการศึกษา ให้แก่นิสิต นักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ในการศึกษา ขจัดอุปสรรค ส่งเสริม หรืออำนวยความสะดวก ให้สามารถได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียม อันเป็นการสร้างโอกาสทางการศึกษาและส่งเสริม ศักยภาพทางการศึกษาที่สูงขึ้นให้แก่นิสิต นักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ ทางการศึกษา ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด

การเปิดเผยผลการดำเนินการตามแนวปฏิบัติ

สถาบันอุดมศึกษาควรเปิดเผยผลการดำเนินการตามแนวปฏิบัติตามหลักความรับผิดชอบต่อ สังคม หลักเสรีภาพทางวิชาการ หลักความเป็นอิสระ และหลักความเสมอภาคดังกล่าวข้างต้น อย่าง น้อยปีละหนึ่งครั้ง

2.4 ประเภทและกลุ่มของสถาบันอุดมศึกษา

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ได้ออกกฎกระทรวงการจัด กลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2564 โดยจัดสถาบันอุดมศึกษาออกเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มพัฒนาการวิจัยระดับแนวหน้าของโลก

มีพันธกิจหลักและยุทธศาสตร์ที่มุ่งสู่การวิจัยที่มีคุณภาพระดับสากลและสามารถแข่งขันใน ระดับนานาชาติได้

กลุ่มที่ 2 กลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม

มีพันธกิจหลักและยุทธศาสตร์ที่มุ่งสู่การจัดการการศึกษาเพื่อเน้นการพัฒนาเทคโนโลยี และ ส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมเพื่อตอบโจทย์ของประเทศในการพัฒนาเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และ บริการ

กลุ่มที่ 3 กลุ่มพัฒนาชุมชนท้องถิ่นหรือชุมชนอื่น

มีพันธกิจหลักและยุทธศาสตร์ที่มุ่งสู่การพัฒนาชุมชนท้องถิ่น และชุมชนที่มีวัตถุประสงค์หรือ ประโยชน์ร่วมกัน การเป็นแหล่งเรียนรู้ ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ ชุมชน และการให้ประชาชนมีโอกาสเรียนรู้ตลอดชีวิตอันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

กลุ่มที่ 4 กลุ่มพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา

มีพันธกิจหลักและยุทธศาสตร์ที่มุ่งสู่การพัฒนาปัญญาด้วยหลักศาสนาสานกับหลักวิชาการ

กลุ่มที่ 5 กลุ่มผลิตและพัฒนาบุคลากรวิชาชีพและสาขาจำเพาะ

มีพันธกิจหลักและยุทธศาสตร์ที่มุ่งสู่การผลิตและพัฒนาบัณฑิตที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง มีความสามารถทางวิชาชีพพระดับสูง หรือบัณฑิตสาขาจำเพาะตามความต้องการของประเทศในแต่ละ ขณะ พัฒนาความรู้และนวัตกรรม รวมทั้งถ่ายทอดความรู้เชิงทฤษฎีสู่การปฏิบัติ โดยต้องเน้นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ หรือจรรโลงศิลปะและวัฒนธรรม มีความสามารถในการเรียนรู้และยกระดับสมรรถนะทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

ทั้งนี้ตามประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เรื่อง การ กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาสังกัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา ประจำปีงบประมาณ 2566 (ประกาศวันที่ 20 มกราคม 2566) ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มพัฒนาการวิจัยระดับแนวหน้าของโลก จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ สถาบันวิทยสิริเมธี

กลุ่มที่ 2 กลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยสยาม

กลุ่มที่ 3 กลุ่มพัฒนาชุมชนท้องถิ่นหรือชุมชนอื่น จำนวน 7 แห่ง ได้แก่

(1) มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น

(2) มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

(3) มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

(4) วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

(5) วิทยาลัยพิษณุบัณฑิต

(6) วิทยาลัยสันตพล

(7) สถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน

กลุ่มที่ 4 กลุ่มพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา จำนวน 2 แห่ง ได้แก่

(1) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

(2) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

กลุ่มที่ 5 กลุ่มผลิตและพัฒนาบุคลากรวิชาชีพและสาขาจำเพาะ จำนวน 11 แห่ง ได้แก่

(1) สถาบันดนตรีกัลยาณีวัฒนา

(2) มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

(3) มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

(4) มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

(5) มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

(6) มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

(7) มหาววิทยาลัยนานาชาติเซนต์เทเรซา

(8) สถาบันกันตนา

(9) มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช

(10) สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

(11) วิทยาลัยเซนต์อีสท์บางกอก

2.5 มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมได้ออกกฎกระทรวง มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 (ประกาศวันที่ 10 มีนาคม 2565) ให้ใช้มาตรฐาน คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาตามกฎกระทรวงนี้ ในการส่งเสริม การกำกับดูแล การตรวจสอบ ติดตามและ ประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่ง โดย สรุปลงสาระสำคัญได้ดังนี้

การจัดทำหรือปรับปรุงหลักสูตรการศึกษา สถาบันอุดมศึกษาต้องบริหารจัดการหลักสูตร และออกแบบกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา ทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านจริยธรรม และด้านลักษณะบุคคล โดยต้องแสดงถึง พัฒนาการของผลลัพธ์การเรียนรู้ที่แตกต่างกันตามระดับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วย

- (1) ระดับอนุปริญญา มีหนึ่งคุณวุฒิ ได้แก่ คุณวุฒิอนุปริญญา
- (2) ระดับปริญญาตรี มีหนึ่งคุณวุฒิ ได้แก่ คุณวุฒิปริญญาตรี
- (3) ระดับบัณฑิตศึกษา มีสี่คุณวุฒิ ได้แก่ คุณวุฒิประกาศนียบัตรบัณฑิต คุณวุฒิปริญญาโท คุณวุฒิประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง และคุณวุฒิปริญญาเอก

การจัดการศึกษาในแต่ละระดับคุณวุฒิต้องมีผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้สำเร็จการศึกษา อย่างน้อย 4 ด้าน ดังต่อไปนี้

- (1) ด้านความรู้
- (2) ด้านทักษะ
- (3) ด้านจริยธรรม
- (4) ด้านลักษณะบุคคล

รายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้ ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ทั้งนี้ตาม ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง รายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 9 กันยายน 2565 สรุปสาระสำคัญได้ดังต่อไปนี้

ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามคุณวุฒิแต่ละระดับ ต้องสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของหลักสูตร สถาบันอุดมศึกษา วิชาชีพ ประเทศชาติ และบริบทโลก ประกอบด้วยอย่างน้อย 4 ด้าน ได้แก่

1. ความรู้ (Knowledge) หมายถึง สิ่งที่สั่งสมมาจากการศึกษาเล่าเรียน การค้นคว้าหรือ ประสบการณ์ที่เกิดจากหลักสูตร ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นและเพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติ หรือต่อยอดความรู้ในการประกอบอาชีพ ดำรงชีวิต อยู่ร่วมกันในสังคม และพัฒนาอย่างยั่งยืน สำหรับการ ดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล

2. ทักษะ (Skill) หมายถึง ความสามารถที่เกิดจากการเรียนรู้ ฝึกฝนปฏิบัติให้เกิดความคล่องแคล่ว ว่องไว และชำนาญ เพื่อพัฒนางาน พัฒนาวิชาชีพหรือวิชาการ พัฒนาตนและพัฒนาสังคม สำหรับการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล

3. จริยธรรม (Ethic) หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำระดับบุคคลที่สะท้อนถึงความเป็นผู้มีคุณธรรม ศีลธรรม และจรรยาบรรณ เพื่อประโยชน์ส่วนรวมและส่วนตน ทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่น

4. ลักษณะส่วนบุคคล (Character) หมายถึง บุคลิกภาพ ลักษณะนิสัย และค่านิยมที่สะท้อนคุณลักษณะเฉพาะศาสตร์ วิชาชีพ และสถาบัน โดยพัฒนาผ่านการเรียนรู้ และการฝึกประสบการณ์จากหลักสูตร ให้มีความเหมาะสมกับแต่ละระดับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

ทั้งนี้สถาบันอุดมศึกษาต้องแสดงความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ในการผลิตบัณฑิตให้ได้ ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตร โดยออกแบบและพัฒนาระบบและกลไก หรือวิธีการ พร้อมหลักฐานเชิงประจักษ์ สำหรับการตรวจสอบหลักสูตรการศึกษา และตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษา เพื่อการรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาของหลักสูตรการศึกษา (ข้อ 6 ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง รายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565)

นอกจากนี้กฎกระทรวงมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 ข้อ 16 ระบุไว้ว่า คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาในหลักสูตรการศึกษาเดิมที่กำลังอยู่ระหว่างการปรับปรุง หรือคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาในหลักสูตรการศึกษาใหม่ที่อยู่ระหว่างการพัฒนาในวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ และได้แจ้งการปรับปรุงหลักสูตร หรือพัฒนาหลักสูตรใหม่ดังกล่าวให้สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมทราบภายในหกสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้ดำเนินการต่อไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการและประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่เกี่ยวกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐานคุณวุฒิในสาขาหรือสาขาวิชา บรรดาที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ จนแล้วเสร็จ ซึ่งต้องไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ โดยให้ถือว่า การปรับปรุงหรือพัฒนาหลักสูตรใหม่ดังกล่าวเป็นการดำเนินการตามกฎกระทรวงนี้แล้ว

2.6 กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

2.6.1 ความหมาย

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualifications Framework for Higher Education; TOF: HED) หมายถึง กรอบที่แสดงระบบคุณวุฒิการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศ ซึ่งประกอบด้วย ระดับคุณวุฒิ การแบ่งสายวิชา ความเชื่อมโยงต่อเนื่องจากคุณวุฒิระดับหนึ่งไปสู่ระดับที่สูงขึ้น มาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ของแต่ละระดับคุณวุฒิซึ่งเพิ่มสูงขึ้นตามระดับของคุณวุฒิ ลักษณะของหลักสูตรในแต่ละระดับคุณวุฒิ ปริมาณการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเวลาที่ต้องใช้ในการเปิดโอกาสให้เทียบโอนผลการเรียนรู้จากประสบการณ์ ซึ่งเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมทั้งระบบและกลไกที่ให้ความมั่นใจในประสิทธิผลการดำเนินงาน ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของสถาบันอุดมศึกษาว่าสามารถผลิตบัณฑิตให้บรรลุคุณภาพตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (คณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552: 2)

2.6.2 กรอบมาตรฐานคุณวุฒิของประเทศไทย

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาได้กำหนดแนวทางที่ชัดเจนในการสร้างและพัฒนา หลักสูตร กลวิธีการสอน การเรียนรู้ของนักศึกษา การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อให้มั่นใจว่าผลผลิตของหลักสูตรคือบัณฑิตจะบรรลุมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ตามที่ตั้งเป้าหมายไว้

ผลลัพธ์การเรียนรู้ของบัณฑิต (Learning Outcomes) เป็นมาตรฐานขั้นต่ำเชิงคุณภาพ เพื่อประกันคุณภาพบัณฑิต และสื่อสารให้หน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้าใจและมั่นใจถึงกระบวนการผลิตบัณฑิต โดยเริ่มที่ผลผลิตและผลลัพธ์ของการจัดการศึกษา กล่าวคือ กำหนดมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ของบัณฑิตที่คาดหวังไว้ก่อน หลังจากนั้นจึงพิจารณาถึงองค์ประกอบอื่นๆที่เกี่ยวข้องในกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่จะส่งเสริมให้บัณฑิตบรรลุถึงมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้นั้นอย่างสอดคล้อง และส่งเสริมกันอย่างเป็นระบบ

2.6.3 การเรียนรู้และมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้

การเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่นักศึกษาพัฒนาขึ้นในตนเองจากประสบการณ์ที่ได้รับระหว่างการศึกษา

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังให้บัณฑิตมี อย่างน้อย 5 ด้าน ดังนี้ (คณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552: 3)

(1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม (Ethics and Moral) หมายถึง การพัฒนานิสัยในการประพฤติ อย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และด้วยความรับผิดชอบทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม ความสามารถในการ ปรับวิถีชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยม การพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตนตามศีลธรรม ทั้งในเรื่อง ส่วนตัวและสังคม

(2) ด้านความรู้ (Knowledge) หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจ การนึกคิด และการ นำเสนอข้อมูล การวิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริงในหลักการ ทฤษฎี ตลอดจนกระบวนการต่างๆ และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้

(3) ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills) หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์ สถานการณ์และใช้ความรู้ ความเข้าใจในแนวคิด หลักการ ทฤษฎี และกระบวนการต่างๆในการคิด วิเคราะห์และการแก้ปัญหา เมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ใหม่ๆ ที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อน

(4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal Skills and Responsibility) หมายถึง ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม การแสดงถึงภาวะผู้นำ ความ รับผิดชอบ ต่อตนเองและสังคม ความสามารถในการวางแผนและรับผิดชอบ ในการเรียนรู้ของตนเอง

(5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical Analysis, Communication and Information Technology Skills) หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข ความสามารถในการใช้เทคนิคทางคณิตศาสตร์และสถิติ ความสามารถในการสื่อสารทั้งการพูด การเขียน และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

นอกจากผลลัพธ์การเรียนรู้ทั้ง 5 ด้านนี้ บางสาขาวิชาต้องการทักษะทางกายภาพสูง เช่น การเดินร่า ดนตรี การวาดภาพ การแกะสลัก พลศึกษา การแพทย์ และวิทยาศาสตร์การแพทย์ จึง ต้องเพิ่มการเรียนรู้ทางด้านทักษะพิสัย (Domain of Psychomotor Skill)

มาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Domain of Learning)

มาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Domain of Learning) คือ ข้อกำหนดเฉพาะซึ่งเป็นผลที่ มุ่งหวังให้ผู้เรียนพัฒนาขึ้นจากการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้าน ที่ได้รับการพัฒนาระหว่างการศึกษา จากการ เรียนและการเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่สถาบันอุดมศึกษาจัดให้ทั้งในและนอกหลักสูตร และ แสดงออกถึงความรู้ ความเข้าใจและความสามารถจากการเรียนรู้เหล่านั้นได้อย่างเป็นที่เชื่อถือเมื่อ เรียนจบในรายวิชาหรือหลักสูตรนั้นแล้ว

มาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม ใช้กับนักศึกษาทุกคน แม้ว่าบางสาขา/สาขาวิชานักศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาเป็นการเฉพาะ เช่น จรรยาบรรณของแพทย์ นักบัญชี และนักกฎหมาย เป็นต้น

มาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านความรู้ และด้านทักษะทางปัญญา จะเกี่ยวข้องโดยตรงกับสาขา/สาขาวิชาที่เรียน ซึ่งต้องระบุรายละเอียดของความรู้และทักษะของสาขา/สาขาวิชาที่เหมาะสมกับระดับคุณวุฒิไว้ในรายละเอียดของหลักสูตร และรายละเอียดของรายวิชา

มาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มุ่งหวังให้นักศึกษาทุกคนไม่ว่าจะเป็นระดับคุณวุฒิและสาขา/สาขาวิชาใด ต้องบรรลุมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านเหล่านี้

มาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มุ่งหวังให้นักศึกษาทุกคนไม่ว่าจะเป็นระดับคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชาใด ต้องบรรลุมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านนี้ แต่สำหรับนักศึกษาที่เรียนในสาขา/สาขาวิชาที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับมาตรฐานผลการเรียนรู้นี้จะต้องเน้นให้มีความชำนาญมากกว่านักศึกษาสาขา/สาขาวิชาอื่นๆ เช่น นักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ จะต้องมีความชำนาญและทักษะตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านความรู้และด้านทักษะทางปัญญาเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ

4. มาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้แต่ละด้านของคุณวุฒิระดับปริญญาตรี

มาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้แต่ละด้านของคุณวุฒิระดับปริญญาตรี อย่างน้อยต้องเป็นดังนี้

(1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม

สามารถจัดการปัญหาทางคุณธรรม จริยธรรม และวิชาชีพโดยใช้ดุลยพินิจทางค่านิยม ความรู้สึกของผู้อื่น ค่านิยมพื้นฐาน และจรรยาบรรณวิชาชีพ แสดงออกซึ่งพฤติกรรมทางด้านคุณธรรมและจริยธรรม อาทิ มีวินัย มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ เป็นแบบอย่างที่ดี เข้าใจผู้อื่น และเข้าใจโลก เป็นต้น

(2) ด้านความรู้

มีองค์ความรู้ในสาขาวิชาอย่างกว้างขวางและเป็นระบบ ตระหนัก รู้หลักการและทฤษฎีในองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง สำหรับหลักสูตรวิชาชีพ มีความเข้าใจเกี่ยวกับความก้าวหน้าของความรู้เฉพาะด้านในสาขาวิชา และตระหนักถึงงานวิจัยในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาและการต่อยอดองค์

ความรู้ ส่วนหลักสูตรวิชาชีพที่เน้นการปฏิบัติ จะต้องตระหนักในธรรมเนียมปฏิบัติกฎระเบียบ ข้อบังคับ ที่เปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์

(3) ด้านทักษะทางปัญญา

สามารถค้นหาข้อเท็จจริง ทำความเข้าใจและสามารถประเมินข้อมูลแนวคิดและหลักฐาน ใหม่ ๆ จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และใช้ข้อมูลที่ได้ในการแก้ไขปัญหาและงานอื่นๆด้วยตนเอง สามารถศึกษาปัญหาที่ค่อนข้างซับซ้อน และเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขได้อย่างสร้างสรรค์โดย คำนึงถึงความรู้ทางภาคทฤษฎี ประสบการณ์ทางภาคปฏิบัติ และผลกระทบจากการตัดสินใจ สามารถใช้ทักษะและความเข้าใจอันถ่องแท้ในเนื้อหาสาระทางวิชาการและวิชาชีพ สำหรับหลักสูตร วิชาชีพ นักศึกษาสามารถใช้วิธีการปฏิบัติงานประจำและหาแนวทางใหม่ในการแก้ไขปัญหาได้อย่าง เหมาะสม

(4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

มีส่วนช่วยและเอื้อต่อการแก้ปัญหาในกลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์ ไม่ว่าจะเป็นผู้นำหรือสมาชิก ของกลุ่ม สามารถแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำในสถานการณ์ที่ไม่ชัดเจนและต้องใช้นวัตกรรมใหม่ๆ ในการ แก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มในการวิเคราะห์ปัญหาได้อย่างเหมาะสมบนพื้นฐานของตนเองและของกลุ่ม รับผิดชอบในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งพัฒนาตนเองและอาชีพ

(5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

สามารถศึกษาและทำความเข้าใจในประเด็นปัญหา สามารถเลือกและประยุกต์ใช้เทคนิคทาง สถิติหรือคณิตศาสตร์ที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสมในการศึกษาค้นคว้า และเสนอแนะแนวทางในการ แก้ไขปัญหา ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประมวลผลแปลความหมาย และ นำเสนอข้อมูลสารสนเทศอย่างสม่าเสมอ สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในการพูด การ เขียน สามารถเลือกใช้รูปแบบของการนำเสนอที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มบุคคลที่แตกต่างกันได้

จากมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กล่าวมาข้างต้น นำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรในระดับปริญญาตรี ซึ่งต้องออกแบบมาเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ความเข้าใจในสาขาวิชาอย่างกว้างๆ เน้นให้ รู้ลึกในบางส่วนที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์การพัฒนา นักศึกษาควรตระหนักถึงความรู้และทฤษฎีใน สาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ปริญญาตรีเป็นคุณวุฒิขั้นพื้นฐานสำหรับการเข้าสู่อาชีพในสาขา ต่างๆที่ใช้ทักษะความชำนาญสูงและการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ดังนั้นหลักสูตรจะต้องพัฒนา

ผู้เรียนทั้งคุณธรรมจริยธรรม ความรู้ และทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติในวิชาชีพ และพื้นฐานความรู้ ภาควิชาปฏิบัติและภาคทฤษฎี และการวิจัยที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อด้วย

2.7 หลักสูตรสังคมนาสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ได้รับการพัฒนามาจากโรงเรียนผดุงครรภ์อนามัย โรงพยาบาลหัวเฉียว ซึ่งก่อตั้งขึ้นโดยมูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง โดยมีพัฒนาการ แบ่งเป็น 3 ยุค ดังนี้

พ.ศ. 2485 – 2524 โรงเรียนผดุงครรภ์อนามัย โรงพยาบาลหัวเฉียว

พ.ศ. 2524 – 2534 วิทยาลัยหัวเฉียว

พ.ศ. 2535 ถึงปัจจุบัน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

คณะสังคมนาสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ เป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชนภายใต้ความอุปการะคุณของมูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง ก่อกำเนิดขึ้นตามเจตนารมณ์ของมูลนิธิที่ต้องการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาด้านสังคมนาสงเคราะห์ โดยได้รับอนุมัติจากทบวงมหาวิทยาลัยให้คณะสังคมนาสงเคราะห์ศาสตร์ วิทยาลัยหัวเฉียว (ชื่อในขณะนั้น) ดำเนินการเปิดสอนหลักสูตรสังคมนาสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2533 และได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษาจากทบวงมหาวิทยาลัย ในปีพ.ศ. 2536 ต่อมาในปีพ.ศ. 2540 ได้เปลี่ยนชื่อจากคณะสังคมนาสงเคราะห์ศาสตร์เป็นคณะสังคมนาสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมมาจนถึงปัจจุบัน นับเป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งแรกและแห่งเดียวในประเทศไทยที่เปิดสอนหลักสูตรสังคมนาสงเคราะห์ศาสตร์

2.7.1 ปรัชญาของหลักสูตร

หลักสูตรสังคมนาสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) ปรัชญาของหลักสูตร คือ มุ่งให้บัณฑิตมีความรู้ ทักษะ ทักษะคิดอันดีงาม และจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมนาสงเคราะห์ ที่ถึงพร้อมด้วยคุณธรรมเพื่อรับใช้สังคม

2.7.2 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

เพื่อผลิตนักสังคมนาสงเคราะห์วิชาชีพที่มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตร สามารถปฏิบัติงานให้ผู้ใช้บริการมีการพัฒนาศักยภาพ เข้าถึงและได้รับการคุ้มครองสิทธิสวัสดิการตามมาตรฐาน รวมทั้งทำงานร่วมกับสหวิชาชีพอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.7.3 การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนักศึกษา

คุณลักษณะพิเศษของนักศึกษาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต ตามที่ระบุไว้ใน มคอ.2 รายละเอียดของหลักสูตร (Programme Specification) ได้แก่ เป็นนักศึกษาที่มีความรู้ และมีทักษะในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ระดับปฏิบัติการตรงกับกลุ่มเป้าหมาย/ผู้ให้บริการ สามารถคุ้มครองสิทธิสวัสดิการของกลุ่มเป้าหมาย มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีคุณธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีจิตอาสาเรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม และเป็นผู้มีการพัฒนาดตนเองอยู่เสมอ

2.7.4 โครงสร้างหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560 นักศึกษาจะต้องศึกษาและสอบผ่านรายวิชาตามหลักสูตร โดยมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า 148 หน่วยกิต ดังนี้

จำนวนหน่วยกิต	รวมตลอดหลักสูตร	148 หน่วยกิต
1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า	30 หน่วยกิต
วิชาบังคับ		23 หน่วยกิต
- กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์		6 หน่วยกิต
- กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์		6 หน่วยกิต
- กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์		2 หน่วยกิต
- กลุ่มวิชาภาษา		9 หน่วยกิต
วิชาเลือก		7 หน่วยกิต
2) หมวดวิชาเฉพาะ	ไม่น้อยกว่า	112 หน่วยกิต
2.1) วิชาพื้นฐานวิชาชีพ		16 หน่วยกิต
2.2) วิชาชีพ		72 หน่วยกิต
2.2.1) วิชาบังคับภาคทฤษฎี	50 หน่วยกิต	
2.2.2) วิชาบังคับภาคปฏิบัติ	22 หน่วยกิต	
2.3) วิชาเฉพาะด้าน		24 หน่วยกิต
3) หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	6 หน่วยกิต

2.7.5 มาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต

หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิตมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้มีความรู้ในวิชาการและวิชาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง สามารถประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีความสำนึกและความรับผิดชอบ ในฐานะพลเมืองและพลโลก มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของสถาบันอุดมศึกษา

คุณภาพของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต จะเป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เพื่อให้บัณฑิตมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ ครอบคลุมผลลัพธ์การเรียนรู้ 6 ด้าน คือ (1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม (2) ด้านความรู้ (3) ด้านทักษะทางปัญญา (4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (6) ด้านทักษะการปฏิบัติการทางวิชาชีพ ดังต่อไปนี้ (คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม, 2560: 73-75)

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม

1. มีจริยธรรมทางวิชาชีพ จริยธรรมในงาน จริยธรรมทางวิชาการ ศีลธรรมอันดี บทบัญญัติทางกฎหมายและจิตอาสาเป็นเครื่องชี้นำการปฏิบัติงาน
2. มีคุณธรรม 6 ประการ ได้แก่ ขยัน อดทน ประหยัด เมตตา ซื่อสัตย์ กตัญญู และดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
3. เห็นคุณค่า เข้าใจ เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
4. แสดงออกถึงความมีวินัย กล้าหาญ ความรับผิดชอบ เสียสละ และเป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคม
5. ปกป้องสิทธิของกลุ่มผู้ใช้บริการระดับต่างๆ ตลอดจนจนจัดอคติในการปฏิบัติงานกับกลุ่มผู้ใช้บริการที่แตกต่างหลากหลาย
6. ยึดหลักการมีส่วนร่วมของฝ่ายต่างๆในการปฏิบัติงาน
7. เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆขององค์กรและสังคม
8. มีความตระหนักในคุณค่าของภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทย-จีน

2. ด้านความรู้

1. มีความรู้และหลักการทั่วไป แนวคิดและทฤษฎีทางสังคมศาสตร์ อันเป็นพื้นฐานในการประยุกต์ใช้งาน การวิเคราะห์เข้าใจพลวัตของมนุษย์และสังคม การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ และนโยบายสังคม

2. มีความรู้ในวิชาการทางสังคมสงเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี หลักการ วิธีการ ค่านิยม จริยธรรม นโยบายของสังคมสงเคราะห์วิชาชีพที่สามารถรับผิดชอบและกระทำบทบาท ในฐานะปฏิบัติงานทั่วไป (Generalist) ได้อย่างมีประสิทธิภาพในระบบภาวะแวดล้อม

3. มีความรู้เฉพาะด้านทางสังคมสงเคราะห์ ระเบียบวิธีวิจัย การจัดการรายกรณี การจัดการโครงการ การบริหารงานสังคมสงเคราะห์ เพียงพอต่อการพัฒนาความเข้าใจ เสริมองค์ความรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพระบบงาน และสร้างสรรค์งานบริการให้แก่กลุ่มเป้าหมาย/ผู้ใช้บริการทางสังคมสงเคราะห์

4. มีความรู้ในสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม อันจะทำให้สามารถและกำหนดนโยบายแผนงาน และปฏิบัติงานให้บริการทางสังคมสงเคราะห์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเท่าทัน

5. สามารถนำความรู้ปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์หรืองานที่รับผิดชอบ

3. ด้านทักษะทางปัญญา

1. ใฝ่เรียนใฝ่รู้ จดจำ เข้าใจสาระและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

2. สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

3. มีทักษะในการคิดเชิงเหตุผลและการคิดแบบองค์รวม

4. สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ตีความและประเมินค่าเพื่อการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และนำไปใช้อย่างมีวิจารณญาณ

5. สามารถสืบค้น แยกแยะ ประเมิน บูรณาการ และสังเคราะห์ความรู้จากแหล่งต่างๆ ทั้งที่ได้จากประสบการณ์ หรือการค้นคว้าวิจัยเพื่อประโยชน์ในกระบวนการแก้ไขปัญหาสังคม พัฒนาระบบบริการสังคมและขยายองค์ความรู้ได้อย่างเหมาะสม

4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

1. ตระหนักในสิทธิและหน้าที่ความเป็นพลเมืองไทย

2. สามารถช่วยเหลือและแก้ปัญหาในกลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์ ทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตามโดยยึดหลักประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นแก่งานผู้ใช้บริการและสังคมเป็นสำคัญ

3. สามารถปรับตัวเข้าทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งในฐานะผู้นำและสมาชิกกลุ่ม

4. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา บนพื้นฐานของตนเองและของกลุ่ม

5. มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีสำนึกสาธารณะและมีจิตอาสา
6. ทักษะในการสร้างความสัมพันธ์เชิงวิชาชีพกับผู้ให้บริการ ผู้ร่วมงาน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับระบบงานอย่างเหมาะสม เพื่อนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการกับปัญหาสังคมที่ประสบอยู่

5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

1. สามารถเลือกและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการศึกษาค้นคว้า ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การใช้งาน
2. มีวิจารณ์ญาณในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการรวบรวมข้อมูล ประมวลผล แปลความหมายและนำเสนอข้อมูลสารสนเทศอย่างถูกต้องและรู้เท่าทัน
3. สามารถสรุปประเด็นและสื่อสาร ทั้งการพูดและการเขียน และเลือกใช้รูปแบบการนำเสนอได้ถูกต้องเหมาะสม
4. สามารถใช้ภาษาในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์
5. สามารถระบุและใช้เทคนิคทางสถิติในการศึกษา ค้นคว้าและเสนอแนวทางแก้ปัญหา
6. มีทักษะในการวิเคราะห์เชิงปริมาณขั้นพื้นฐานที่ช่วยในการวิเคราะห์ปัญหาสังคมหรือข้อมูลจากการค้นคว้าวิจัยที่จะช่วยในการจัดการกับปัญหาสังคมในระดับและรูปแบบต่างๆ ตลอดจนการพัฒนาวิชาชีพ วิธีการทำงาน คุณภาพบริการ และองค์ความรู้
7. มีทักษะในการสื่อสารกับผู้ให้บริการเป้าหมาย และชุมชนที่มีความหลากหลาย ด้วยวิธีการติดต่อสื่อสารที่ทันสมัยและเหมาะสมกับสถานการณ์และจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

6. ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ

1. สามารถสร้างสัมพันธ์ภาพทางวิชาชีพในการปฏิบัติงานทั้งในระดับรายกรณี กลุ่ม และชุมชน
2. สามารถรวบรวม บันทึก วิเคราะห์ข้อมูล จัดทำรายงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดหรือพัฒนาการบริการ
3. สามารถจัดบริการหรือปฏิบัติงานระดับพื้นฐานให้กับผู้ให้บริการ ทั้งในระดับบุคคล กลุ่ม ชุมชนได้ทันทีตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของนักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพ
4. สามารถปฏิบัติทักษะวิชาชีพสังคมสงเคราะห์อย่างบูรณาการ เพื่อการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ในฐานะผู้ประสานงานและการจัดโครงการสวัสดิการสังคม

ทั้งนี้เพื่อให้หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิตมีข้อมูลผลลัพธ์การเรียนรู้ของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิตจึงจัดให้ผู้เข้าบัณฑิตได้ประเมินบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามผลลัพธ์การเรียนรู้ข้างต้นในทุกปีการศึกษา ตลอดจนเก็บข้อมูลติดตามภาวะการทำงานของบัณฑิตหลังสำเร็จการศึกษากายใน 1 ปี เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรต่อไป

2.7.6 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา

ข้อมูลจากตารางที่ 2.2 แสดงจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต จำแนกตามปีการศึกษาที่สำเร็จการศึกษา นับตั้งแต่เปิดดำเนินการหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต ในปีพ.ศ. 2533 จนถึงปัจจุบัน คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มีผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต รวมทั้งสิ้นจำนวน 2,452 คน

ตารางที่ 2.1 แสดงจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต ปีการศึกษา 2536-2565 จำแนกตามปีการศึกษาที่สำเร็จการศึกษา

ปีที่สำเร็จการศึกษา	รุ่น	จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา (คน)	วันพิธีประสาทปริญญาบัตร
2536	สส.บ. 1	48	วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2538
2537	สส.บ. 2	41	วันที่ 20 กรกฎาคม 2538
2538	สส.บ. 3	37	วันที่ 15 สิงหาคม 2539
2539	สส.บ. 4	34	วันที่ 30 มิถุนายน 2540
2540	สส.บ. 5	72	วันที่ 28 มิถุนายน 2541
2541	สส.บ. 6	98	วันที่ 27 มิถุนายน 2542
2542	สส.บ. 7	81	วันที่ 25 มิถุนายน 2543
2543	สส.บ. 8	71	วันที่ 24 มิถุนายน 2544
2544	สส.บ. 9	94	วันที่ 7 กรกฎาคม 2545
2545	สส.บ. 10	120	วันที่ 6 กรกฎาคม 2546
2546	สส.บ. 11	95	วันที่ 28 พฤศจิกายน 2547
2547	สส.บ. 12	125	วันที่ 20 พฤศจิกายน 2548
2548	สส.บ. 13	123	วันที่ 3 ธันวาคม 2549
2549	สส.บ. 14	122	วันที่ 2 ธันวาคม 2550
2550	สส.บ. 15	76	วันที่ 14 ธันวาคม 2551
2551	สส.บ. 16	54	วันที่ 13 ธันวาคม 2552

ปีที่สำเร็จการศึกษา	รุ่น	จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา (คน)	วันพิธีประสาทปริญญาบัตร
2552	สส.บ. 17	87	วันที่ 19 ธันวาคม 2553
2553	สส.บ. 18	63	วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2555
2554	สส.บ. 19	105	วันที่ 9 ธันวาคม 2555
2555	สส.บ. 20	87	วันที่ 8 ธันวาคม 2556
2556	สส.บ. 21	110	วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2558
2557	สส.บ. 22	101	วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2559
2558	สส.บ. 23	138	วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2560
2559	สส.บ. 24	133	วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2561
2560	สส.บ. 25	69	วันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2562
2561	สส.บ. 26	87	วันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2563
2562	สส.บ. 27	69	วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2565*
2563	สส.บ. 28	41	วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2565
2564	สส.บ. 29	43	วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2566
2565	สส.บ. 30	28	วันที่ 12 พฤศจิกายน 2566
	รวม	2,452	

ที่มา: 1. <https://gradeonline.hcu.ac.th/modules.php?name=ozaki6&file=print1&id=>

2. คู่มือฝึกซ้อมพิธีประสาทปริญญาบัตร ครั้งที่ 27 ประจำปีการศึกษา 2561 (คณะกรรมการดำเนินงานฝ่ายบัณฑิตและฝึกซ้อม ประจำปีการศึกษา 2561 มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ).

3. คู่มือฝึกซ้อมพิธีประสาทปริญญาบัตร ครั้งที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2562, 2563 (คณะกรรมการดำเนินงานฝ่ายบัณฑิตและฝึกซ้อม ประจำปีการศึกษา 2562 และ 2563 มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ). เนื่องมาจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) จึงเลื่อนมารับในปี พ.ศ. 2565

4. คู่มือฝึกซ้อมพิธีประสาทปริญญาบัตร ครั้งที่ 29 ประจำปีการศึกษา 2564 (คณะกรรมการฝ่ายทะเบียนบัณฑิต ปริญญาบัตรและหนังสือที่ระลึก มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ).

5. หนังสือที่ระลึกพิธีประสาทปริญญาบัตร ครั้งที่ 30 ประจำปีการศึกษา 2565. <https://online.anyflip.com/gpwyz/knhq/mobile/index.html>.

2.8 วิชาชีพสังคมสงเคราะห์

คำจำกัดความของคำว่า “วิชาชีพสังคมสงเคราะห์” ที่เป็นสากล ได้มีมติจากการประชุมใหญ่ของสมาพันธ์นักสังคมสงเคราะห์ระหว่างประเทศ (International Federation of Social Workers: IFSW) และสมาคมสถาบันการศึกษาสังคมสงเคราะห์ระหว่างประเทศ (International Association

of Schools of Social Work: IASSW) ในเดือนกรกฎาคม ค.ศ.2014 ให้ใช้ความหมายดังต่อไปนี้ (International Federation of Social Workers, 2023: online)

สังคมสงเคราะห์ (Social Work) เป็นวิชาชีพที่เน้นการปฏิบัติงานบนพื้นฐานองค์ความรู้ทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาสังคม การทำงานร่วมกันทางสังคม และการเสริมสร้างศักยภาพและเสรีภาพของผู้คน หลักการสำคัญของงานสังคมสงเคราะห์ได้แก่ ความเป็นธรรมทางสังคม สิทธิมนุษยชน ความรับผิดชอบร่วมกัน และการเคารพในความหลากหลาย โดยใช้องค์ความรู้ทางทฤษฎีสังคมสงเคราะห์ สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ และองค์ความรู้ของพื้นที่เพื่อใช้ในการจัดการแก้ไขและเสริมสร้างความเป็นอยู่ที่ดีของคน

สังคมสงเคราะห์เป็นวิชาชีพที่ได้รับการยอมรับโดยทั่วไปว่ามีเอกลักษณ์ในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วยคุณลักษณะสำคัญ 6 ประการ ดังนี้

1. องค์ความรู้ (Body of knowledge) นักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพได้รับการฝึกฝนและการศึกษาอบรมความรู้ทางทฤษฎีเพื่อเป็นกรอบพื้นฐานและหลักของการปฏิบัติงาน ทฤษฎีทางสังคมสงเคราะห์ประกอบด้วย 2 กลุ่มทฤษฎีได้แก่ กลุ่มทฤษฎีสำหรับการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ (Theories for social work practice) เป็นกลุ่มองค์ความรู้เกี่ยวกับคนและสังคม ซึ่งอาศัยความรู้จากศาสตร์สาขาต่างๆ ได้แก่ สังคมวิทยา จิตวิทยา มานุษยวิทยา พฤติกรรมศาสตร์ นิติศาสตร์ และรัฐศาสตร์ เป็นต้น และกลุ่มทฤษฎีการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ (Theories of social work) เป็นกลุ่มองค์ความรู้ที่ใช้ในการปฏิบัติงานรวมทั้งเทคนิควิธีการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์

2. ทักษะ (Skill) ทักษะทางสังคมสงเคราะห์ได้รับการถ่ายทอดมาจากการศึกษาอบรมความรู้ การให้คำปรึกษาแนะนำ และการฝึกปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอจนเกิดเป็นทักษะและความเชี่ยวชาญในงานที่ปฏิบัติ

3. ทศนคติ (Attitude) การทำงานของนักสังคมสงเคราะห์ต้องอาศัยทัศนคติและค่านิยมทางวิชาชีพ เพื่อนำความรู้มาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ

4. การมอบหมายงาน (Job assignment) การทำงานสังคมสงเคราะห์มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบตามสายงาน การมอบหมายงานให้ทำตามความถนัด ความเหมาะสมและความสามารถในงานประเภทนั้นๆ

5. สมาคมวิชาชีพ (Professional association) มีองค์กรสถาบันวิชาชีพซึ่งเป็นตัวแทนของสมาชิกผู้ประกอบการวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เพื่อทำหน้าที่ควบคุม ส่งเสริมผู้ประกอบการวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ให้มีมาตรฐาน และพัฒนาวิชาชีพให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ

6. จรรยาบรรณ (Code of ethics) เป็นข้อกำหนดที่ตกลงร่วมกัน สำหรับให้ผู้ปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์นำไปยึดถือไว้เป็นบรรทัดฐานในการทำงาน

2.8.1 พระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. 2556

พระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. 2556 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2556 ซึ่งเป็นวันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 130 ตอนที่ 8 ก วันที่ 24 มกราคม 2556)

นิยามความหมาย

มาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. 2556 บัญญัติคำนิยามไว้ดังนี้

วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ หมายความว่า วิชาชีพที่ต้องใช้ความรู้และทักษะทางสังคมสงเคราะห์ในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกัน และแก้ไขปัญหาของบุคคล ครอบครัว กลุ่มคน หรือชุมชน เพื่อให้กระทำหน้าที่ทางสังคมและดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข

วิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต หมายความว่า วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ต้องขึ้นทะเบียน และได้รับใบอนุญาตจากสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

ผู้ประกอบการวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ หมายความว่า บุคคลซึ่งประกอบวิชาชีพที่ต้องใช้ความรู้ และทักษะทางสังคมสงเคราะห์ในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกัน และแก้ไขปัญหาของบุคคล ครอบครัว กลุ่มคน หรือชุมชน เพื่อให้กระทำหน้าที่ทางสังคมและดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข

ผู้ประกอบการวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต หมายความว่า บุคคลซึ่งได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตจากสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

ใบอนุญาต หมายความว่า ใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์เป็นองค์กรวิชาชีพที่จัดตั้งขึ้นตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. 2556 มีฐานะเป็นนิติบุคคล โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อเป็นองค์กรทำหน้าที่ควบคุมมาตรฐาน จรรยาบรรณ ส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือหรือบริการทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

คณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ประกอบด้วยกรรมการ 32 คน แบ่งออกเป็น

- 1) ผู้แทนหน่วยงานราชการที่กำหนด จำนวน 9 คน
- 2) ผู้แทนสมาคมักสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย จำนวน 1 คน
- 3) ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษา ที่จัดการศึกษาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ระดับปริญญา เลือกกันเอง จำนวน 2 คน
- 4) ผู้แทนองค์กรสาธารณประโยชน์ เลือกกันเอง จำนวน 4 คน
- 5) สมาชิกสามัญ ซึ่งได้รับเลือกตั้งจากสมาชิกสามัญด้วยกันเอง จำนวน 16 คน

คณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มีอำนาจหน้าที่ในการบริหาร และดำเนินกิจการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด ตลอดจนออกข้อบังคับหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องกับกิจการของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เช่น การเป็นสมาชิก การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต การออกใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต ประเภทใบอนุญาต จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เป็นต้น

สมาชิกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ แบ่งเป็น 4 ประเภท ได้แก่ (1) สมาชิกสามัญ (2) สมาชิกวิสามัญ (3) สมาชิกสมทบ (4) สมาชิกกิตติมศักดิ์

สมาชิกสามัญ ต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- 1) อายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์
- 2) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ หรือปริญญาตรีในสาขาวิชาอื่นที่สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับรองและผ่านการฝึกอบรม โดยมีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวข้องกับการคุ้มครอง การให้คำปรึกษา แนะนำ การส่งเสริมและการสนับสนุนเด็กเยาวชนสตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส ตามมาตรฐานที่สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์กำหนด

- 3) ไม่เป็นผู้ประพฤติเสียหาย ซึ่งคณะกรรมการเห็นว่าจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพตามที่กำหนดในข้อบังคับ
- 4) ไม่เคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก ในคดีที่คณะกรรมการเห็นว่าจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพตามที่กำหนดในข้อบังคับ
- 5) ไม่เป็นผู้วิกลจริตหรือมีจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- 6) ไม่เป็นโรคตามที่กำหนดในข้อบังคับ

สมาชิกสามัญ มีสิทธิและหน้าที่หลายประการ ที่สำคัญได้แก่ การดำเนินการขอขึ้นทะเบียนและขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต ขอหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตร แสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตสาขาต่างๆ เป็นต้น

การควบคุมมาตรฐานวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

พระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. 2556 กำหนดลักษณะของวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตไว้ในมาตรา 28 และห้ามผู้ใดประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต หรือกระทำได้ด้วยวิธีใดๆ ที่แสดงให้เห็นเข้าใจว่าตนมีสิทธิที่จะประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต โดยมีได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตจากสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ หากผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 20,000 บาท โดยมีข้อยกเว้นในกรณีดังต่อไปนี้

- 1) การช่วยเหลือประชาชนตามหน้าที่พลเมืองดี อันเป็นความรับผิดชอบต่อสังคม
- 2) นักเรียน นักศึกษา หรือผู้รับการฝึกอบรม ซึ่งทำการฝึกหัดหรือฝึกอบรมในความควบคุมของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ หรือสถาบันที่ได้รับอนุญาตจากทางราชการให้จัดตั้งสถาบันทางสังคมสงเคราะห์ของรัฐ หรือสถาบันอุดมศึกษา หรือสถาบันทางสังคมสงเคราะห์อื่นภายใต้ความควบคุมของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต
- 3) บุคคลซึ่งหน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรภาคเอกชนมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในความควบคุมของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต
- 4) การประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตของที่ปรึกษา หรือผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ

มาตรฐานการให้บริการของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ได้ออกประกาศสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เรื่อง มาตรฐานการให้บริการของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. 2564 (ราชกิจจานุเบกษาเล่ม 138 ตอนพิเศษ 144 ง หน้า 34 วันที่ 30 มิถุนายน 2564) เพื่อให้มีมาตรฐานกลางของการจัดบริการสังคมสงเคราะห์ อันเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เพื่อให้เกิดการป้องกัน แก้ไขปัญหา และเสริมพลังอำนาจของบุคคล ครอบครัว กลุ่ม หรือชุมชน รวมถึงเป็นแนวทางการดำรงตนของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์เพื่อรักษาไว้ซึ่งเกียรติภูมิแห่งวิชาชีพ พร้อมทั้งเป็นการแสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมของหน่วยงานผ่านระบบ หรือกระบวนการปฏิบัติงานตามมาตรฐานทางวิชาชีพ สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์จึงกำหนดมาตรฐานการให้บริการของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ประกอบด้วย 6 มาตรฐาน 29 องค์กรประกอบ โดยสรุปได้ดังนี้

1) มาตรฐานจรรยาบรรณ เป็นแนวทางการปฏิบัติงานโดยยึด “หลักจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์” มี 6 ประการ ดังนี้

องค์กรประกอบที่ 1 จรรยาบรรณต่อตนเอง

องค์กรประกอบที่ 2 จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ

องค์กรประกอบที่ 3 จรรยาบรรณต่อผู้ใช้บริการ

องค์กรประกอบที่ 4 จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมวิชาชีพและผู้ร่วมงานในวิชาชีพอื่น

องค์กรประกอบที่ 5 จรรยาบรรณต่อองค์กรที่สังกัด

องค์กรประกอบที่ 6 จรรยาบรรณต่อสังคม

2) มาตรฐานความเป็นวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เป็นแนวทางการปฏิบัติตามมาตรฐานความเป็นวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ มี 6 ประการ ดังนี้

องค์กรประกอบที่ 1 สามารถปฏิบัติหน้าที่ในขอบเขตความรับผิดชอบต่อสังคม โดยคำนึงถึงความมั่นคงปลอดภัย และประโยชน์สูงสุดของผู้ใช้บริการ

องค์กรประกอบที่ 2 สามารถปฏิบัติงานภายใต้องค์ความรู้ด้านกฎหมายวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

องค์กรประกอบที่ 3 สามารถปฏิบัติงานในฐานะผู้ประกอบวิชาชีพ ภายใต้การใช้ดุลพินิจทางวิชาชีพ

องค์ประกอบที่ 4 การทำหน้าที่เป็นตัวแทนของวิชาชีพทั้งทางด้านวิชาการ และการปฏิบัติงาน

องค์ประกอบที่ 5 การทำหน้าที่ในเรื่องการขับเคลื่อนนโยบายทางสังคมที่ส่งผลต่อผู้ใช้บริการ

องค์ประกอบที่ 6 ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ในกรณีเกิดภาวะวิกฤต

3) มาตรฐานองค์ความรู้และการประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน เป็นแนวทางการปฏิบัติที่มีเป้าหมายของการนำองค์ความรู้มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน มี 6 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ปฏิบัติงานภายใต้กรอบกฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้องกับงานสังคมสงเคราะห์

องค์ประกอบที่ 2 เข้าใจและตระหนักถึงความหลากหลายทางสังคม วัฒนธรรมที่มีผลต่อการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์

องค์ประกอบที่ 3 เข้าใจและตระหนักถึงบริบททางสากล และบริบทแวดล้อม ที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตประชาชน

องค์ประกอบที่ 4 เข้าใจและเชื่อมโยงแนวคิด ทฤษฎี องค์ความรู้ต่างๆ และสามารถประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์

องค์ประกอบที่ 5 มีการนำความรู้ด้านการวิจัย และการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานและสร้างนวัตกรรมทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

องค์ประกอบที่ 6 การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสื่อสาร และปฏิบัติงานได้หลากหลายรูปแบบ โดยคำนึงถึงจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

4) มาตรฐานการสื่อสารทางวิชาชีพ เป็นแนวทางการปฏิบัติสำหรับการสื่อสารทางวิชาชีพ มี 3 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การสื่อสารเพื่อสร้างสัมพันธภาพเชิงวิชาชีพ

องค์ประกอบที่ 2 รูปแบบการสื่อสารที่สร้างสรรค์ และส่งเสริมการปฏิบัติงานกับกลุ่มคนที่หลากหลาย

องค์ประกอบที่ 3 การสื่อสารเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพในการทำงานเป็นทีม

5) มาตรฐานการบันทึกข้อมูลเพื่อการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ เป็นแนวทางการบันทึกข้อมูลเพื่อการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ มี 5 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การบันทึกการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์บนฐานความรู้ ค่านิยม จรรยาบรรณ และหลักการของวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

องค์ประกอบที่ 2 การบันทึกการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ ถูกต้อง ชัดเจน

องค์ประกอบที่ 3 การบันทึกการจัดบริการสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่มีความต้องการพิเศษ

องค์ประกอบที่ 4 การบันทึกตามกำหนดเวลา

องค์ประกอบที่ 5 การใช้ประโยชน์จากบันทึกการปฏิบัติงาน

6) มาตรฐานการนิเทศงานเพื่อพัฒนาวิชาชีพ เป็นแนวทางการนิเทศงานที่จะช่วยในการ ค้ำครองพิทักษ์สิทธิของผู้ใช้บริการ และเป็นการสนับสนุนช่วยเหลือให้ผู้ปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ใน การสร้างหลักประกัน ที่จะดำเนินการได้ตามมาตรฐานทางวิชาชีพและให้บริการได้อย่างมีคุณภาพ มี 3 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ผู้ให้การนิเทศงาน ผู้รับการนิเทศงาน เข้าใจความสำคัญ บทบาท ความมุ่ง หมาย และหน้าที่ของการนิเทศงาน

องค์ประกอบที่ 2 การพัฒนากระบวนการนิเทศงาน

องค์ประกอบที่ 3 สนับสนุนการนิเทศงานสังคมสงเคราะห์

2.8.2 จรรยาบรรณของนักสังคมสงเคราะห์

สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ซึ่งเป็นองค์กรตัวแทนของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ มี อำนาจหน้าที่ในการออกข้อบังคับว่าด้วยจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เพื่อเป็นกรอบ ระเบียบปฏิบัติให้ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ใช้ยึดถือในการปฏิบัติงาน การดำรงไว้ซึ่ง จริยธรรมหรือจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ เป็นการสะท้อนถึงความรับผิดชอบที่วิชาชีพพึงมีต่อประชาชน ที่เป็นผู้รับบริการและต่อสังคมส่วนรวม

สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ได้ออกข้อบังคับสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ว่าด้วย จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. 2562 (ราชกิจจานุเบกษาเล่ม 136 ตอนพิเศษ 67 ง วันที่ 19 มีนาคม 2562) มีผลใช้บังคับวันที่ 20 มีนาคม พ.ศ. 2562 เป็นต้นไป

ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ และผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตต้องปฏิบัติงานในวิชาชีพให้เป็นไปตามข้อบังคับ ต้องดำรงตนและปฏิบัติตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ และแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ หมายถึง หลักความประพฤติปฏิบัติ ที่อยู่บนฐานของการเคารพสิทธิ ศักดิ์ศรี และความเป็นมนุษย์ เป็นหลักที่ได้รับการยอมรับ เป็นค่านิยมของวิชาชีพ เพื่อให้ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ยึดถือปฏิบัติ อันนำไปสู่ความสำเร็จในการทำงาน พัฒนาคุณภาพเชิงวิชาชีพ ตลอดจนรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณ ชื่อเสียง และสถานะของวิชาชีพ

วัตถุประสงค์ของจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

(สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์, 2559: 2-15)

- 1) เพื่อเป็นกรอบทิศทางในการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ และเป็นแนวทางในการพิจารณาแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในสถานการณ์ต่างๆ
- 2) เพื่อเป็นมาตรฐานและหลักประกันคุณภาพในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ นำไปสู่ความเชื่อมั่นในระบบบริการ
- 3) เพื่อคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้ใช้บริการให้เข้าถึงสิทธิและบริการอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม
- 4) เพื่อกำหนดแบบแผนพฤติกรรมของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ แบ่งเป็น 6 องค์ประกอบ ดังนี้

- 1) จรรยาบรรณต่อตนเอง
- 2) จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ
- 3) จรรยาบรรณต่อผู้ใช้บริการ (บุคคล กลุ่ม ชุมชน)
- 4) จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมวิชาชีพและผู้ร่วมงานในวิชาชีพอื่น
- 5) จรรยาบรรณต่อองค์กรที่สังกัด
- 6) จรรยาบรรณต่อสังคม

1. จรรยาบรรณต่อตนเอง

ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนเอง และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ เสียสละ ตระหนักถึงการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญ และมีคุณธรรม ประพฤติตนอยู่ในกรอบวัฒนธรรมและบริบทที่เหมาะสม

1.1 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงประพฤติปฏิบัติตนในกรอบวัฒนธรรม และบริบทที่เหมาะสม ละเว้นความประพฤติที่จะก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อตนเองและวิชาชีพ

1.2 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญ และมีทัศนคติที่ดีในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ

1.3 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงปฏิบัติงานในหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ ด้วยความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ และเสียสละ

2. จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ

ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงยึดมั่นในหลักวิชาการทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ รักษาเกียรติภูมิ และส่งเสริมวิชาชีพให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ

2.1 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงปฏิบัติงานโดยยึดความถูกต้องตามหลักวิชาการ ด้านสังคมสงเคราะห์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง โดยคำนึงถึงมาตรฐานการปฏิบัติงานของวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

2.2 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงรักษาเกียรติภูมิแห่งวิชาชีพ ไม่นำวิชาชีพไปแสวงหาประโยชน์เพื่อตนเองโดยมิชอบด้วยกฎหมาย และกระทำในลักษณะที่จะก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

2.3 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงมีความรู้ความสามารถในการจัดการความรู้ เพื่อยกระดับไปสู่งานวิชาการหรืองานวิจัย ที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้ใช้บริการและความก้าวหน้าในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

2.4 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมการสอนงาน การนิเทศงาน และการศึกษาสังคมสงเคราะห์

3. จรรยาบรรณต่อผู้ใช้บริการ (บุคคล กลุ่ม ชุมชน)

ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงยึดถือประโยชน์สูงสุดของผู้ใช้บริการ โดยเคารพในสิทธิศักดิ์ศรีและคุณค่าของความเป็นมนุษย์ ความแตกต่างหลากหลาย สิทธิความเป็นส่วนตัว รักษาความลับของผู้ใช้บริการ ยึดหลักการมีส่วนร่วมและรักษาสัมพันธภาพทางวิชาชีพ รวมทั้งให้ความสำคัญต่อผู้ที่มีความต้องการเป็นพิเศษ และพิทักษ์คุ้มครอง และพัฒนาความเป็นอยู่ที่ดีของบุคคล ครอบครัว กลุ่มคน หรือชุมชน

3.1 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงเคารพในศักดิ์ศรีและคุณค่าของความเป็นมนุษย์ ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงความแตกต่างหลากหลายของปัจเจกบุคคล โดยปราศจากอคติทั้งปวง

3.2 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงยึดหลักการการทำงานเพื่อเสริมพลังอำนาจของผู้ใช้บริการ ให้เกิดความเข้มแข็ง เชื่อมั่นและเห็นคุณค่าในตนเอง สามารถพัฒนาไปสู่การเป็นผู้พิทักษ์สิทธิของตนเอง กลุ่ม ชุมชน

3.3 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงยึดหลักการทำงานอย่างมีส่วนร่วม เชื่อในศักยภาพ เคารพสิทธิในการตัดสินใจด้วยตนเองของผู้ใช้บริการ โดยยึดถือประโยชน์สูงสุดของผู้ใช้บริการเป็นสำคัญ

3.4 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงรักษาความลับของผู้ใช้บริการ และไม่นำข้อมูลไปสื่อสาร หรือเผยแพร่ต่อสาธารณะ โดยไม่ได้รับการยินยอมจากผู้บริการและ/หรือผู้เกี่ยวข้อง เว้นแต่การเปิดเผยข้อมูลเพื่อประโยชน์ของผู้บริการ และการรักษาไว้ซึ่งสวัสดิภาพความปลอดภัยของชีวิต ซึ่งต้องกระทำอย่างระมัดระวัง

3.5 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงรักษาสัมพันธภาพทางวิชาชีพตลอดกระบวนการให้บริการกับผู้บริการ ครอบครัว กลุ่ม ชุมชน

3.6 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงถือเป็นความรับผิดชอบในการพิทักษ์คุ้มครอง และพัฒนาความเป็นอยู่ที่ดีของบุคคล กลุ่ม และชุมชน

4. จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมวิชาชีพและผู้ร่วมงานในวิชาชีพอื่น

ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงเคารพ ให้เกียรติ สนับสนุนความร่วมมือในการทำงาน เป็นเครือข่าย และร่วมขับเคลื่อนการปฏิบัติงานที่เป็นประโยชน์ต่อผู้บริการและวิชาชีพ

4.1 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงให้เกียรติ เคารพในสิทธิ หน้าที่และขอบเขตความรับผิดชอบของผู้ร่วมวิชาชีพสังคมสงเคราะห์และผู้ร่วมงานในวิชาชีพอื่น

4.2 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงร่วมมือ ส่งเสริม และสนับสนุนซึ่งกันและกัน ใน การปฏิบัติภารกิจ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้ใช้บริการ

4.3 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงให้ความสำคัญของการทำงานร่วมกับผู้ร่วม วิชาชีพเดียวกันและกับผู้ร่วมงานในสาขาวิชาชีพอื่นๆ ทั้งในและนอกหน่วยงาน

4.4 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงไม่ส่งเสริม ไม่เพิกเฉย หรือปกป้องการประพฤติ ผิดของผู้ร่วมวิชาชีพและผู้ร่วมงานในวิชาชีพอื่น เพื่อผลประโยชน์แห่งตนหรือผู้กระทำการนั้นๆ

4.5 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงเคารพในสิทธิการเป็นเจ้าของงานและผลงาน โดยไม่นำงานและผลงานของผู้อื่นไปแอบอ้างว่าเป็นของตน

5. จรรยาบรรณต่อองค์กรที่สังกัด

ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงส่งเสริม รักษา และพัฒนาองค์กรเพื่อประโยชน์สูงสุด ต่อผู้ใช้บริการ และมีความรับผิดชอบต่อองค์กรที่สังกัด

5.1 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงมีส่วนร่วมในการส่งเสริม ปรับปรุง พัฒนาองค์กร ให้ดำเนินนโยบาย/แนวทางปฏิบัติงานที่คำนึงถึงความเป็นธรรม ผลประโยชน์สูงสุดและการพิทักษ์ สิทธิของผู้ใช้บริการเป็นสำคัญ

5.2 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงใช้ทรัพยากรขององค์กรด้วยความคุ้มค่าและเกิด ประโยชน์สูงสุด

5.3 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงส่งเสริม สร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมใน การทำงานที่เป็นมิตร

5.4 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงตระหนักถึงการดำรงรักษาไว้ซึ่งเกียรติภูมิของ องค์กร

6. จรรยาบรรณต่อสังคม

ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่จะมีผลต่อ การพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน

6.1 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงเข้าใจสถานการณ์ ปัญหาและความต้องการทาง สังคม และมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายในการป้องกัน แก้ไข หรือขับเคลื่อนทางสังคม เพื่อให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นในเชิงระบบ นโยบาย มาตรการ และกลไกต่างๆ

6.2 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงมีส่วนร่วมในการสื่อสารข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน เพื่อส่งเสริมสภาพแวดล้อมทางสังคม ชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี ความเป็นธรรมทางสังคม และสันติสุขของสังคม

6.3 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงยอมรับและเคารพในความหลากหลายทางวัฒนธรรมและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมพหุวัฒนธรรมได้

การควบคุมจรรยาบรรณผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ต้องดำรงตน และปฏิบัติตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เมื่อมีผู้กล่าวหาหรือปรากฏต่อคณะกรรมการจรรยาบรรณว่า ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ประพฤติผิดจรรยาบรรณ คณะกรรมการจรรยาบรรณต้องดำเนินการสอบสวนพิจารณาโดยเร็ว หากมีมติว่าประพฤติผิดจรรยาบรรณ ให้มีคำสั่งลงโทษตามวิธีการที่กฎหมายกำหนดไว้ในมาตรา 34 แต่ถ้ามีมติว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้ประพฤติผิดจรรยาบรรณ ให้สั่งยกคำกล่าวหา ทั้งนี้ ผู้ซึ่งคณะกรรมการจรรยาบรรณมีคำสั่งลงโทษ หรือผู้กล่าวหา อาจอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อคณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ได้ภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง เมื่อคณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มีคำวินิจฉัยอย่างไร ให้ทำเป็นคำสั่งสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์และให้เป็นที่สุด

บทลงโทษการประพฤติผิดจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ตามมาตรา 34 มีดังนี้

- 1) ตักเตือนเป็นหนังสือ
- 2) ภาคทัณฑ์
- 3) พักใช้ใบอนุญาต โดยกำหนดเวลาตามที่เห็นสมควร แต่ไม่เกิน 2 ปี
- 4) เพิกถอนใบอนุญาต

ห้ามผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตซึ่งอยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต หรือแสดงด้วยวิธีใดๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนเป็นผู้มีสิทธิประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต ผู้ที่ฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 10,000 บาท

ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตซึ่งถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาต อาจขอรับใบอนุญาตอีกได้เมื่อพ้น 3 ปีนับแต่วันที่ถูกลงสั่งเพิกถอนใบอนุญาต แต่เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาคำ

ขอรับใบอนุญาตและปฏิเสธการออกใบอนุญาต ผู้นั้นจะยื่นคำขอรับใบอนุญาตในครั้งต่อไปได้อีก
ต่อเมื่อสิ้นระยะเวลา 1 ปีนับแต่วันที่คณะกรรมการปฏิเสธการออกใบอนุญาต

2.8.3 นักสังคมสงเคราะห์ในประเทศไทย

ข้อมูลนักสังคมสงเคราะห์ที่เป็นสมาชิกสามัญของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ในปีพ.ศ.
2567 มีจำนวนทั้งสิ้น 4,373 คน เป็นนักสังคมสงเคราะห์ที่ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสังคม
สงเคราะห์ จำนวน 3,342 คน ข้อมูล ณ วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2567 (ตารางที่ 2.3)

ตารางที่ 2.2 แสดงจำนวนสมาชิกสามัญและผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
พ.ศ.2556-2567

ข้อมูลสมาชิก	ปี พ.ศ.								
	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2565 ¹	2566 ²	2567 ³
สมาชิกสามัญ	931	1,330	1,698	2,175	2,808	2,907	4,043	4,186	4,373
สมาชิกสามัญ ที่ได้ ใบอนุญาต ประกอบ วิชาชีพ	684	724	940	1,096	2,035	2,125	3,061	3,111	3,342

ที่มา: สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์และคณะ, 2561. หน้า 20. (ข้อมูล ณ วันที่ 23 พฤษภาคม 2561)

¹ ฝ่ายทะเบียนและสมาชิก สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์. (ข้อมูลเดือน กรกฎาคม 2565)

² ฝ่ายทะเบียนและสมาชิก สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์. (ข้อมูล ณ วันที่ 26 กันยายน 2566)

³ ฝ่ายทะเบียนและสมาชิก สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์. (ข้อมูล ณ วันที่ 1 กรกฎาคม 2567)

2.9 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์ (2557: 73-77) ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาภาวะการมีงานทำของบัณฑิตและความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2557 พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่มีงานทำ (ร้อยละ 88.5) ระยะเวลาในการได้งานทำครั้งแรกหลังสำเร็จการศึกษา 1-3 เดือน (ร้อยละ 45.8) ผลการประเมินของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualification Framework for Higher Education: TQF) ในภาพรวมทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.01$) และผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.29$) เมื่อพิจารณาผลการประเมินคุณลักษณะของบัณฑิตในแต่ละด้าน พบว่า 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.29$) 2) ด้านความรู้ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$) 3) ด้านทักษะทางปัญญา มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) 6) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$)

ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์ (2558: 84-94) ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาภาวะการมีงานทำของบัณฑิตและความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2558 พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่มีงานทำ (ร้อยละ 88.6) ระยะเวลาในการได้งานทำครั้งแรกหลังสำเร็จการศึกษา 1-3 เดือน (ร้อยละ 52.0) ในระยะเวลา 1 ปีไม่เคยเปลี่ยนงานหลังจากได้งานทำครั้งแรก (ร้อยละ 63.5) ทำงานในหน่วยงานราชการ (ร้อยละ 60.0) ผลการประเมินของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualification Framework for Higher Education: TQF) ในภาพรวมทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 3.85$) และผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$) เมื่อพิจารณาผลการประเมินคุณลักษณะของบัณฑิตในแต่ละด้าน พบว่า 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม มี

ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.33$) 2) ด้านความรู้ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$) 3) ด้านทักษะทางปัญญา มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$) 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$) 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$) 6) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.66$)

ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์ (2559: 91-94) ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2559 พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่มีงานทำแล้ว (ร้อยละ 81.2) ได้งานทำภายหลังสำเร็จการศึกษา 1-3 เดือน (ร้อยละ 41.4) ทำงานในหน่วยงานราชการ (ร้อยละ 57.4) ทำงานที่เกี่ยวข้องกับสังคมสงเคราะห์/สวัสดิการสังคม (ร้อยละ 56.5) ผลการประเมินของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualification Framework for Higher Education) ในภาพรวมทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 3.84$) โดยด้านที่ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 4.25$) รองลงมาคือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.02$) ด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X} = 3.78$) ด้านความรู้ ($\bar{X} = 3.75$) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 3.65$) เรียงตามลำดับ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.60$) ได้รับการประเมินต่ำสุด

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา รายงานสถานการณ์การทำงานของผู้สำเร็จการศึกษารวมทั้งประเทศ ของปีการศึกษา 2560 แสดงให้เห็นว่า บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทั่วประเทศ ส่วนใหญ่ได้งานทำแล้ว ร้อยละ 65.41 ยังไม่ได้ทำงานและไม่ได้ศึกษาต่อ ร้อยละ 31.15 ทำงานแล้วและกำลังศึกษาต่อ ร้อยละ 1.17 และกำลังศึกษาต่อ ร้อยละ 2.28 (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2561: ออนไลน์)

ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์ (2561: 91-94) ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปี

การศึกษา 2560 พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่มีงานทำแล้ว (ร้อยละ 81.3) ได้งานทำภายหลังสำเร็จการศึกษา 1-3 เดือน (ร้อยละ 37.5) ส่วนใหญ่ทำงานในบริษัทเอกชน (ร้อยละ 42.3) รองลงมาคือหน่วยงานราชการ (ร้อยละ 35.6) และธุรกิจส่วนตัว/ธุรกิจครอบครัว (ร้อยละ 13.5) บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานไม่เกี่ยวข้องกับสังคมสงเคราะห์/สวัสดิการสังคม (ร้อยละ 59.6) ผลการประเมินของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualification Framework for Higher Education) ในภาพรวมทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 3.95$) โดยด้านที่ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 4.31$) รองลงมาคือ รองลงมาคือ ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.21$) และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.63$) ได้รับการประเมินต่ำสุด

Alpaslan, Assim N. (2019: 349-355) ทำการวิจัยเรื่อง การส่งเสริมการมีงานทำของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์: มุมมองของนายจ้างต่อคุณสมบัติที่จะได้รับการจ้างงานของผู้จบการศึกษาสังคมสงเคราะห์จากมหาวิทยาลัยแอฟริกาใต้ (Unisa) โดยทำการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลจากนายจ้างจำนวน 37 คน พบว่า หน่วยงานที่รับนักศึกษาฝึกงานยินดีรับเข้าทำงานเมื่อสำเร็จการศึกษา เนื่องจากรู้จักตัวอยู่แล้ว และผู้ที่เคยฝึกงานมีความรู้ประสบการณ์ขององค์กรทำให้ไม่ต้องสอนเริ่มต้นใหม่เมื่อรับเข้าทำงาน นอกจากนี้มีคุณสมบัติที่นายจ้างต้องการคือ ความกระตือรือร้นในการทำงาน มีทัศนคติเชิงบวกและพร้อมที่จะเรียนรู้ ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมการทำงาน ทัศนคติเชิงบวกในการให้บริการสังคมสงเคราะห์ และความรู้และทักษะเฉพาะในงานสังคมสงเคราะห์

ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์ (2562: 49-55, 75) ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2561 พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่มีงานทำแล้ว (ร้อยละ 80.3) ได้งานทำภายหลังสำเร็จการศึกษา 1-3 เดือน (ร้อยละ 42.2) ไม่เคยเปลี่ยนงานหลังจากได้งานทำครั้งแรกมาแล้ว (ร้อยละ 63.6) ส่วนใหญ่ทำงานในหน่วยงานราชการ (ร้อยละ 62.3) ผลการประเมินของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

แห่งชาติ (Thai Qualification Framework for Higher Education) ในภาพรวมทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 3.83$) โดยด้านที่ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 4.22$) ส่วนด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.54$) ได้รับการประเมินต่ำสุด

ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์ (2563: 91-94) ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2562 พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่มีงานทำแล้ว (ร้อยละ 81.48) ได้งานทำภายหลังสำเร็จการศึกษา 1-3 เดือน (ร้อยละ 44.44) ทำงานในหน่วยงานราชการ (ร้อยละ 40.91) เท่ากับทำงานในบริษัทเอกชน (ร้อยละ 40.91) บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานเกี่ยวข้องกับสังคมสงเคราะห์/สวัสดิการสังคม (ร้อยละ 53.45) ผลการประเมินของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualification Framework for Higher Education) ในภาพรวมทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 3.95$) โดยด้านที่ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 4.18$) รองลงมาคือด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.16$) ส่วนด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X} = 3.61$) ได้รับการประเมินต่ำสุด

รายงานสถานภาพการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษาภาพรวมทั้งประเทศ ปีการศึกษา 2564 แสดงให้เห็นว่า บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทั่วประเทศ ส่วนใหญ่ได้งานทำแล้ว ร้อยละ 63.03 ยังไม่ได้ทำงานและไม่ได้ศึกษาต่อ ร้อยละ 30.77 ทำงานแล้วและกำลังศึกษาต่อ ร้อยละ 0.95 และกำลังศึกษาต่อ ร้อยละ 5.26 (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2565: ออนไลน์)

ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์ (2565: 91-94) ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต ปีการศึกษา 2564 พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่มีงานทำ (ร้อยละ 83.78) ได้งานทำภายใน 3 เดือนหลังสำเร็จการศึกษา (ร้อยละ 48.65) ไม่เคยเปลี่ยนงาน (ร้อยละ 75.68) ทำงานในหน่วยงานราชการ (ร้อยละ 70.97) ทำงานเกี่ยวข้องกับสังคมสงเคราะห์/สวัสดิการสังคม (ร้อยละ 80.65) ผลการประเมินของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิต

ตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ในภาพรวมทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.25$) โดยผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจมากที่สุดคือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 4.47$) รองลงมาคือด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.43$) ส่วนด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.07$) ได้รับการประเมินต่ำสุด

รายงานสถานภาพการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษาภาพรวมทั้งประเทศในปีการศึกษา 2565 แสดงให้เห็นว่า บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่ได้งานทำแล้ว ร้อยละ 72.21 ยังไม่ได้ทำงานและไม่ได้ศึกษาต่อ ร้อยละ 23.77 ทำงานแล้วและกำลังศึกษาต่อ ร้อยละ 1.06 และกำลังศึกษาต่อ ร้อยละ 2.96 (สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2566: ออนไลน์)

ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์ (2566: 108-110) ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต ปีการศึกษา 2565 พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่มีงานทำ (ร้อยละ 92.1) บัณฑิตส่วนใหญ่ไม่ได้ศึกษาต่อ (ร้อยละ 89.5) บัณฑิตประมาณครึ่งหนึ่งมีความต้องการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น (ร้อยละ 50.0) บัณฑิตส่วนใหญ่ได้งานทำหลังสำเร็จการศึกษา 4-6 เดือน (ร้อยละ 44.7) ไม่เคยเปลี่ยนงาน (ร้อยละ 71.1) ทำงานในหน่วยงานราชการ (ร้อยละ 62.9) เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มากที่สุด (ร้อยละ 54.5) ทำงานในตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์ (ร้อยละ 32.2) ทำงานเกี่ยวข้องกับสังคมสงเคราะห์/สวัสดิการสังคม (ร้อยละ 68.6) บัณฑิตส่วนใหญ่พึงพอใจงานที่ทำในปัจจุบันอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 54.3) และนำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้ในระดับมาก (ร้อยละ 45.7)

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ในภาพรวมทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.10$) โดยผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด 2 ด้าน คือ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.29$) และด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 4.26$) ส่วนคุณลักษณะที่เหลือ 4 ด้านมี

ความพึงพอใจในระดับมาก โดยด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.84$) ได้รับการประเมินต่ำสุด

สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม รายงานสถานภาพการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษาภาพรวมทั้งประเทศในปีการศึกษา 2566 แสดงให้เห็นว่า บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่ได้งานทำแล้ว ร้อยละ 84.64 ยังไม่ได้ทำงานและไม่ได้ศึกษาต่อ ร้อยละ 14.04 ทำงานแล้วและกำลังศึกษาต่อ ร้อยละ 0.54 และกำลังศึกษาต่อ ร้อยละ 0.79 (สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2567: ออนไลน์)

Tham & Lynch (2014: abstract) เสนอบทความเรื่อง Prepared for Practice? Graduating Social Work Students' Reflections on Their Education, Competence and Skills นำข้อมูลมาจากโครงการวิจัยที่เก็บข้อมูลจากผู้สำเร็จการศึกษาสังคมสงเคราะห์ในประเทศสวีเดน จำนวน 13 คน เพื่อศึกษาถึงความรู้ ความสามารถ ทักษะ และความคาดหวังสำหรับบทบาทนักสังคมสงเคราะห์ในอนาคต ใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative methodology) โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interviews) เป็นการศึกษาติดตามระยะยาว (Longitudinal study) โดยทำการสัมภาษณ์เก็บข้อมูลนักศึกษา ก่อนสำเร็จการศึกษา และหลังจบการศึกษาในช่วง 18 เดือนแรกของการทำงาน บทความนี้นำเสนอข้อค้นพบในระยะแรก พบว่านักศึกษาที่กำลังจะสำเร็จการศึกษาสังคมสงเคราะห์ต้องการได้รับการฝึกภาคปฏิบัติในหน่วยงานเพิ่มเติมขึ้นอีก โดยนักศึกษาทุกคนต้องการให้มีการจัดการฝึกภาคปฏิบัติเพิ่มให้อีกอย่างน้อยหนึ่งภาค เพื่อให้มีความเข้าใจอย่างชัดเจนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของนักสังคมสงเคราะห์ นักศึกษาส่วนใหญ่ให้ข้อมูลว่า ได้มีการพัฒนาตนเองและมีวิจารณ์ญาณมากขึ้นรวมทั้งมีความมั่นใจในตนเองมากขึ้น แต่ก็ยังไม่ได้เตรียมความพร้อมอย่างเต็มที่ที่จะทำงานในตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์ และยังคงต้องได้รับคำแนะนำเพิ่มเติมอีกมากจากหน่วยงานที่จะเข้าไปทำงาน

Blom, H. & Espvall, M. (2023: 7-12) ทำการวิจัยเรื่อง Social work students' professional preferences มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความชอบทางวิชาชีพ และปัจจัยด้านองค์กรที่ทำให้บัณฑิตตัดสินใจประกอบอาชีพเป็นนักสังคมสงเคราะห์ โดยส่งแบบสำรวจไปให้บัณฑิตสังคมสงเคราะห์ที่จบการศึกษาในภาคเรียน Spring Semester ปีการศึกษา 2018 จำนวน

693 คนจากมหาวิทยาลัย 9 แห่งในประเทศสวีเดน ได้รับแบบสำรวจกลับคืนจำนวน 268 คน (ร้อยละ 39) พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 18-28 ปี บัณฑิตส่วนใหญ่ได้ทำงานตรงกับวุฒิที่เรียนจบ บัณฑิตได้งานทำทันทีหลังสำเร็จการศึกษา (ร้อยละ 75) งานที่ได้ทำครั้งแรกหลังสำเร็จการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ทำงานด้านเด็กและเยาวชน (ร้อยละ 39) รองลงมาคือ การดูแลผู้ใช้สารเสพติด (ร้อยละ 25) และการดูแลผู้สูงอายุ (ร้อยละ 19) ด้านทัศนคติต่อการทำงานสังคมสงเคราะห์ในองค์กรเอกชนหรือส่วนตัว (Social workers in the private sector) พบว่า บัณฑิตสังคมสงเคราะห์มากกว่า 1 ใน 3 (ร้อยละ 38) ยอมรับการทำงานสังคมสงเคราะห์ในหน่วยงานที่ไม่ใช่ภาครัฐ โดยมีจำนวน 1 ใน 3 ที่มีทัศนคติเชิงบวกต่อการจ้างงานในฐานะที่ปรึกษาขององค์กรภาคเอกชน ซึ่งเป็นงานบริการสังคมในระยะสั้น นอกจากนี้ในรายงานยังระบุว่าสถาบันการศึกษาด้านสังคมสงเคราะห์ในประเทศสวีเดนมีจำนวน 19 มหาวิทยาลัย ผู้ที่จบการศึกษาด้านสังคมสงเคราะห์ส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในเทศบาล (ร้อยละ 85) และมีเพียงเล็กน้อยเท่านั้นที่ทำงานในภาคเอกชน (Salonen & Panican, 2021 as cited in Blom & Espvall, 2023: 2) งานสังคมสงเคราะห์ตามกฎหมายของประเทศสวีเดนส่วนใหญ่ดำเนินการโดยหน่วยงานบริการสังคมของเทศบาล เช่น การคุ้มครองเด็กและเยาวชน ผู้ที่ติดสารเสพติด คนพิการ ผู้สูงอายุ และผู้ที่ประสบปัญหาทางรายได้ นอกจากนี้สังคมสงเคราะห์ในประเทศสวีเดนสามารถทำงานในด้านอื่นๆอีกเช่น โรงพยาบาล โรงเรียน เรือรบ จำ ศูนย์บำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพ หน่วยงานเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นหน่วยงานของรัฐ เมื่อพิจารณาจำนวนนักสังคมสงเคราะห์ในช่วงสามทศวรรษที่ผ่านมาพบว่า นักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพ (Professional social workers) มีจำนวนเพิ่มขึ้นจาก 20,000 คน เป็น 40,000 คน และการคาดการณ์บ่งชี้ว่าความต้องการนักสังคมสงเคราะห์จะเพิ่มขึ้นเป็นประมาณ 50,000 คนในปีค.ศ. 2030 (พ.ศ. 2573) (UKA, 2021 as cited in Blom & Espvall, 2023: 3)

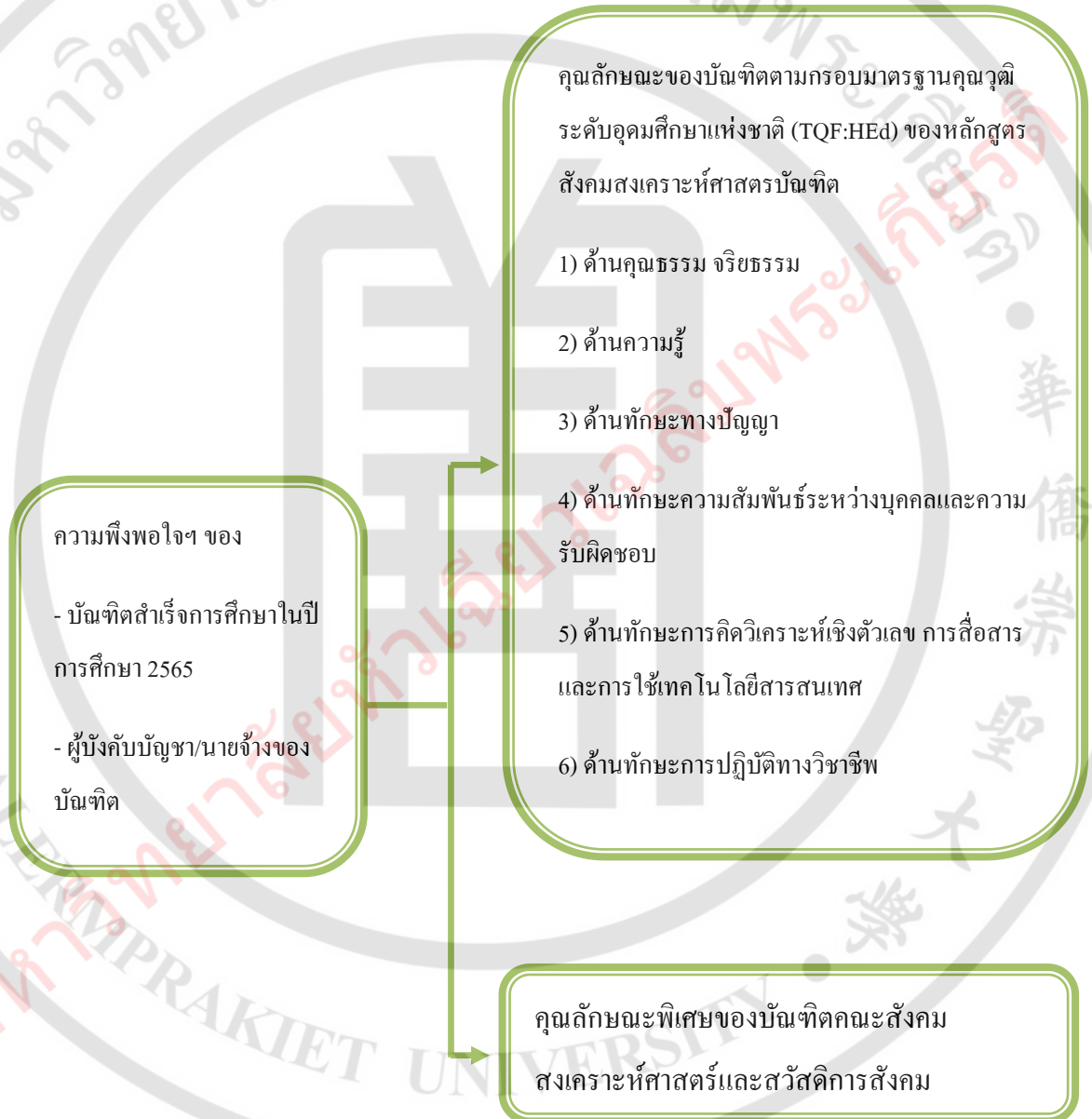
Tham, McFadden, Russ, Baldschun, Blakeman & Griffiths (2021: online) เขียนบทความเรื่อง How do we prepare students for the challenges of social work? Examples from six countries around the world. Social Work Education เพื่อทำการศึกษเปรียบเทียบการจัดการศึกษาสังคมสงเคราะห์ โดยทำการรวบรวมข้อมูลจากมหาวิทยาลัย 6 แห่งในประเทศออสเตรเลีย อังกฤษ ฟินแลนด์ ไอร์แลนด์เหนือ สวีเดน และสหรัฐอเมริกา พบว่า คุณสมบัติสำคัญของผู้ที่ทำงานเป็นนักสังคมสงเคราะห์มีความแตกต่างกันในแต่ละประเทศ แต่ในทุกประเทศนัก

สังคมสงเคราะห์เป็นผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัย โดยมีระยะเวลาการศึกษาแตกต่างกัน กล่าวคือ ประเทศฟินแลนด์ ใช้ระยะเวลา 5 ปี (นักสังคมสงเคราะห์ที่มีใบอนุญาต (Licensed Social Workers) ต้องเรียน 5 ปี ส่วนอาชีพสวัสดิการสังคมอื่นๆ (Social Welfare Professions) กำหนดให้เรียนหลักสูตรระยะสั้นกว่า เช่น การดูแลทางสังคม (Social Care) 2 ปี หรือการให้คำปรึกษาทางสังคม (Social Counselling) 3.5 ปี ประเทศสวีเดนเรียน 3.5 ปี ประเทศอังกฤษเรียน 14-16 เดือน (หลักสูตรเร่งรัด) แต่ส่วนใหญ่จะเรียนจบปริญญาตรี 3 ปีหรือปริญญาโท 2 ปี เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามในทุกประเทศมีข้อกำหนดคุณสมบัติเฉพาะดังนี้ ประเทศออสเตรเลีย ต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือปริญญาโท 2 ปีที่ได้รับการรับรองจากสมาคมนักสังคมสงเคราะห์ออสเตรเลีย (Australian Association of Social Work: AASW) ประเทศอังกฤษ ต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทและสำเร็จหลักสูตรที่ได้รับอนุมัติจาก Social Work England ประเทศฟินแลนด์ ต้องจบปริญญาโทสาขาสังคมสงเคราะห์ เพื่อให้ นักสังคมสงเคราะห์มีสิทธิ์ทำหน้าที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสวัสดิการสังคมที่มีใบอนุญาต (อาชีพสวัสดิการอื่นๆที่เกี่ยวข้องจะมีระยะเวลาการเรียนสั้นกว่า) ประเทศไอร์แลนด์เหนือ ต้องเรียนจบปริญญาตรี 3 ปี (หากจบระดับปริญญาตรีอื่นมาแล้วเรียนต่อ 2 ปี) ประเทศสวีเดน ต้องสำเร็จการศึกษาปริญญาตรีสาขาสังคมสงเคราะห์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ต้องสำเร็จการศึกษาปริญญาตรี 4 ปีหรือปริญญาโท 2 ปีที่ได้รับการรับรองจากสภาการศึกษาสังคมสงเคราะห์ (Council on Social Work Education: CSWE) และต้องขอรับใบอนุญาตของแต่ละรัฐ แต่บางกรณีอาจมีหน่วยงานบางแห่งที่ได้รับการยกเว้น

สำนักงานสถิติแรงงานของประเทศสหรัฐอเมริกา (U.S. Bureau of Labor Statistics: BLS) วิเคราะห์ว่า งานสังคมสงเคราะห์เป็นที่ต้องการอย่างมากในประเทศสหรัฐอเมริกา โดยคาดการณ์ว่าในช่วงปี ค.ศ. 2019-2029 การจ้างงานด้านสังคมสงเคราะห์จะเติบโตขึ้นถึงร้อยละ 13 ซึ่งเร็วกว่าอัตราการเติบโตเฉลี่ยของทุกอาชีพซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 4 ข้อมูลของสำนักงานสถิติแรงงานของประเทศสหรัฐอเมริกา U.S. Bureau of Labor Statistics: BLS) แสดงให้เห็นว่าในปี 2020 นักสังคมสงเคราะห์มีรายได้จากค่าจ้างเฉลี่ยปีละ 51,760 ดอลลาร์ (Social Work License Map, 2024: online)

2.10 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีระเบียบวิธีวิจัย ดังต่อไปนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

3.1.1 ประชากร แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

- 1) บัณฑิตระดับปริญญาตรี สำเร็จการศึกษาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต ในปีการศึกษา 2565 จำนวน 28 คน
- 2.) ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต จำนวน 22 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง มีดังต่อไปนี้

- 1) กลุ่มตัวอย่างบัณฑิต ได้ส่งแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 92.85 ของบัณฑิตทั้งหมด
- 2) กลุ่มตัวอย่างผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต ได้ส่งแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 68.18 ของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิตทั้งหมด

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยศึกษาแนวคิดและทฤษฎีจากตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีเนื้อหาครอบคลุมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติของหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) โดยแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ชุด ดังนี้

3.2.1 แบบสอบถามชุดที่ 1 สำหรับบัณฑิต

แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้บัณฑิตที่จบการศึกษาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ได้ประเมินการจัดการเรียนการสอน และคุณภาพของบัณฑิตตามผลลัพธ์การเรียนรู้ของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ แบบสอบถามชุดนี้ประกอบด้วยเนื้อหา 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลการทำงานของบริษัท (สำหรับผู้ที่มีการทำงาน)

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบริษัท ตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ 6 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 6) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ และ 7) คุณลักษณะพิเศษของบริษัท จำนวนทั้งหมด 42 ข้อ

โดยข้อคำถามที่ใช้เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ตามรูปแบบของ Likert's scale มีค่าคะแนนตั้งแต่ 1 คะแนน ถึง 5 คะแนน กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ความพึงพอใจ	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

วิธีการแปลผลการประเมินระดับความพึงพอใจของแบบสอบถามในส่วนนี้ ใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ตามเกณฑ์ช่วงคะแนน ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00	พึงพอใจมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20	พึงพอใจมาก
ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40	พึงพอใจปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60	พึงพอใจน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80	พึงพอใจน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ประกอบด้วย

1. ข้อคำถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 2 ข้อ ได้แก่

1.1 คุณลักษณะที่ท่านคิดว่าเป็นจุดเด่น/จุดแข็งของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ และสวัสดิการสังคม (ตอบเพียง 1 ด้านเท่านั้น)

- 1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม
- 2. ด้านความรู้
- 3. ด้านทักษะทางปัญญา
- 4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
- 5. ด้านด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
- 6. ด้านด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
- 7. ไม่มี

1.2 คุณลักษณะที่ท่านคิดว่าเป็นจุดที่ควรปรับปรุงของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ และสวัสดิการสังคม (ตอบเพียง 1 ด้านเท่านั้น)

- 1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม
- 2. ด้านความรู้
- 3. ด้านทักษะทางปัญญา
- 4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
- 5. ด้านด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
- 6. ด้านด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
- 7. ไม่มี

2. ข้อคำถามปลายเปิด จำนวน 5 ข้อ เพื่อให้บัณฑิตแสดงความคิดเห็นในเรื่อง จุดเด่น/จุดแข็งของบัณฑิต จุดอ่อน/ข้อควรปรับปรุงของบัณฑิต ข้อเสนอแนะต่อหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต ข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอน และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนานักศึกษา

3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามชุดที่ 1

การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามชุดที่ 1 ทำการทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ดังต่อไปนี้

1. ความเที่ยงตรง (Validity) ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อว่าวัดได้ตรงตามเนื้อหาและวัตถุประสงค์การวิจัยเพียงใด โดยให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินข้อคำถามแต่ละข้อ ตามเกณฑ์ ดังนี้

ให้คะแนน +1 หมายถึง แน่ใจว่าเหมาะสม สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์

ให้คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์

ให้คะแนน -1 หมายถึง แน่ใจว่าไม่สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์

หลังจากผู้เชี่ยวชาญพิจารณาและประเมินเสร็จแล้ว จึงนำข้อมูลที่ได้จากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มาคำนวณหาค่าความสอดคล้องของข้อคำถามแต่ละข้อกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์การวิจัย ด้วยวิธีการคำนวณหาค่า IOC (Index of Item-Objective Congruence) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences; IBM SPSS Statistics 26) คำนวณจากสูตร ต่อไปนี้

$$IOC = \Sigma R / N$$

เมื่อ IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้อง

ΣR แทน ผลรวมของคะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์การตัดสินค่า IOC มีดังนี้

ค่า IOC มีค่า 0.5 – 1.00 คำถามข้อนั้นใช้ได้ วัดได้ตรงตามเนื้อหาหรือวัตถุประสงค์

ค่า IOC มีค่าต่ำกว่า 0.5 คำถามข้อนั้นใช้วัดไม่ได้

ผลการคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินคุณลักษณะของบัณฑิต ตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ในตอนที่ 3 ของแบบสอบถามชุดที่ 1 ทุกข้อมีค่า IOC = 1.00 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมใช้ได้ทุกข้อ หลังจากตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity)

ดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยได้ปรับแก้ไขข้อความและภาษา (Wording) ให้มีความเหมาะสมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2. ความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทำการทดสอบ (Pre-test) กับกลุ่มประชากรที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 30 ชุด แล้วนำมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ด้วยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาช (Cronbach's alpha coefficient) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences; IBM SPSS Statistics 26) ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาชเป็นวิธีการคำนวณค่าความสอดคล้องภายใน ที่มีค่าอยู่ในช่วงระหว่าง 0 – 1 ยิ่งมีค่าใกล้ 1 มากเท่าใดค่าความสอดคล้องภายในจะยิ่งสูงขึ้น นั่นคือมีค่าความเชื่อมั่นสูง ซึ่งเกณฑ์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach's alpha coefficient) ตามที่ George and Mallery (2003, อ้างใน Gliem and Gliem ,2003: 87) ได้เสนอเกณฑ์การยอมรับไว้ ดังนี้

$\alpha \geq 0.9$ = ดีเยี่ยม

$0.8 \leq \alpha < 0.9$ = ดี

$0.7 \leq \alpha < 0.8$ = ยอมรับได้

$0.6 \leq \alpha < 0.7$ = น่าสงสัย

$0.5 \leq \alpha < 0.6$ = ต่ำ

$\alpha < 0.5$ = ยอมรับไม่ได้

เมื่อทำการทดสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability Test) ของแบบสอบถามทั้งฉบับได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach เท่ากับ 0.86 ซึ่งมีค่าอยู่ในเกณฑ์ที่ดี แสดงว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือได้

3.2.3 แบบสอบถามชุดที่ 2 สำหรับผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต

แบบสอบถามฉบับนี้ใช้เก็บข้อมูลการประเมินความพึงพอใจ และความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามผลลัพธ์การเรียนรู้ของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ แบบสอบถามชุดนี้ ประกอบด้วยเนื้อหา 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต จำแนกตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ 6 ด้าน คือ (1) ด้านคุณธรรม (2) ด้านความรู้ (3) ด้านทักษะทางปัญญา (4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (6) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ และ(7) คุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม จำนวนรวมทั้งหมด 42 ข้อ

ข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ตามรูปแบบของ Likert's scale มีค่าคะแนนตั้งแต่ 1 คะแนน ถึง 5 คะแนน กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ความพึงพอใจ	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

วิธีการแปลผลการประเมินระดับความพึงพอใจของแบบสอบถามในส่วนนี้ ใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ตามเกณฑ์ช่วงคะแนน ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00	พึงพอใจมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20	พึงพอใจมาก
ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40	พึงพอใจปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60	พึงพอใจน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80

พึงพอใจน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ประกอบด้วย

1. ข้อคำถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 2 ข้อ ได้แก่

1.1 คุณลักษณะที่ท่านคิดว่าเป็นจุดเด่น/จุดแข็งของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ และสวัสดิการสังคม (ตอบเพียง 1 ด้านเท่านั้น)

- 1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม
- 2. ด้านความรู้
- 3. ด้านทักษะทางปัญญา
- 4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
- 5. ด้านด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
- 6. ด้านด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
- 7. ไม่มี

1.2 คุณลักษณะที่ท่านคิดว่าเป็นจุดที่ควรปรับปรุงของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ และสวัสดิการสังคม (ตอบเพียง 1 ด้านเท่านั้น)

- 1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม
- 2. ด้านความรู้
- 3. ด้านทักษะทางปัญญา
- 4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
- 5. ด้านด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
- 6. ด้านด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
- 7. ไม่มี

2. ข้อคำถามปลายเปิด จำนวน 4 ข้อ เพื่อให้แสดงความคิดเห็นในเรื่อง จุดเด่น/จุดแข็งของบัณฑิต จุดอ่อน/ข้อควรปรับปรุงของบัณฑิต คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในหน่วยงาน และข้อเสนอแนะอื่นๆ

3.2.4 การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามชุดที่ 2

การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามชุดที่ 2 ทำการทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ดังต่อไปนี้

1. ความเที่ยงตรง (Validity) การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อว่าวัดได้ตรงตามเนื้อหาและวัตถุประสงค์การวิจัยเพียงใด โดยให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินข้อคำถามแต่ละข้อ ตามเกณฑ์ ดังนี้

ให้คะแนน +1 หมายถึง แน่ใจว่าเหมาะสม สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ให้คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ให้คะแนน -1 หมายถึง แน่ใจว่าไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

หลังจากผู้เชี่ยวชาญพิจารณาและประเมินเสร็จแล้ว จึงนำข้อมูลที่ได้จากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มาคำนวณหาค่าความสอดคล้องของข้อคำถามแต่ละข้อกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์การวิจัย ด้วยวิธีการคำนวณหาค่า IOC (Index of Item-Objective Congruence) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences; IBM SPSS Statistics 26) คำนวณจากสูตร ต่อไปนี้

$$IOC = \Sigma R / N$$

เมื่อ IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้อง

ΣR แทน ผลรวมของคะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์การตัดสินค่า IOC มีดังนี้

ค่า IOC มีค่า 0.5 – 1.00 คำถามข้อนั้นใช้ได้ วัดได้ตรงตามเนื้อหาหรือวัตถุประสงค์

ค่า IOC มีค่าต่ำกว่า 0.5 คำถามข้อนั้นใช้วัดไม่ได้

ผลการคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินคุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ในตอนที่ 3 ของแบบสอบถามชุดที่ 2 ทุกข้อมีค่า IOC = 1.00 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมใช้ได้ทุกข้อ หลังจากตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity)

ดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยได้ปรับแก้ไขข้อความและภาษา (Wording) ให้มีความเหมาะสมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2. ความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทำการทดสอบ (Pre-test) กับกลุ่มที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อาจารย์ภาคสนามที่ควบคุมดูแลการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษา จำนวน 30 ชุด แล้วนำมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาช (Cronbach's alpha coefficient) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences; IBM SPSS Statistics 26) ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาชเป็นวิธีการคำนวณค่าความสอดคล้องภายในที่มีค่าอยู่ในช่วงระหว่าง 0 – 1 ยิ่งมีค่าใกล้ 1 มากเท่าใดค่าความสอดคล้องภายในจะยิ่งสูงขึ้น นั่นคือมีค่าความเชื่อมั่นสูง ซึ่งเกณฑ์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach's alpha coefficient) ตามที่ George and Mallery (2003, อ้างใน Gliem and Gliem ,2003:87) ได้เสนอเกณฑ์การยอมรับไว้ ดังนี้

$\alpha \geq 0.9$ = ดีเยี่ยม

$0.8 \leq \alpha < 0.9$ = ดี

$0.7 \leq \alpha < 0.8$ = ยอมรับได้

$0.6 \leq \alpha < 0.7$ = น่าสงสัย

$0.5 \leq \alpha < 0.6$ = ต่ำ

$\alpha < 0.5$ = ยอมรับไม่ได้

เมื่อทำการทดสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability Test) ของแบบสอบถามทั้งฉบับได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach เท่ากับ 0.84 ซึ่งมีค่าอยู่ในเกณฑ์ที่ดี แสดงว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือได้

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในวันช่อมย่อพิธีรับปริญญาบัตร วันที่ 11 พฤศจิกายน 2566 โดยให้บัณฑิตตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง และฝากแบบสอบถามไปให้ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต โดยให้ส่งกลับคืนมาทางไปรษณีย์ รวมทั้งการติดตามทางโทรศัพท์และแอปพลิเคชันไลน์

3.4 การประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล

ทำการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences; IBM SPSS Statistics 26) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean)
2. การวิเคราะห์คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.5 การเสนอผลการวิจัย

นำเสนอข้อมูลและผลการวิจัยในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย และแผนภูมิ

การวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2566 ทำการสำรวจจากประชากร 2 กลุ่ม ได้แก่ (1) บัณฑิตระดับปริญญาตรี หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2565 จำนวนทั้งสิ้น 28 คน มีผู้ตอบสอบถามจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 92.86 ของบัณฑิตทั้งหมด (2) ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิตที่มีงานทำ จำนวน 22 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 68.18 การเสนอผลการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

4.1 ภาวะการมีงานทำของบัณฑิต

4.1.1 ลักษณะทั่วไปของบัณฑิต

4.1.2 ภาวะการมีงานทำและการศึกษาต่อ

4.1.3 การสอบและขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

4.1.4 คุณลักษณะของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

4.1.5 ข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอน

4.2 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

4.2.1 ลักษณะทั่วไปของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต

4.2.2 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

4.2.3 ข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอน

4.1 ภาวะการมีงานทำของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

4.1.1 ลักษณะทั่วไปของบัณฑิต

จากตารางที่ 4.1 กลุ่มตัวอย่างบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต ในปีการศึกษา 2565 มีลักษณะทั่วไปดังต่อไปนี้

เพศ พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 69.20 และเพศชาย ร้อยละ 30.80

อายุ พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่อายุ 23 ปีมากที่สุด (ร้อยละ 57.69) รองลงมาคือ อายุ 24 ปี (ร้อยละ 19.23 และอายุ 26 ปี (ร้อยละ 7.69) ตามลำดับ

ภูมิลำเนาของบัณฑิต พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพฯและปริมณฑลมากที่สุด (ร้อยละ 30.77) รองลงมาคือ ภาคตะวันออก (ร้อยละ 23.08) และภาคใต้ (ร้อยละ 15.38) ตามลำดับ

จังหวัดภูมิลำเนา พบว่า บัณฑิตมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 15.38) จังหวัดชลบุรี (ร้อยละ 15.38) จังหวัดสมุทรปราการ (ร้อยละ 7.69) และจังหวัดอื่นๆ เช่น นนทบุรี ปทุมธานี นครศรีธรรมราช (ร้อยละ 3.85) เป็นต้น

วุฒิการศึกษาที่ใช้สมัครเข้าเรียน พบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 สายวิทย์-คณิต (ร้อยละ 30.77) รองลงมาคือ สายศิลป์-คำนวณ (ร้อยละ 15.38) สายศิลป์-ภาษาอังกฤษ (ร้อยละ 11.54) ตามลำดับ

การสมัครเข้าเรียน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่สมัครเข้าเรียนเป็นครั้งแรก (ร้อยละ 92.31) ย้ายจากคณะอื่น (ร้อยละ 3.85) และย้ายมาจากมหาวิทยาลัยอื่น (ร้อยละ 3.85)

เหตุผลที่สมัครเข้าเรียน พบว่า ส่วนใหญ่มีความสนใจอยากประกอบอาชีพเป็นนักสังคมสงเคราะห์ (ร้อยละ 69.23) รองลงมาคือ เรียนตามคำแนะนำของคนอื่น (ร้อยละ 15.38) และชื่อเสียงของคณะฯ (ร้อยละ 11.54) ตามลำดับ

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่สามารถสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาของหลักสูตร 4 ปี (ร้อยละ 92.31) ระยะเวลา 4.5 ปี (ร้อยละ 3.85) และระยะเวลา 5 ปี (ร้อยละ 3.85)

เกรดเฉลี่ยสะสมเมื่อจบการศึกษา (Cumulative Grade Point Average: C.G.P.A.) พบว่า ผลการเรียนตลอดหลักสูตรของบัณฑิต โดยพิจารณาจากเกรดเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร บัณฑิตรุ่นนี้ ได้เกรดเฉลี่ยรวม (\bar{X}) ของบัณฑิตทั้งหมดเท่ากับ 3.08

ตารางที่ 4.1 แสดงลักษณะทั่วไปของบัณฑิต

ลักษณะทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	8	30.80
หญิง	18	69.20
รวม	26	100.00
2. อายุ (ปี)		
22 ปี	1	3.85
23 ปี	15	57.69
24 ปี	5	19.23
25 ปี	1	3.85
26 ปี	2	7.69
27 ปี	-	-
28 ปี	1	3.85
29 ปี	-	-
30 ปี	1	3.85
รวม	26	100.00
3. ภูมิลำเนา		
กรุงเทพฯ และปริมณฑล	8	30.77
ภาคเหนือ	-	-
ภาคกลาง	3	11.54
ภาคใต้	4	15.38
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	3	11.54
ภาคตะวันออก	6	23.08
ภาคตะวันตก	2	7.69
รวม	26	100.00

ตารางที่ 4.1 แสดงลักษณะทั่วไปของบัณฑิต (ต่อ)

ลักษณะทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4. จังหวัดภูมิลำเนา		
<u>กรุงเทพฯ และปริมณฑล</u>	8	30.77
กรุงเทพฯ	4	15.38
นนทบุรี	1	3.85
สมุทรปราการ	2	7.69
ปทุมธานี	1	3.85
<u>ภาคใต้</u>	4	15.38
นครศรีธรรมราช	1	3.85
สุราษฎร์ธานี	1	3.85
พังงา	1	3.85
ระนอง	1	3.85
<u>ภาคกลาง</u>	3	11.54
เพชรบูรณ์	1	3.85
สระบุรี	1	3.85
ลพบุรี	1	3.85
<u>ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ</u>	3	11.54
อุบลราชธานี	1	3.85
อุดรธานี	1	3.85
ยโสธร	1	3.85
<u>ภาคตะวันออก</u>	5	19.23
ชลบุรี	4	15.38
ระยอง	1	3.85
<u>ภาคตะวันตก</u>	3	11.54
ประจวบคีรีขันธ์	1	3.85
กาญจนบุรี	1	3.85
ราชบุรี	1	3.85
รวม	26	100.00

ตารางที่ 4.1 แสดงลักษณะทั่วไปของบัณฑิต (ต่อ)

ลักษณะทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5. ระดับการศึกษาก่อนเข้าศึกษาคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ฯ		
มัธยมศึกษาปีที่ 6 สายวิทย์-คณิต	8	30.77
มัธยมศึกษาปีที่ 6 สายศิลป์-คำนวณ	4	15.38
มัธยมศึกษาปีที่ 6 สายศิลป์-ภาษาอังกฤษ	3	11.54
มัธยมศึกษาปีที่ 6 สายศิลป์-สังคม	1	3.85
มัธยมศึกษาปีที่ 6 สายไทย-สังคม	2	7.69
มัธยมศึกษาปีที่ 6 สายศิลป์-ภาษาจีน	2	7.69
มัธยมศึกษาปีที่ 6 สายศิลป์-ภาษาญี่ปุ่น	2	7.69
มัธยมศึกษาปีที่ 6 สายจีน-สังคม	1	3.85
มัธยมศึกษาปีที่ 6 English Program	1	3.85
มัธยมศึกษาปีที่ 6 กศน.	1	3.85
ปวช.	1	3.85
รวม	26	100.00
6. การเข้าเรียนในคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ฯ		
สมัครเข้าเรียนเป็นครั้งแรก	24	92.31
ย้ายมาจากมหาวิทยาลัยอื่น	1	3.85
ย้ายคณะมาจากคณะอื่น (ย้ายภายในมหาวิทยาลัย)	1	3.85
รวม	26	100.00
7. เหตุผลที่สมัครเข้าเรียนในคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ฯ		
มีความสนใจ อยากประกอบอาชีพเป็นนักสังคมสงเคราะห์	18	69.23
เรียนตามคำแนะนำของคนอื่น	3	11.54
เรียนจบแล้วมีงานทำ	1	3.85
ชื่อเสียงของคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ฯ	3	11.54
ต้องการเรียนจบปริญญาตรีสาขาใดก็ได้	1	3.85
รวม	26	100.00
8. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา (ปี)		
4 ปี	24	92.31
4.5 ปี	1	3.85
5 ปี	1	3.85
รวม	26	100.00

ตารางที่ 4.1 แสดงลักษณะทั่วไปของบัณฑิต (ต่อ)

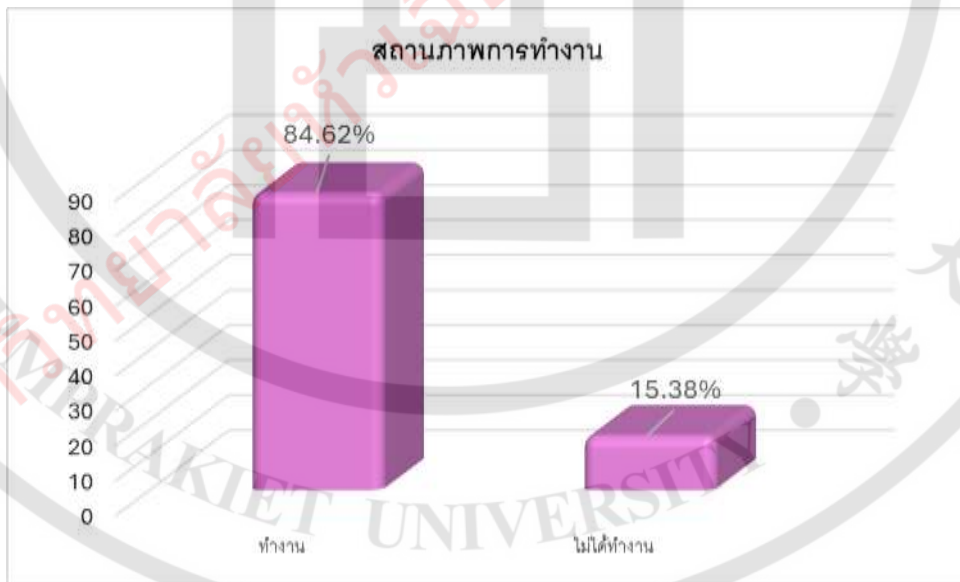
ลักษณะทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
9. เกรตเฉลี่ยสะสม (Cumulative Grade Point Average: C.G.P.A.)		
เกรตเฉลี่ย 2.32	1	3.85
เกรตเฉลี่ย 2.43	1	3.85
เกรตเฉลี่ย 2.45	1	3.85
เกรตเฉลี่ย 2.52	2	7.69
เกรตเฉลี่ย 2.60	2	7.69
เกรตเฉลี่ย 2.77	1	3.85
เกรตเฉลี่ย 2.91	1	3.85
เกรตเฉลี่ย 2.96	1	3.85
เกรตเฉลี่ย 2.98	1	3.85
เกรตเฉลี่ย 2.99	1	3.85
เกรตเฉลี่ย 3.10	1	3.85
เกรตเฉลี่ย 3.20	1	3.85
เกรตเฉลี่ย 3.22	1	3.85
เกรตเฉลี่ย 3.23	1	3.85
เกรตเฉลี่ย 3.30	1	3.85
เกรตเฉลี่ย 3.38	1	3.85
เกรตเฉลี่ย 3.42	1	3.85
เกรตเฉลี่ย 3.45	1	3.85
เกรตเฉลี่ย 3.51	1	3.85
เกรตเฉลี่ย 3.60	2	7.69
เกรตเฉลี่ย 3.67	1	3.85
เกรตเฉลี่ย 3.70	1	3.85
เกรตเฉลี่ย 3.80	1	3.85
รวม	26	100.00
เกรตเฉลี่ยรวม (\bar{X}) = 3.08		

4.1.2 ภาวะการมีงานทำและการศึกษาต่อของบัณฑิต

กลุ่มตัวอย่างบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2565 จำนวนรวมทั้งสิ้น 26 คน ในวันทำการสำรวจเป็นผู้ที่มีงานทำ จำนวน 22 คน (ร้อยละ 84.62) และไม่ได้ทำงาน จำนวน 4 คน (ร้อยละ 15.38) (ตารางที่ 4.2)

ตารางที่ 4.2 แสดงสถานภาพการทำงานของบัณฑิต

สถานภาพการทำงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ทำงาน	22	84.62
ไม่ได้ทำงาน	4	15.38
รวม	26	100.00

แผนภูมิที่ 4.1 แสดงสถานภาพการทำงานของบัณฑิต

จากตารางที่ 4.3 แสดงการศึกษาต่อของบัณฑิตภายหลังจากสำเร็จการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่บัณฑิตไม่ได้ศึกษาต่อ (ร้อยละ 96.15) และกำลังศึกษาต่อและทำงานด้วย ร้อยละ 3.85

ด้านความต้องการศึกษาต่อ พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ไม่ต้องการศึกษาต่อ (ร้อยละ 65.38) รองลงมาคือ ต้องการศึกษาต่อ (ร้อยละ 30.77) และกำลังศึกษาต่อ (ร้อยละ 3.85)

บัณฑิตกลุ่มที่ต้องการศึกษาต่อ พบว่า ส่วนใหญ่ต้องการศึกษาต่อปริญญาโทด้านจิตวิทยา (ร้อยละ 25.00) เท่ากับด้านนิติศาสตร์ (ร้อยละ 25.00) ปริญญาโทด้านสังคมสงเคราะห์ (ร้อยละ 12.50) ปริญญาโทศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขานโยบายและการบริหารงานยุติธรรม (ร้อยละ 12.50) ปริญญาโท ไร่ระบุสาขา (ร้อยละ 12.50) และด้านศิลปะบำบัด (ร้อยละ 12.50)

ตารางที่ 4.3 แสดงการศึกษาต่อของบัณฑิต

การศึกษาต่อ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. การศึกษาต่อ		
ไม่ได้ศึกษาต่อ	25	96.15
กำลังศึกษาต่อและทำงานด้วย	1	3.85
รวม	26	100.00
2. ความต้องการศึกษาต่อ		
ไม่ต้องการศึกษาต่อ	17	65.38
ต้องการศึกษาต่อ	8	30.77
กำลังศึกษาต่อ	1	3.85
รวม	26	100.0
3. หลักสูตรที่ต้องการศึกษาต่อ		
ปริญญาโท จิตวิทยา	2	25.00
ปริญญาโท สังคมสงเคราะห์	1	12.50
ปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขา นโยบายและการบริหารงาน ยุติธรรม	1	12.50
ต้องการศึกษาต่อด้านนิติศาสตร์	2	25.00
ต้องการศึกษาต่อด้านศิลปะบำบัด	1	12.50
ต้องการศึกษาต่อ ป.โท (ไม่ระบุสาขา)	1	12.50
รวม	8	100.00

แผนภูมิที่ 4.2 แสดงความต้องการศึกษาต่อของบัณฑิต

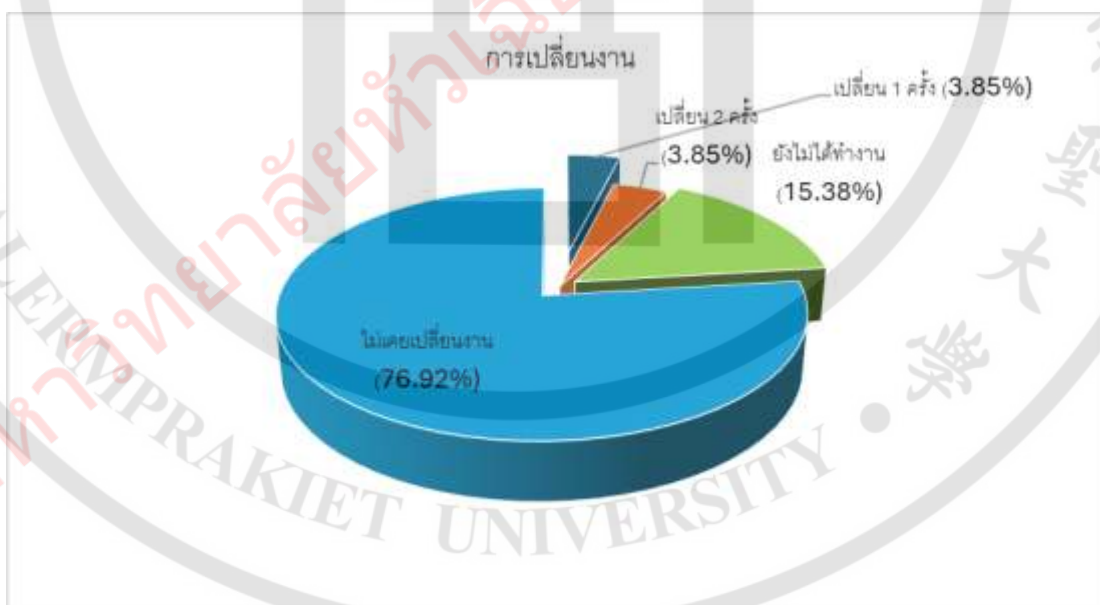
จากตารางที่ 4.4 แสดงระยะเวลาการได้งานทำและการเปลี่ยนงานของบัณฑิต ดังนี้

ระยะเวลาการได้งานทำครั้งแรกหลังสำเร็จการศึกษา พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ได้งานทำหลังสำเร็จการศึกษา 1-3 เดือน (ร้อยละ 42.31) รองลงมาคือ ได้งานก่อนจบหรือทันทีหลังสำเร็จการศึกษา (ร้อยละ 26.92) และหลังสำเร็จการศึกษา 4-6 เดือน (ร้อยละ 11.54) ตามลำดับ

การเปลี่ยนงานภายในระยะเวลา 1 ปี พบว่า ส่วนใหญ่ไม่เคยเปลี่ยนงานหลังจากได้งานทำครั้งแรกมาแล้ว (ร้อยละ 76.92) เปลี่ยนงานมาแล้ว 2 ครั้ง (ร้อยละ 3.85) และเปลี่ยนงานมาแล้ว 1 ครั้ง (ร้อยละ 3.85) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 แสดงระยะเวลาการได้งานทำและการเปลี่ยนงานของบัณฑิต

สถานภาพการทำงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ระยะเวลาการได้งานทำครั้งแรกหลังสำเร็จการศึกษา		
ทำงานได้ก่อนจบ หรือได้งานทันทีหลังสำเร็จการศึกษา	7	26.92
หลังสำเร็จการศึกษา 1-3 เดือน	11	42.31
หลังสำเร็จการศึกษา 4-6 เดือน	3	11.54
งานเดิมที่ทำระหว่างศึกษา	1	3.85
ยังไม่เคยทำงาน	4	15.38
รวม	26	100.00
2. การเปลี่ยนงาน		
เปลี่ยนงานมาแล้ว 1 ครั้ง	1	3.85
เปลี่ยนงานมาแล้ว 2 ครั้ง	1	3.85
ยังไม่เคยทำงาน	4	15.38
ไม่เคยเปลี่ยนงาน	20	76.92
รวม	26	100.00

แผนภูมิที่ 4.3 แสดงการเปลี่ยนงานของบัณฑิต

จากตารางที่ 4.5 แสดงคุณลักษณะด้านการทำงานของบัณฑิตที่มีงานทำ ดังต่อไปนี้

ประเภทของหน่วยงาน พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานในหน่วยงานราชการ (ร้อยละ 36.36) บริษัทเอกชน (ร้อยละ 27.27) องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) (ร้อยละ 18.18) และธุรกิจส่วนตัว/ธุรกิจครอบครัว (ร้อยละ 18.18) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาหน่วยงานราชการ พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานหน่วยงานในสังกัดกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (ร้อยละ 50.00) กรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 25.00) กระทรวงสาธารณสุข (ร้อยละ 12.50) อบต. และศาลยุติธรรม (ร้อยละ 12.50)

ที่ตั้งของหน่วยงาน พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในกรุงเทพฯและปริมณฑล (ร้อยละ 63.64) รองลงมาคือ ภาคตะวันออก (ร้อยละ 18.18) ภาคใต้ (ร้อยละ 13.64) และภาคตะวันตก (ร้อยละ 4.55) ตามลำดับ

จังหวัดที่ตั้งของหน่วยงาน พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในกรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 40.91) รองลงมาคือ จังหวัดสมุทรปราการ (ร้อยละ 18.18) จังหวัดพังงา ชลบุรีและระยองเท่ากัน (ร้อยละ 9.09)

ตำแหน่งงานที่ทำ (ไม่รวมผู้ทำธุรกิจส่วนตัว/ธุรกิจครอบครัว) พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานในตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์ (ร้อยละ 27.78) รองลงมาคือ พนักงานบริษัท (ร้อยละ 16.67) และตำแหน่งอื่นๆ เช่น ผู้ช่วยนักสังคมสงเคราะห์ เจ้าหน้าที่ช่วยปฏิบัติงานนักพัฒนาสังคม เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านส่งเสริมและพัฒนาคนพิการ เป็นต้น

เงินเดือนที่ได้รับ (บาท/เดือน) พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ได้เงินเดือน 14,001 – 16,000 บาท (ร้อยละ 36.36) เงินเดือนต่ำกว่า 12,001 บาท (ร้อยละ 18.18) เงินเดือน 12,001 – 14,000 บาท (ร้อยละ 18.18) เงินเดือน 16,001 – 18,000 บาท (ร้อยละ 18.18) โดยคิดเป็นเงินเดือนเฉลี่ย (\bar{x}) = 14,590.91 บาท/เดือน

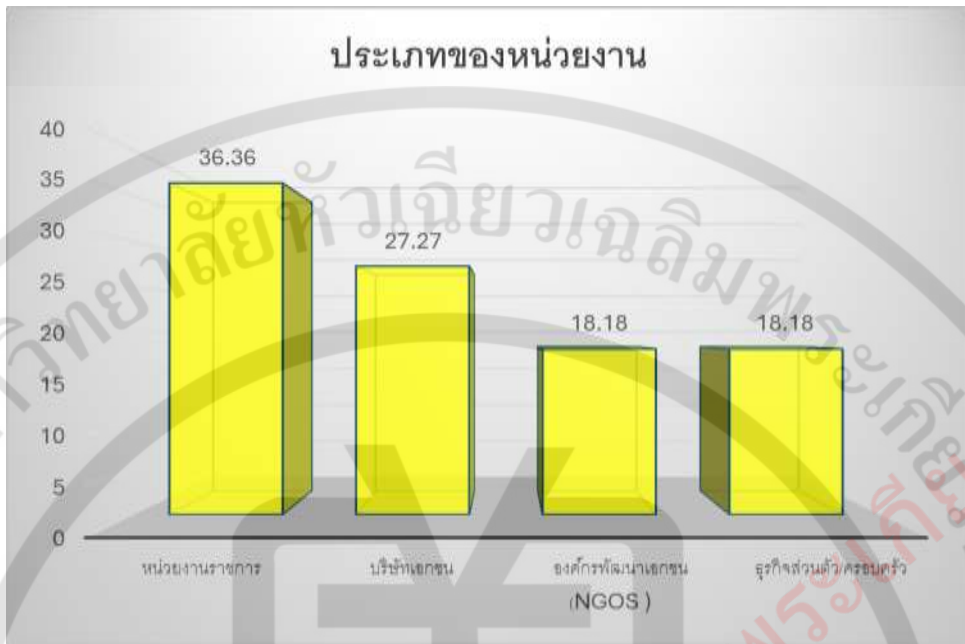
ลักษณะงานที่ทำ พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานเกี่ยวข้องกับสังคมสงเคราะห์/สวัสดิการสังคม (ร้อยละ 54.55) และไม่เกี่ยวข้อง (ร้อยละ 45.45)

ตารางที่ 4.5 แสดงคุณลักษณะด้านการทำงานของบัณฑิตที่มีงานทำ

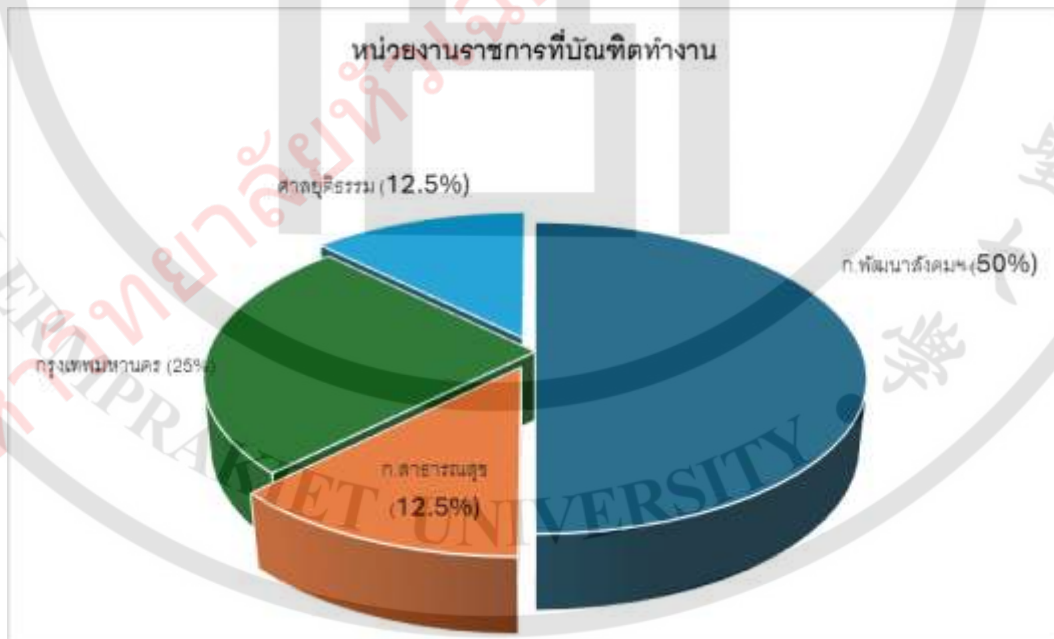
คุณลักษณะด้านการทำงาน	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1. ประเภทของหน่วยงาน		
หน่วยงานราชการ	8	36.36
บริษัทเอกชน	6	27.27
องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs)	4	18.18
ธุรกิจส่วนตัว/ธุรกิจครอบครัว	4	18.18
รวม	22	100.00
2. หน่วยงานราชการ		
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	4	50.00
กระทรวงสาธารณสุข	1	12.50
สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร	1	12.50
สำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร	1	12.50
ศาลยุติธรรม	1	12.50
รวม	8	100.00
3. ที่ตั้งของหน่วยงาน		
กรุงเทพฯและปริมณฑล	14	63.64
ภาคกลาง	-	-
ภาคใต้	3	13.64
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	-	-
ภาคตะวันออก	4	18.18
ภาคตะวันตก	1	4.55
รวม	22	100.00
4. จังหวัดที่ตั้งของหน่วยงาน		
กรุงเทพมหานคร	9	40.91
สมุทรปราการ	4	18.18
ปทุมธานี	1	4.55
นครศรีธรรมราช	1	4.55
พังงา	2	9.09
ชลบุรี	2	9.09
ระยอง	2	9.09
กาญจนบุรี	1	4.55
รวม	22	100.00

ตารางที่ 4.5 แสดงคุณลักษณะด้านการทำงานของบัณฑิตที่มีงานทำ (ต่อ)

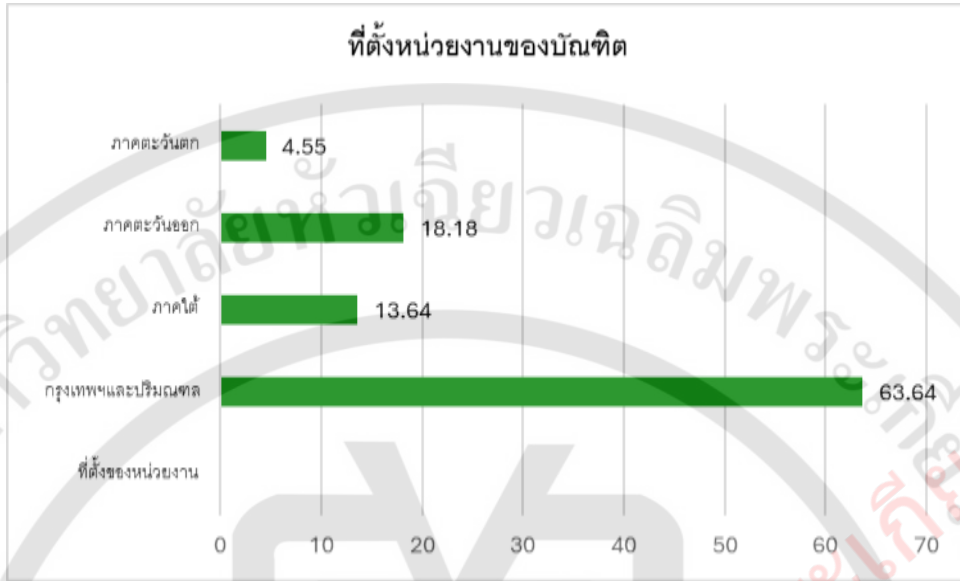
คุณลักษณะด้านการทำงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5. ตำแหน่งงาน		
นักสังคมสงเคราะห์	5	27.78
ผู้ช่วยนักสังคมสงเคราะห์	1	5.56
จนท.ช่วยปฏิบัติงานนักพัฒนาสังคม	1	5.56
จนท.ศูนย์ป้องกันการกระทำ ความรุนแรงในครอบครัว	1	5.56
จนท.ปฏิบัติงานโครงการกรมกิจการผู้สูงอายุ	1	5.56
จนท.ปฏิบัติงานด้านส่งเสริมและพัฒนาคนพิการ	1	5.56
อาสาสมัครคนพิการประจำสำนักงานเขต	1	5.56
พนักงานบริษัท	3	16.67
จนท.ธุรการ	1	5.56
จนท.ฝ่ายบุคคล	1	5.56
จนท.ลูกค้าสัมพันธ์และรับผู้ป่วยใน	1	5.56
จนท. Care&support	1	5.56
(ไม่รวมผู้ทำธุรกิจส่วนตัว/ธุรกิจครอบครัว)	รวม	18
6. เงินเดือนที่ได้รับ (บาท/เดือน)		
ต่ำกว่า 12,001 บาท	4	18.18
12,001 – 14,000 บาท	4	18.18
14,001 – 16,000 บาท	8	36.36
16,001 – 18,000 บาท	4	18.18
18,001 – 20,000 บาท	-	-
มากกว่า 20,000 บาท	2	9.09
	รวม	22
เงินเดือนเฉลี่ย (\bar{X}) = 14,590.91 บาท/เดือน		
7. ลักษณะงานที่ทำ		
เกี่ยวกับสังคมสงเคราะห์/สวัสดิการสังคม	12	54.55
ไม่เกี่ยวข้อง	10	45.45
	รวม	22
		100.00

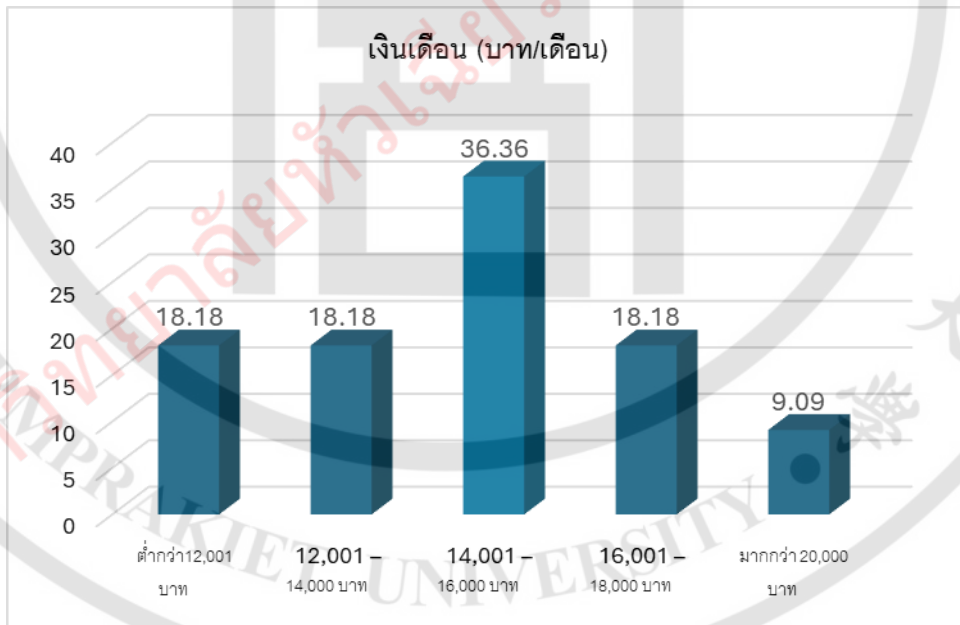
แผนภูมิที่ 4.4 แสดงประเภทหน่วยงานที่บัณฑิตทำงาน

แผนภูมิที่ 4.5 แสดงหน่วยงานราชการที่บัณฑิตทำงาน

แผนภูมิที่ 4.6 แสดงที่ตั้งหน่วยงานของบัณฑิต

แผนภูมิที่ 4.7 แสดงเงินเดือน (บาท/เดือน) ของบัณฑิต

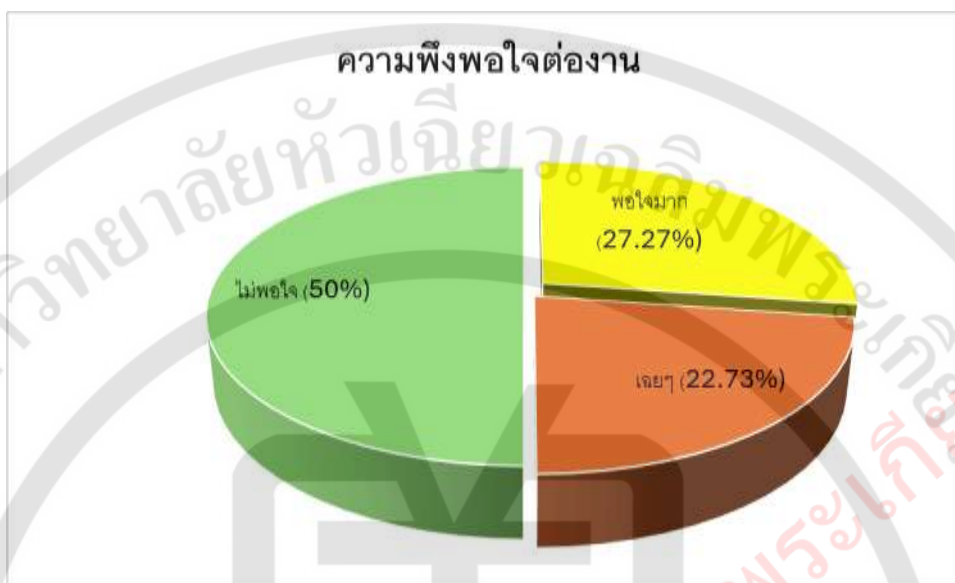
แผนภูมิที่ 4.8 แสดงลักษณะงานที่ทำของบัณฑิต

จากตารางที่ 4.6 แสดงความพึงพอใจงานที่ทำในปัจจุบัน พบว่า บัณฑิตครึ่งหนึ่ง ไม่พอใจ (ร้อยละ 50.00) รองลงมาคือ พอใจมาก (ร้อยละ 27.27) และรู้สึกเฉยๆ (ร้อยละ 22.73)

สำหรับเหตุผลที่บัณฑิตรู้สึกไม่พอใจกับงานที่ทำในปัจจุบัน พบว่า ขาดความมั่นคง ขาดความก้าวหน้า ระบบงานไม่ดี เท่ากัน (ร้อยละ 18.18) และค่าตอบแทนต่ำ ไม่ได้ใช้ความรู้ที่เรียนมา เท่ากัน (ร้อยละ 9.09)

ตารางที่ 4.6 แสดงความพึงพอใจงานที่ทำในปัจจุบัน

ความพึงพอใจงานที่ทำ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ความพึงพอใจงานที่ทำ		
พอใจมาก	6	27.27
เฉยๆ	5	22.73
ไม่พอใจ	11	50.00
รวม	22	100.00
2. เหตุผลที่รู้สึกไม่พอใจงานปัจจุบัน		
ค่าตอบแทนต่ำ	1	9.09
ขาดความมั่นคง	2	18.18
ขาดความก้าวหน้า	2	18.18
ไม่ได้ใช้ความรู้ที่เรียนมา	1	9.09
ระบบงานไม่ดี	2	18.18
ไม่ระบุ	3	27.27
รวม	11	100.00

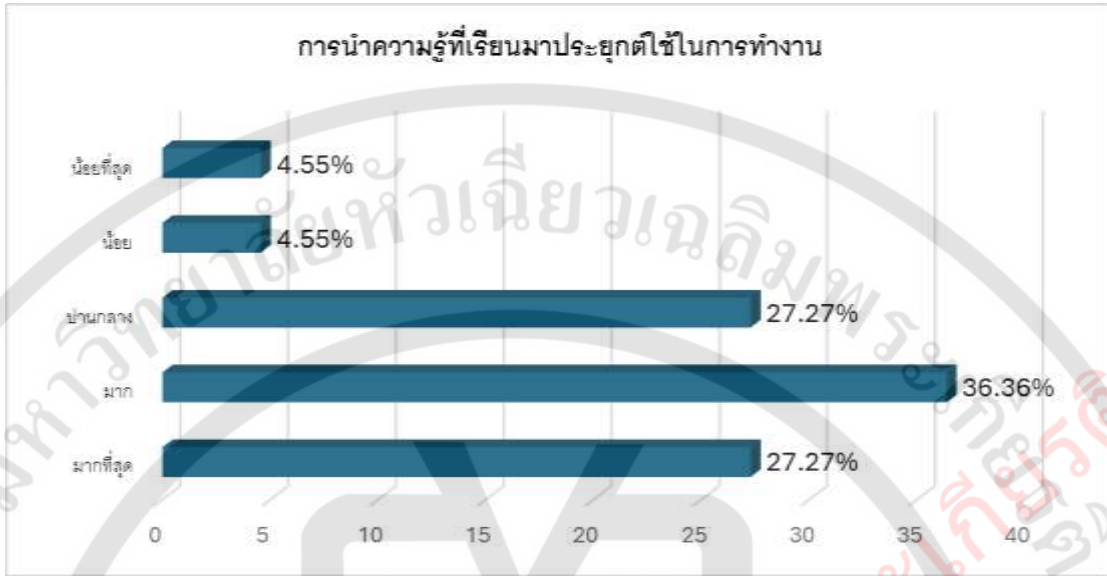

แผนภูมิที่ 4.9 แสดงความพึงพอใจกับงานที่ทำในปัจจุบัน

จากตารางที่ 4.7 แสดงการนำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ นำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้ในระดับมาก (ร้อยละ 36.36) รองลงมาคือ นำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้มากที่สุด (ร้อยละ 27.27) นำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้ปานกลาง (ร้อยละ 27.27) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 แสดงการนำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน

การนำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มากที่สุด	6	27.27
มาก	8	36.36
ปานกลาง	6	27.27
น้อย	1	4.55
น้อยที่สุด	1	4.55
รวม	22	100.00

แผนภูมิที่ 4.10 แสดงการนำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน

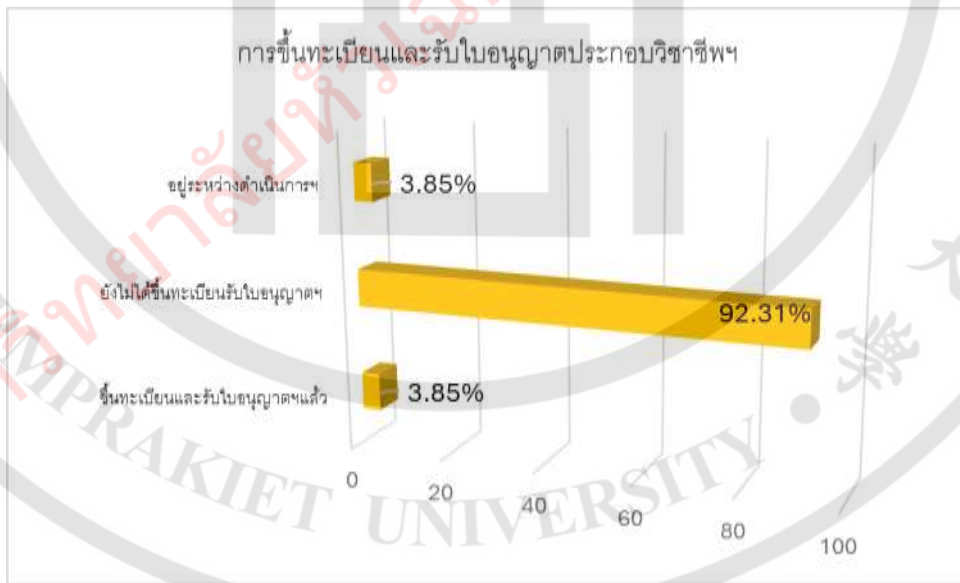
4.1.3 การสอบและขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

จากตารางที่ 4.8 แสดงการสมัครสอบเพื่อขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตจากสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ยังไม่เคยสมัครสอบเพื่อขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตฯ (ร้อยละ 84.62) รองลงมาคือ เคยสมัครสอบ 1 ครั้ง (ร้อยละ 11.54) และเคยสมัครสอบ 2 ครั้ง (ร้อยละ 3.85) ตามลำดับ

การขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ยังไม่ได้ขึ้นทะเบียนและยังไม่ได้รับใบอนุญาตฯ (ร้อยละ 92.31) ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตแล้ว (ร้อยละ 3.85) และอยู่ระหว่างดำเนินการขึ้นทะเบียนฯ (ร้อยละ 3.85)

ตารางที่ 4.8 แสดงการสอบและขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

การสอบและขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพฯ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. การสมัครสอบใบประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์		
สมัครสอบ 1 ครั้ง	3	11.54
สมัครสอบ 2 ครั้ง	1	3.85
ไม่เคยสมัครสอบ	22	84.62
รวม	26	100.00
2. การขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพฯ		
ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพฯแล้ว	1	3.85
ยังไม่ได้ขึ้นทะเบียนและยังไม่ได้รับใบอนุญาตฯ	24	92.31
อยู่ระหว่างดำเนินการขึ้นทะเบียนฯ	1	3.85
รวม	26	100.00

แผนภูมิที่ 4.11 แสดงการขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

4.14 คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

บัณฑิตได้ทำการประเมินตนเอง ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualification Framework for Higher Education) หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) กำหนดมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ไว้ 6 ด้าน ดังต่อไปนี้

- (1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม
- (2) ด้านความรู้
- (3) ด้านทักษะทางปัญญา
- (4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
- (5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
- (6) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ

ผลการศึกษา (ตารางที่ 4.9) พบว่า บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ในภาพรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.15$) และคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.42$)

เมื่อพิจารณาผลการประเมินเป็นรายด้าน พบว่า บัณฑิตประเมินความพึงพอใจในระดับพึงพอใจมากที่สุด 2 ด้าน คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 4.38$) และด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.35$) ส่วนคุณลักษณะที่อยู่ในระดับพึงพอใจมากเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยได้ ดังนี้ ด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X} = 4.17$) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.10$) ด้านความรู้ ($\bar{X} = 4.08$) และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.82$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 ผลการประเมินคุณลักษณะตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes)

คุณลักษณะ	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.38	0.44	มากที่สุด
2. ด้านความรู้	4.08	0.47	มาก
3. ด้านทักษะทางปัญญา	4.17	0.47	มาก
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	4.35	0.41	มากที่สุด
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	3.82	0.60	มาก
6. ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	4.10	0.70	มาก
ผลรวมคุณลักษณะทั้ง 6 ด้าน	4.15	0.39	มาก
7. ผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม	4.42	0.39	มากที่สุด

1) คุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม

บัณฑิตได้ทำการประเมินตนเอง ตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ในด้านคุณธรรม จริยธรรม (ตารางที่ 4.10) พบว่า บัณฑิตประเมินคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรมในภาพรวม อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.38$) เมื่อพิจารณาคุณลักษณะย่อยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้ดังนี้ เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ขององค์กรและสังคม ($\bar{X} = 4.54$) และมีจริยธรรมทางวิชาชีพ จริยธรรมในงาน จริยธรรมทางวิชาการ ศีลธรรมอันดี บทบัญญัติทางกฎหมายและจิตอาสาเป็นเครื่องชี้นำการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.50$) เห็นคุณค่า เข้าใจ เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ($\bar{X} = 4.50$) ยึดถือหลักการมีส่วนร่วมของฝ่ายต่างๆในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.50$) และมีคุณธรรม 6 ประการ ได้แก่ ขยัน อดทน ประหยัด เมตตา ซื่อสัตย์ กตัญญู และดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 4.42$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 คุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม

ด้านคุณธรรม จริยธรรม	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. มีจริยธรรมทางวิชาชีพ จริยธรรมในงาน จริยธรรมทางวิชาการ ศีลธรรมอันดี บทบัญญัติทางกฎหมายและจิตอาสา เป็นเครื่องชี้นำการปฏิบัติงาน	4.50	0.51	มากที่สุด
2. มีคุณธรรม 6 ประการ ได้แก่ ขยัน อดทน ประหยัด เมตตา ซื่อสัตย์ กตัญญู และดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4.42	0.50	มากที่สุด
3. เห็นคุณค่า เข้าใจ เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	4.50	0.58	มากที่สุด
4. แสดงออกถึงความมีวินัย กล้าหาญ ความรับผิดชอบ เสียสละ และเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม	4.27	0.60	มากที่สุด
5. ปกป้องสิทธิของกลุ่มผู้ใช้บริการระดับต่างๆ ตลอดจนจัดอคติในการปฏิบัติงานกับกลุ่มผู้ใช้บริการที่แตกต่างหลากหลาย	4.38	0.70	มากที่สุด
6. ยึดถือหลักการมีส่วนร่วมของฝ่ายต่างๆในการปฏิบัติงาน	4.46	0.58	มากที่สุด
7. เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ขององค์กรและสังคม	4.54	0.58	มากที่สุด
8. มีความตระหนักในคุณค่าของภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทย-จีน	4.00	0.85	มาก
รวม	4.38	0.44	มากที่สุด

2) คุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านความรู้

บัณฑิตได้ทำการการประเมินตนเอง ตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ในด้านความรู้ (ตารางที่ 4.11) พบว่า บัณฑิตประเมินคุณลักษณะด้านความรู้ในภาพรวม อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.08$) เมื่อพิจารณาคูณลักษณะย่อย พบว่า มีคุณลักษณะที่อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด 1 ข้อ คือ สามารถนำความรู้ปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์หรืองานที่รับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.35$) ส่วนคุณลักษณะย่อยข้ออื่นๆอยู่ในระดับพึงพอใจมาก

ตารางที่ 4.11 คุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านความรู้

ด้านความรู้	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. มีความรู้และหลักการทั่วไป แนวคิดและทฤษฎีทางสังคมศาสตร์ อันเป็นพื้นฐานในการประยุกต์ใช้งาน การวิเคราะห์เข้าใจพลวัตของมนุษย์และสังคม การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์และนโยบายสังคม	3.96	0.60	มาก
2. มีความรู้ในวิชาการทางสังคมสงเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี หลักการ วิธีการ ค่านิยม จริยธรรม นโยบายของสังคมสงเคราะห์วิชาซึ่งที่สามารถรับผิดชอบและกระทำบทบาทในฐานะปฏิบัติงานทั่วไป (Generalist) ได้อย่างมีประสิทธิภาพในระบบภาวะแวดล้อม	4.19	0.57	มาก
3. มีความรู้เฉพาะด้านทางสังคมสงเคราะห์ ระเบียบวิธีวิจัย การจัดการรายกรณี การจัดการโครงการ การบริหารงานสังคมสงเคราะห์เพียงพอต่อการพัฒนาความเข้าใจ เสริมองค์ความรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ ระบบงาน และสร้างสรรค์งานบริการแก่กลุ่มเป้าหมายทางสังคมสงเคราะห์	4.00	0.63	มาก
4. มีความรู้ในสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม อันจะทำให้สามารถและกำหนดนโยบายแผนงาน และปฏิบัติงานให้บริการทางสังคมสงเคราะห์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเท่าทัน	3.92	0.69	มาก
5. สามารถนำความรู้ปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์หรืองานที่รับผิดชอบ	4.35	0.63	มากที่สุด
รวม	4.08	0.47	มาก

3) คุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านทักษะทางปัญญา

บัณฑิตได้ทำการประเมินตนเอง ตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ในด้านทักษะทางปัญญา (ตารางที่ 4.12) พบว่า บัณฑิตประเมินคุณลักษณะด้านทักษะทางปัญญาในภาพรวม อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.17$) โดยเมื่อพิจารณาคุณลักษณะย่อย พบว่ามีคุณลักษณะที่อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด 2 ข้อ คือ สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 4.42$) และใฝ่เรียนใฝ่รู้ จดจำ เข้าใจสาระและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.35$) ส่วนคุณลักษณะย่อยข้ออื่นๆอยู่ในระดับพึงพอใจมาก

ตารางที่ 4.12 คุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านทักษะทางปัญญา

ด้านทักษะทางปัญญา	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ใฝ่เรียนใฝ่รู้ จดจำ เข้าใจสาระและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	4.35	0.56	มากที่สุด
2. สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	4.42	0.58	มากที่สุด
3. มีทักษะในการคิดเชิงเหตุผลและการคิดแบบองค์รวม	4.08	0.63	มาก
4. สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ตีความและประเมินค่าเพื่อการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และนำไปใช้อย่างมีวิจารณญาณ	4.00	0.69	มาก
5. สามารถสืบค้น แยกแยะ ประเมิน บูรณาการ และสังเคราะห์ความรู้จากแหล่งต่างๆ ทั้งที่ได้จากประสบการณ์ หรือการค้นคว้าวิจัยเพื่อประโยชน์ในกระบวนการแก้ไขปัญหาสังคม พัฒนาระบบบริการสังคม และขยายองค์ความรู้ได้อย่างเหมาะสม	4.00	0.75	มาก
รวม	4.17	0.47	มาก

4) คุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

บัณฑิตได้ทำการประเมินตนเอง ตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ในด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (ตารางที่ 4.13) พบว่าบัณฑิตประเมินคุณลักษณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบในภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.35$) เมื่อพิจารณาคุณลักษณะย่อยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ได้ดังนี้ มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีสำนึกสาธารณะและมีจิตอาสา ($\bar{X} = 4.50$) สามารถปรับตัวทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งในฐานะผู้นำและสมาชิกกลุ่ม ($\bar{X} = 4.46$) และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหาบนพื้นฐานของตนเองและของกลุ่ม ($\bar{X} = 4.35$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.13 คุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ตระหนักในสิทธิและหน้าที่ความเป็นพลเมืองไทย	4.31	0.55	มากที่สุด
2. สามารถช่วยเหลือและแก้ปัญหากลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์ ทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม โดยยึดหลักประโยชน์ที่จะเกิดขึ้น แก่งานผู้ใช้บริการและสังคมเป็นสำคัญ	4.23	0.65	มากที่สุด
3 สามารถปรับตัวทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งในฐานะผู้นำและสมาชิกกลุ่ม	4.46	0.58	มากที่สุด
4. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหามนพื้นฐานของตนเองและของกลุ่ม	4.35	0.63	มากที่สุด
5. มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีสำนึกสาธารณะและมีจิตอาสา	4.50	0.65	มากที่สุด
6. ทักษะในการสร้างความสัมพันธ์เชิงวิชาชีพกับผู้ใช้บริการ ผู้ร่วมงาน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับระบบงานอย่างเหมาะสม เพื่อนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการกับปัญหาสังคมที่ประสบอยู่	4.27	0.60	มากที่สุด
รวม	4.35	0.41	มากที่สุด

5) คุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

บัณฑิตได้ทำการการประเมินตนเอง ตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ในด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ตารางที่ 4.14) พบว่า บัณฑิตประเมินคุณลักษณะด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในภาพรวม อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 3.82$) เมื่อพิจารณาคุณลักษณะย่อยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ได้ดังนี้ สามารถเลือกและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการศึกษาค้นคว้าให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การใช้งาน ($\bar{X} = 4.04$) มีวิจารณ์ญาณในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการรวบรวมข้อมูล ประมวลผล แปลความหมายและนำเสนอข้อมูล

สารสนเทศอย่างถูกต้องและรู้เท่าทัน ($\bar{X} = 3.96$) และสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 3.92$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.14 คุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1.สามารถเลือกและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการศึกษา ค้นคว้าให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การใช้งาน	4.04	0.77	มาก
2. มีวิจรณ์ญาณในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการรวบรวมข้อมูล ประมวล แปลความหมายและนำเสนอข้อมูลสารสนเทศอย่างถูกต้องและรู้เท่าทัน	3.96	0.77	มาก
3. สามารถสรุปประเด็น และสื่อสารทั้งการพูดและการเขียน และเลือกใช้รูปแบบการนำเสนอได้ถูกต้องเหมาะสม	3.88	0.71	มาก
4. สามารถใช้ภาษาในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์	3.92	0.80	มาก
5. สามารถระบุและใช้เทคนิคทางสถิติในการศึกษา ค้นคว้า และเสนอแนวทางแก้ปัญหา	3.54	0.86	มาก
6. มีทักษะในการวิเคราะห์เชิงปริมาณขั้นพื้นฐานที่ช่วยในการวิเคราะห์ปัญหาสังคม หรือข้อมูลจากการค้นคว้าวิจัยที่จะช่วยในการจัดการกับปัญหาสังคมในระดับและรูปแบบต่างๆ ตลอดจนการพัฒนาวิชาชีพ วิธีการทำงาน คุณภาพบริการ และองค์ความรู้	3.50	0.76	มาก
7. มีทักษะในการสื่อสารกับผู้ให้บริการเป้าหมาย และชุมชนที่มีความหลากหลายด้วยวิธีการติดต่อสื่อสารที่ทันสมัยและเหมาะสมกับสถานการณ์และจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้	3.88	0.77	มาก
รวม	3.82	0.60	มาก

6) คุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ

บัณฑิตได้ทำการประเมินตนเอง ตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ในด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ (ตารางที่ 4.15) พบว่า บัณฑิตประเมินคุณลักษณะด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพในภาพรวม อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.10$) โดยเมื่อพิจารณาคุณลักษณะย่อย พบว่า อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด 1 ข้อ คือ สามารถรวบรวม บันทึก วิเคราะห์ ข้อมูล จัดทำรายงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดหรือพัฒนาการบริการ ($\bar{X} = 4.23$) ส่วนคุณลักษณะย่อยข้ออื่นๆอยู่ในระดับพึงพอใจมาก

ตารางที่ 4.15 คุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ

ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. สามารถสร้างสัมพันธ์ภาพทางวิชาชีพในการปฏิบัติงานทั้งในระดับรายกรณี กลุ่ม และชุมชน	4.19	0.85	มาก
2. สามารถรวบรวม บันทึก วิเคราะห์ข้อมูล จัดทำรายงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดหรือพัฒนาการบริการ	4.23	0.76	มากที่สุด
3. สามารถจัดบริการหรือปฏิบัติงานระดับพื้นฐานให้กับผู้ใช้บริการทั้งในระดับบุคคล กลุ่ม ชุมชน ได้ทันทีตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของนักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพ	3.96	0.77	มาก
4. สามารถปฏิบัติทักษะวิชาชีพสังคมสงเคราะห์อย่างบูรณาการ เพื่อการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ในฐานะผู้ประสานงานและการจัดโครงการสวัสดิการสังคม	4.00	0.75	มาก
รวม	4.10	0.70	มาก

7) คุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

บัณฑิตได้ทำการการประเมินตนเองในด้านคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม (ตารางที่ 4.16) พบว่า บัณฑิตประเมินด้านคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมในภาพรวม อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.42$) โดยคุณลักษณะย่อยที่ได้รับการประเมินความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้ดังนี้ มีจิตอาสาเรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม ($\bar{X} = 4.62$) เป็นผู้มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.58$) สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ($\bar{X} = 4.58$) มีความรับผิดชอบต่อสังคม ($\bar{X} = 4.50$) และมีคุณธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ($\bar{X} = 4.46$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.16 ผลการประเมินคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต

คุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. เป็นผู้ที่มีความรู้ และมีทักษะในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ระดับปฏิบัติการตรงกับกลุ่มเป้าหมาย/ผู้ใช้บริการ	4.12	0.65	มาก
2. สามารถคุ้มครองสิทธิสวัสดิการของกลุ่มเป้าหมาย	4.08	0.63	มาก
3. มีความรับผิดชอบต่อสังคม	4.50	0.51	มากที่สุด
4. มีคุณธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพสังคมสงเคราะห์	4.46	0.51	มากที่สุด
5. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.58	0.50	มากที่สุด
6. มีจิตอาสาเรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม	4.62	0.50	มากที่สุด
7. เป็นผู้มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	4.58	0.50	มากที่สุด
รวม	4.42	0.39	มากที่สุด

**8) คุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็ง และสิ่งที่ควรปรับปรุงของบัณฑิต คณะสังคม
สงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม**

จากตารางที่ 4.17 บัณฑิตได้ประเมินคุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็งของบัณฑิตคณะสังคม
สงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม พบว่า ลักษณะที่เป็นจุดเด่นมากที่สุดคือ ด้านทักษะการปฏิบัติ
ทางวิชาชีพ (ร้อยละ 42.31) รองลงมาคือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
(ร้อยละ 34.62) ด้านคุณธรรมจริยธรรม (ร้อยละ 19.23) และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การ
สื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ร้อยละ 3.85) ตามลำดับ

คุณลักษณะที่ควรปรับปรุง ได้แก่ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้
เทคโนโลยีสารสนเทศ (ร้อยละ 46.15) รองลงมาคือ ด้านความรู้ (ร้อยละ 23.08) ด้านคุณธรรม
จริยธรรม (ร้อยละ 3.85) และด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (ร้อยละ
3.85) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.17 คุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็ง และสิ่งที่ควรปรับปรุงของบัณฑิต

คุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็ง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	5	19.23
2. ด้านความรู้	-	-
3. ด้านทักษะทางปัญญา	-	-
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	9	34.62
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	1	3.85
6. ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	11	42.31
รวม	26	100.00
คุณลักษณะที่ควรปรับปรุง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	1	3.85
2. ด้านความรู้	6	23.08
3. ด้านทักษะทางปัญญา	-	-
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	1	3.85
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	12	46.15
6. ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	-	-
7. ไม่มี	6	23.08
รวม	26	100.00

9) จุดเด่นของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

บัณฑิตให้ข้อคิดเห็นถึงจุดเด่นของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม
 ดังแสดงในตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 จุดเด่นของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

ลำดับ	ข้อคิดเห็น	ความถี่
1	มีความสามารถในการสื่อสาร ปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นได้ง่าย มีจริยธรรมในการช่วยเหลือผู้อื่น ตระหนักถึงคุณค่าในตัวบุคคล	1
2	จากการเรียนรู้ในเชิงปฏิบัติบ่อยครั้ง ส่งผลให้เกิดทักษะการปฏิบัติงานอย่างดี	1
3	พร้อมช่วยเหลือผู้อื่นเสมอโดยไม่เลือกปฏิบัติ	1
4	ด้านทักษะการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ ที่ผ่านการฝึกภาคปฏิบัติทั้ง 3 ฝึก ซึ่งสามารถนำเอาความรู้มาต่อยอดในการทำงานในปัจจุบันได้	1
5	มีความกล้าแสดงออก กล้าคิด มีความคิดที่สร้างสรรค์	1
6	สามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานทางด้านสังคมสงเคราะห์	1
7	การทำงานร่วมกับผู้อื่น	1
8	การช่วยเหลือผู้อื่น สามารถจัดกิจกรรมได้อย่างดี	1
9	มีมนุษยสัมพันธ์ เข้ากับบุคคลอื่นได้ดี	2
10	เป็นคนรับฟังผู้อื่นเสมอ ไม่ตัดสินจากภาพลักษณ์หรือบุคลิกภายนอก มีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น เข้ากับบุคคลอื่นได้ง่าย	1
11	การฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาทั้ง 3 ฝึก เป็นสิ่งที่ทำให้นักศึกษามีประสบการณ์และมีความเข้าใจในการทำงานด้านสังคมสงเคราะห์มากยิ่งขึ้น เพราะได้ลงมือปฏิบัติจริง	1
12	เข้าใจการทำงานด้านสังคมสงเคราะห์ ในการปฏิบัติงานจริงสามารถนำเอาสิ่งที่เรียนไปปรับใช้ได้ ปรับตัวเข้ากับสถานที่ทำงานได้ดี	1
13	มีจิตอาสา สามารถเข้าร่วมกับคนในสังคมทั้งกลุ่มในชุมชน ผู้สูงอายุ เด็กได้เป็นอย่างดี	1
14	สามารถจัดการตามสถานการณ์ต่างๆได้อย่างง่าย เนื่องจากมีความรู้และทักษะของนักสังคมสงเคราะห์	1
15	มีความเชี่ยวชาญการทำ Case Management (CM.)	1
16	สามารถให้คำปรึกษารายกรณีได้	1
17	สามารถนำความรู้วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ไปใช้ได้หลากหลายแม้ทำงานไม่ตรงวิชาชีพที่จบ	1
18	มีความเข้าใจบุคคล เข้าใจบทบาทหน้าที่	1
19	ประสบการณ์จากการฝึกงานช่วยบ่มเพาะศักยภาพในการทำงาน และการทำ	1

ลำดับ	ข้อคิดเห็น	ความถี่
	ความเข้าใจตนเองและผู้อื่น	
20	มีความรู้ความเข้าใจและการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ การสร้างสัมพันธภาพกับกลุ่มเป้าหมาย	1
21	พร้อมที่จะเรียนรู้ อดทน มีความมั่นใจ และใฝ่ปฏิบัติงาน	1
22	มีทักษะในการปฏิบัติงานทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์	1
23	เป็นคนไม่เก่งอะไรมาก แต่ก็พยายามขยันให้ผ่านพ้นปัญหา และชอบช่วยเหลือคนอื่นในสิ่งที่เราช่วยได้	1
24	สามารถปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ได้จากประสบการณ์ฝึกภาคปฏิบัติ	1
25	สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้รวดเร็ว อดทนต่อแรงกดดันในที่ทำงานได้ดี	1
26	มีความใฝ่รู้และพร้อมรับความรู้เพื่อนำมาพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถในการนำความรู้ไปช่วยเหลือสังคม	1
27	ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น และทักษะทางสังคมสงเคราะห์	1
28	สามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ทั้งทฤษฎีและการปฏิบัติมาประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ	1
29	มีความรับผิดชอบและมีคุณธรรม	1

10) สิ่งที่ควรปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

บัณฑิตให้ข้อคิดเห็นถึงสิ่งที่ควรปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ดังแสดงในตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.19 สิ่งที่ควรปรับปรุงของบัณฑิต

ลำดับ	ข้อคิดเห็น	ความถี่
1	ทฤษฎีต่างๆ และการนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน	1
2	การนำวิธีการและกระบวนการในงานสังคมสงเคราะห์มาเลือกใช้ให้เหมาะสมกับการทำงาน	1
3	ด้านการคำนวณเชิงสถิติ การใช้โปรแกรมต่างๆ	2
4	ไม่ค่อยได้ใช้ความรู้เชิงวิชาการมาประยุกต์ใช้ ส่วนใหญ่จะนำความรู้ในด้าน	1

	อื่นๆมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมมากกว่า	
5	ภาษาอังกฤษ	1
6	ความใจร้อนและทำอะไรที่เร่งรีบ	1
7	ต้องหมั่นเพิ่มพูนความรู้ที่เกี่ยวกับด้านนิติศาสตร์เพื่อให้เท่าทันกับสังคมในที่ทำงานซึ่งเกี่ยวข้องกับศาล ขยันเรียนรู้และตื่นตัวให้มากขึ้น	1
8	ด้านภาษาต่างประเทศ ไม่สามารถใช้ในการสื่อสารกับต่างชาติได้	1
9	กระบวนการคิดที่ยังไม่เป็นระบบ	2
10	ยังขาดองค์ความรู้บางด้านในการทำงานให้ความช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาต่างๆ	1
11	ความกังวลมากเกินไปทำให้งานล่าช้า และเกิดความผิดพลาดได้	2
12	ด้านภาษาและการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในงานสังคมสงเคราะห์	1
13	ความรู้ทางด้านทฤษฎีไม่แม่นยำ	1
14	ความรู้ทฤษฎีทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์	1
15	เป็นคนเรียนรู้ช้า ไม่ค่อยกล้าแสดงออก หากต้องนำเสนอต่อหน้าคนที่ไม่รู้จัก มักจะตื่นเต้นไม่มั่นใจ	1
16	ด้านการวิเคราะห์ เนื่องจากเป็นคนที่คิดวิเคราะห์ได้ค่อนข้างช้า แต่สามารถทำได้	1
17	ด้านการควบคุมอารมณ์	1
18	ทฤษฎีการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์	1
19	ด้านภาษาต่างประเทศและการวิเคราะห์เชิงตัวเลข	1
20	การใช้สารสนเทศ และการสื่อสารด้านภาษาต่างประเทศ	1

11) ข้อเสนอแนะต่อหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต

บัณฑิตให้ข้อเสนอแนะต่อหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต ดังแสดงในตารางที่ 4.20

ตารางที่ 4.20 ข้อเสนอแนะต่อหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต ในทัศนะของบัณฑิต

ลำดับ	ข้อคิดเห็น	ความถี่
1	หลักสูตรมีจุดเด่นคือ มีการฝึกภาคปฏิบัติ การศึกษาดูงานทุกสาขา (สังคมสงเคราะห์การแพทย์ ครอบครัวและเด็ก กระบวนการยุติธรรม สาธารณภัย)	1
2	การฝึกภาคปฏิบัติในชุมชนเป็นการฝึกที่ช่วยเสริมประสบการณ์ให้กับนักศึกษา	1
3	ทฤษฎีควรได้รับการสอนให้มีการนำไปใช้มากยิ่งขึ้น เช่น การจำลองสถานการณ์ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ควบคู่ไปกับการปฏิบัติ	1
4	หลักสูตรการเรียนรวมสาขาเป็นหลักสูตรที่ดีมาก เพราะสามารถเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เรียนรู้อย่างองค์รวม และสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากหลักสูตรเรียนรวมไปปรับใช้กับการทำงานที่หลากหลายได้ ควรทำต่อไปและพัฒนาให้ดีขึ้น	1
5	อยากให้มียุวิชาเกี่ยวกับ counseling มากยิ่งขึ้น เพราะเป็นสิ่งจำเป็นในการทำงานด้านสังคมสงเคราะห์ และอยากให้มิกิจกรรมที่เน้นการปฏิบัติควบคู่กับทฤษฎี เพราะกิจกรรมนี้ทำให้นักศึกษาสามารถเข้าใจและเห็นภาพการทำงานด้านสังคมสงเคราะห์	1
6	หลักสูตรดีอยู่แล้ว มีคุณภาพ	1
7	เสนอให้มีการเพิ่มด้านทักษะภาษาต่างประเทศ และการใช้ภาษาทางกาย	1
8	ควรเพิ่มเติมความรู้เรื่องการทำเอกสารราชการ เพื่อเป็นความรู้พื้นฐานในการทำงานหลังจบการศึกษา	1
9	ควรมีการทบทวนและตรวจสอบความรู้ของวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ให้นักศึกษาก่อนเพื่อให้พร้อมที่จะสอบใบอนุญาต	1
10	ควรแบ่งสายให้ชัดเจน เพื่อให้ให้นักศึกษาได้เรียนรู้งานด้านใดด้านหนึ่งอย่างลึกซึ้ง	1
11	อยากให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติงานในหลายด้านจะได้รู้ว่าตนเองชอบและถนัดวิชาและสาขาใด	1
12	จากการฝึกงานและสัมภาษณ์งานทำให้ทราบว่าหน่วยงานต้องการนักสังคมฯที่สามารถปฏิบัติได้จริง มีความรู้ทางทฤษฎี การวิเคราะห์เพื่อให้การช่วยเหลือผู้รับบริการ จึงอยากเสนอแนะให้เน้นการปฏิบัติงานได้จริง	1

12) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนานักศึกษา

บัณฑิตให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนานักศึกษา ดังแสดงในตารางที่ 4.21

ตารางที่ 4.21 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนานักศึกษาในทัศนะของบัณฑิต

ลำดับ	ข้อคิดเห็น	ความถี่
1	มีการจัดติวภาษาต่างประเทศ เพื่อเป็นการพัฒนาทักษะด้านภาษาให้กับนักศึกษา	1
2	ควรให้นักศึกษาได้ไปศึกษาดูงานมากยิ่งขึ้น เพื่อพัฒนาความรู้ให้หลากหลาย เพราะการไปศึกษาดูงานทำให้กระตือรือร้นอยากเรียนมากขึ้น	1
3	ให้มีกิจกรรมที่รุ่นพี่กับรุ่นน้องคณะสังคมสงเคราะห์ทำร่วมกัน โดยเป็นกิจกรรมที่สร้างสรรค์ เช่น การไปทำค่ายจิตอาสา ฯลฯ	1
4	จัดนิทรรศการหรือสื่อสารประชาสัมพันธ์กิจกรรมนักศึกษาที่น่าสนใจ	1
5	เน้นให้นักศึกษาเห็นการทำงานของนักสังคมสงเคราะห์ที่ชัดเจน โดยให้รุ่นพี่หรือผู้ที่จบไปแล้วมาแนะแนวให้ความรู้เพิ่มขึ้น	1
6	อยากให้มีการเปิดประสบการณ์การทำงานด้านสังคมสงเคราะห์มากขึ้น จัดอบรมสัมมนาโดยอาศัยประสบการณ์ของรุ่นพี่ บุคลากรนักสังคมสงเคราะห์	1
7	ควรมีกิจกรรมเสริมสร้างความสัมพันธ์ในหมู่คณะของนักศึกษา	1

4.1.4 ข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอน

บัณฑิตให้ข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอน ของคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และ

สวัสดิการสังคม ดังแสดงในตารางที่ 4.22

ตารางที่ 4.22 ข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอน ในทัศนะของบัณฑิต

ลำดับ	ข้อคิดเห็น	ความถี่
1	การบูรณาการการสอนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และรูปแบบการสอนในบางรายวิชา	1
2	ความเหมาะสมของผู้สอนและรายวิชาที่สอน	1
3	เพิ่มการฝึกปฏิบัติในวิชาการให้คำปรึกษา	1
4	อยากให้มีความชัดเจน ไม่เลือกปฏิบัติกับนักศึกษา รับฟังความคิดเห็นของนักศึกษามากกว่านี้ มีการฝึกปฏิบัติเยอะๆ	1
5	อยากให้มีการศึกษาดูการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ในสาขาต่างๆเพิ่มมากขึ้น	1
6	การจัดการเรียนการสอนเป็นแต่ละปัจเจกบุคคลของอาจารย์ซึ่งสามารถจัดการเรียนการสอนให้ดีแล้ว ไม่มีข้อเสนอแนะ	1
7	เน้นการสอน counseling และกิจกรรมปฏิบัตินอกห้องเรียน	1
8	หลักสูตรการเรียนการสอนเป็นประโยชน์ต่อการทำงานในด้านสังคมสงเคราะห์เป็นอย่างมาก	1
9	ควรฝึกปฏิบัติในวิชาที่ต้องปฏิบัติให้มากขึ้น เช่น การใช้ Role Play	1
10	การเรียนการสอนสนุก ไม่เครียดเกินไป อาจารย์คอยแนะนำในสิ่งต่างๆทำให้มีความเข้าใจในการเรียนมากขึ้น	1
11	การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในบางรายวิชาไม่เข้าใจ	1

4.2 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างได้ทำการประเมินบัณฑิต และส่งแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืน

จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 68.18 (ตารางที่ 4.23)

ตารางที่ 4.23 แสดงจำนวนและร้อยละของแบบสอบถามผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่ได้รับกลับคืน

การส่งคืนแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ส่งแบบสอบถามกลับคืน	15	68.18
ไม่ได้ส่งคืน	7	31.82
รวม	22	100.00

4.2.1 ลักษณะทั่วไปของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต

จากตารางที่ 4.24 แสดงลักษณะทั่วไปของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง ดังต่อไปนี้
เพศ พบว่า ผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 66.67) และเพศชาย (ร้อยละ 33.33)

ตำแหน่งงาน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้บริหารระดับกลาง/ผู้จัดการ/หัวหน้าฝ่าย (ร้อยละ 73.33)
รองลงมาคือ ผู้บริหารระดับสูง/ เจ้าของกิจการ/ ผู้อำนวยการ/ผู้ปกครอง (ร้อยละ 20.00) และ
ผู้บริหารระดับต้น/ หัวหน้างาน (ร้อยละ 6.67) ตามลำดับ

ประเภทของหน่วยงาน พบว่า ส่วนใหญ่ทำงานในหน่วยงานราชการ (ร้อยละ 53.33)
รองลงมาคือ บริษัทเอกชน (ร้อยละ 26.67) และองค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) (ร้อยละ 20.00)
ตามลำดับ

ลักษณะงานมีความเกี่ยวข้องกับสังคมสงเคราะห์ พบว่า ส่วนใหญ่ตรงหรือเกี่ยวข้องกับงาน
สังคมสงเคราะห์ (ร้อยละ 73.33) และไม่เกี่ยวข้องกับสังคมสงเคราะห์ (ร้อยละ 26.67)

ระยะเวลาที่ร่วมงานกับบัณฑิต พบว่า ส่วนใหญ่ได้ร่วมงานกับบัณฑิตเป็นระยะเวลา 5 เดือน
(ร้อยละ 40.00) รองลงมาคือ ระยะเวลา 4 เดือน (ร้อยละ 33.33) ระยะเวลา 3 เดือน (ร้อยละ
13.33) และระยะเวลา 2 เดือน (ร้อยละ 13.33) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.24 แสดงลักษณะทั่วไปของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง

ลักษณะทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	5	33.33
หญิง	10	66.67
รวม	15	100.00
ระดับตำแหน่งในองค์กร		
ผู้บริหารระดับสูง/ เจ้าของกิจการ/ ผู้อำนวยการ/ผู้ปกครอง	3	20.00
ผู้บริหารระดับกลาง/ผู้จัดการ/หัวหน้าฝ่าย	11	73.33
ผู้บริหารระดับต้น/ หัวหน้างาน	1	6.67
รวม	15	100.00
ประเภทของหน่วยงาน		
หน่วยงานราชการ	8	53.33
บริษัทเอกชน	4	26.67
องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs)	3	20.00
รวม	15	100.00
ลักษณะงานเกี่ยวข้องกับสังคมสงเคราะห์		
ตรง/เกี่ยวข้องกับงานสังคมสงเคราะห์	11	73.33
ไม่เกี่ยวข้องกับสังคมสงเคราะห์	4	26.67
รวม	15	100.00
ระยะเวลาที่ร่วมงานกับบัณฑิต		
2 เดือน	2	13.33
3 เดือน	2	13.33
4 เดือน	5	33.33
5 เดือน	6	40.00
รวม	15	100.00

4.2.2 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างได้ทำการประเมินความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualification Framework for Higher Education) หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) กำหนดมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ไว้ 6 ด้าน คือ

- (1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม
- (2) ด้านความรู้
- (3) ด้านทักษะทางปัญญา
- (4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
- (5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
- (6) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ

ผลการศึกษา (ตารางที่ 4.25) พบว่า ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ในภาพรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.04$) และผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.32$)

เมื่อพิจารณาผลการประเมินคุณลักษณะของบัณฑิตของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างตามผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ทั้ง 6 ด้าน พบว่า มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด 1 ด้าน คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 4.28$) ส่วนคุณลักษณะที่เหลือมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดทั้ง 5 ด้านเรียงตามลำดับได้ดังนี้ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.17$) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.03$) ด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X} = 3.96$) ด้านความรู้ ($\bar{X} = 3.93$) และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.86$)

ตารางที่ 4.25 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต

คุณลักษณะ	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.28	0.35	มากที่สุด
2. ด้านความรู้	3.93	0.66	มาก
3. ด้านทักษะทางปัญญา	3.96	0.83	มาก
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	4.17	0.45	มาก
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	3.86	0.54	มาก
6. ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	4.03	0.55	มาก
ผลรวมคุณลักษณะทั้ง 6 ด้าน	4.04	0.56	มาก
7. คุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ และสวัสดิการสังคม	4.32	0.48	มากที่สุด

แผนภูมิที่ 4.12 แสดงความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้

1) ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามมาตรฐาน
ผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างประเมินความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามมาตรฐาน
ผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ในด้านคุณธรรม จริยธรรม (ตารางที่ 4.26) พบว่า
ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิตด้านคุณธรรม จริยธรรมในภาพรวม
อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.28$) เมื่อพิจารณาคุณลักษณะย่อย พบว่า มีค่าเฉลี่ยความพึง
พอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 5 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้ดังนี้ เคารพกฎระเบียบ
และข้อบังคับต่างๆ ขององค์กรและสังคม ($\bar{X} = 4.60$) เห็นคุณค่า เข้าใจ เคารพสิทธิและรับฟังความ
คิดเห็นของผู้อื่น ($\bar{X} = 4.47$) ยึดถือหลักการมีส่วนร่วมของฝ่ายต่างๆในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.47$) มี
จริยธรรมทางวิชาชีพ จริยธรรมในงาน จริยธรรมทางวิชาการ ศีลธรรมอันดี บทบัญญัติทางกฎหมาย
และจิตอาสาเป็นเครื่องชี้นำการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.27$) และมีคุณธรรม 6 ประการ ได้แก่ ขยัน
อดทน ประหยัด เมตตา ซื่อสัตย์ กตัญญู และดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} =$
4.27) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.26 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง ตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้าน
คุณธรรม จริยธรรม

ด้านคุณธรรม จริยธรรม	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. มีจริยธรรมทางวิชาชีพ จริยธรรมในงาน จริยธรรมทางวิชาการ ศีลธรรมอันดี บทบัญญัติทางกฎหมายและจิตอาสาเป็นเครื่อง ชี้นำการปฏิบัติงาน	4.27	0.42	มากที่สุด
2. มีคุณธรรม 6 ประการ ได้แก่ ขยัน อดทน ประหยัด เมตตา ซื่อสัตย์ กตัญญู และดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4.27	0.33	มากที่สุด
3. เห็นคุณค่า เข้าใจ เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	4.47	0.41	มากที่สุด
4. แสดงออกถึงความมีวินัย ก่อสร้าง ความรับผิดชอบ เสียสละ และเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม	3.93	0.39	มาก
5. ปกป้องสิทธิของกลุ่มผู้ใช้บริการระดับต่างๆ ตลอดจนจัดอคติ ในการปฏิบัติงานกับกลุ่มผู้ใช้บริการที่แตกต่างหลากหลาย	4.20	0.31	มาก
6. ยึดถือหลักการมีส่วนร่วมของฝ่ายต่างๆในการปฏิบัติงาน	4.47	0.34	มากที่สุด
7. เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ขององค์กรและสังคม	4.60	0.32	มากที่สุด
8. มีความตระหนักในคุณค่าของภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทย-จีน	4.00	0.33	มาก
รวม	4.28	0.35	มากที่สุด

2) ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามมาตรฐาน
ผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านความรู้

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างประเมินความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามมาตรฐาน
ผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ในด้านความรู้ (ตารางที่ 4.27) พบว่า ผู้บังคับบัญชา/
นายจ้างมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิตด้านความรู้ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} =$
3.93) เมื่อพิจารณาคุณลักษณะย่อย โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้ดังนี้ มีความรู้ใน
วิชาการทางสังคมสงเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี หลักการ วิธีการ ค่านิยม จริยธรรม นโยบายของสังคม
สงเคราะห์วิชาชีพที่สามารถรับผิดชอบและกระทำบทบาท ในฐานะปฏิบัติงานทั่วไป (Generalist) ได้
อย่างมีประสิทธิภาพในระบบภาวะแวดล้อม ($\bar{X} = 4.13$) มีความรู้และหลักการทั่วไป แนวคิดและ
ทฤษฎีทางสังคมศาสตร์ อันเป็นพื้นฐานในการประยุกต์ใช้งาน การวิเคราะห์เข้าใจพลวัตของมนุษย์
และสังคม การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์และนโยบายสังคม ($\bar{X} = 4.12$) และสามารถนำความรู้ปรับ
ใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์หรืองานที่รับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.07$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.27 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง ตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านความรู้

ด้านความรู้	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. มีความรู้และหลักการทั่วไป แนวคิดและทฤษฎีทางสังคมศาสตร์ อันเป็นพื้นฐานในการประยุกต์ใช้งาน การวิเคราะห์เข้าใจพลวัตของมนุษย์และสังคม การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์และนโยบายสังคม	4.12	0.55	มาก
2. มีความรู้ในวิชาการทางสังคมสงเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี หลักการ วิธีการ ค่านิยม จริยธรรม นโยบายของสังคมสงเคราะห์วิชาชีพที่สามารถรับผิดชอบและกระทำบทบาทในฐานะปฏิบัติงานทั่วไป (Generalist) ได้อย่างมีประสิทธิภาพในระบบสภาวะแวดล้อม	4.13	0.52	มาก
3. มีความรู้เฉพาะด้านทางสังคมสงเคราะห์ ระเบียบวิธีวิจัย การจัดการรายกรณี การจัดการโครงการ การบริหารงานสังคมสงเคราะห์เพียงพอต่อการพัฒนาความเข้าใจ เสริมองค์ความรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ ระบบงาน และสร้างสรรค์งานบริการแก่กลุ่มเป้าหมายทางสังคมสงเคราะห์	3.87	0.78	มาก
4. มีความรู้ในสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม อันจะทำให้สามารถและกำหนดนโยบายแผนงาน และปฏิบัติงานให้บริการทางสังคมสงเคราะห์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเท่าทัน	3.47	0.86	มาก
5. สามารถนำความรู้ปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์หรืองานที่รับผิดชอบ	4.07	0.57	มาก
รวม	3.93	0.66	มาก

**3) ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามมาตรฐาน
ผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านทักษะทางปัญญา**

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างประเมินความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามมาตรฐาน
ผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ในด้านทักษะทางปัญญา (ตารางที่ 4.28) พบว่า
ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิตด้านทักษะทางปัญญาในภาพรวม
อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 3.96$) เมื่อพิจารณาคคุณลักษณะย่อย โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยสูงสุด 3
ลำดับแรก ได้ดังนี้ ใฝ่เรียนใฝ่รู้ จดจำ เข้าใจสาระและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.13$)
สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 4.07$) สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ตีความและประเมินค่า
เพื่อการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และนำไปใช้อย่างมีวิจารณญาณ ($\bar{X} = 4.00$) และสามารถสืบค้น
แยกแยะ ประเมิน บูรณาการ และสังเคราะห์ความรู้จากแหล่งต่างๆ ทั้งที่ได้จากประสบการณ์ หรือ
การค้นคว้าวิจัยเพื่อประโยชน์ในกระบวนการแก้ไขปัญหาสังคม พัฒนาระบบบริการสังคม และขยาย
องค์ความรู้ได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.00$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.28 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง ตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านทักษะ
ทางปัญญา

ด้านทักษะทางปัญญา	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ระดับความ พึงพอใจ
1. ใฝ่เรียนใฝ่รู้ จดจำ เข้าใจสาระและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	4.13	0.85	มาก
2. สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	4.07	0.79	มาก
3. มีทักษะในการคิดเชิงเหตุผลและการคิดแบบองค์รวม	3.60	0.78	มาก
4. สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ตีความและประเมินค่าเพื่อการ แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และนำไปใช้อย่างมีวิจารณญาณ	4.00	0.86	มาก
5. สามารถสืบค้น แยกแยะ ประเมิน บูรณาการ และสังเคราะห์ความรู้ จากแหล่งต่างๆ ทั้งที่ได้จากประสบการณ์ หรือการค้นคว้าวิจัยเพื่อ ประโยชน์ในกระบวนการแก้ไขปัญหาสังคม พัฒนาระบบบริการสังคม และขยายองค์ความรู้ได้อย่างเหมาะสม	4.00	0.86	มาก
รวม	3.96	0.83	มาก

4) ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามมาตรฐาน

ผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างประเมินความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ในด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (ตารางที่ 4.29) พบว่า ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบในภาพรวม อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.17$) เมื่อพิจารณาคุณลักษณะย่อย พบว่า มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ ได้แก่ มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีสำนึกสาธารณะและมีจิตอาสา ($\bar{X} = 4.60$) ตระหนักในสิทธิและหน้าที่ความเป็นพลเมืองไทย ($\bar{X} = 4.33$) ส่วนข้อที่เหลืออยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้ดังนี้ สามารถปรับตัวทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งในฐานะผู้นำและสมาชิกกลุ่ม ($\bar{X} = 4.13$) ทักษะในการสร้างความสัมพันธ์เชิงวิชาชีพกับผู้ใช้บริการ ผู้ร่วมงาน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับระบบงานอย่างเหมาะสม เพื่อนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการกับปัญหาสังคมที่ประสบอยู่ ($\bar{X} = 4.08$) และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหามานพื้นฐานของตนเองและของกลุ่ม ($\bar{X} = 4.06$)

ตารางที่ 4.29 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง ตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ตระหนักในสิทธิและหน้าที่ความเป็นพลเมืองไทย	4.33	0.43	มากที่สุด
2. สามารถช่วยเหลือและแก้ปัญหากลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์ ทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม โดยยึดหลักประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นแก่ผู้ใช้บริการและสังคมเป็นสำคัญ	3.80	0.44	มาก
3 สามารถปรับตัวทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งในฐานะผู้นำและสมาชิกกลุ่ม	4.13	0.51	มาก
4. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหามานพื้นฐานของตนเองและของกลุ่ม	4.06	0.42	มาก
5. มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีสำนึกสาธารณะและมีจิตอาสา	4.60	0.50	มากที่สุด
6. ทักษะในการสร้างความสัมพันธ์เชิงวิชาชีพกับผู้ใช้บริการ ผู้ร่วมงาน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับระบบงานอย่างเหมาะสม เพื่อนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการกับปัญหาสังคมที่ประสบอยู่	4.08	0.45	มาก
รวม	4.17	0.45	มาก

5) ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามมาตรฐาน
ผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี
สารสนเทศ

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างประเมินความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามมาตรฐาน
ผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ในด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและ
การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ตารางที่ 4.30) พบว่า ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจต่อ
คุณลักษณะของบัณฑิตด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี
สารสนเทศในภาพรวม อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 3.86$) เมื่อพิจารณาคุณลักษณะย่อยโดย
เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้ดังนี้ มีทักษะในการสื่อสารกับผู้ใช้บริการเป้าหมาย และ
ชุมชนที่มีความหลากหลายด้วยวิธีการติดต่อสื่อสารที่ทันสมัยและเหมาะสมกับสถานการณ์และ
จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ($\bar{X} = 4.20$) สามารถเลือกและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการศึกษา
ค้นคว้าให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การใช้งาน ($\bar{X} = 4.18$) และสามารถสรุปประเด็น และสื่อสารทั้ง
การพูดและการเขียน และเลือกใช้รูปแบบการนำเสนอได้ถูกต้องเหมาะสม ($\bar{X} = 4.13$) นอกจากนี้
ยังพบว่ามีความคุณลักษณะที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับพึงพอใจปานกลาง 2 ข้อคือ มีทักษะในการวิเคราะห์เชิง
ปริมาณขั้นพื้นฐานที่ช่วยในการวิเคราะห์ปัญหาสังคม หรือข้อมูลจากการค้นคว้าวิจัยที่จะช่วยในการ
จัดการกับปัญหาสังคมในระดับและรูปแบบต่างๆ ตลอดจนการพัฒนาวิชาชีพ วิธีการทำงาน คุณภาพ
บริการ และองค์ความรู้ ($\bar{X} = 3.36$) และสามารถระบุและใช้เทคนิคทางสถิติในการศึกษา ค้นคว้าและ
เสนอแนวทางแก้ปัญหา ($\bar{X} = 3.31$)

ตารางที่ 4.30 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง ตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข เทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1.สามารถเลือกและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการศึกษา ค้นคว้าให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การใช้งาน	4.18	0.47	มาก
2. มีวิจารณ์ญาณในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการรวบรวมข้อมูล ประมวล แปลความหมายและนำเสนอข้อมูลสารสนเทศอย่างถูกต้องและรู้เท่าทัน	3.98	0.49	มาก
3. สามารถสรุปประเด็น และสื่อสารทั้งการพูดและการเขียน และเลือกใช้รูปแบบการนำเสนอได้ถูกต้องเหมาะสม	4.13	0.66	มาก
4. สามารถใช้ภาษาในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์	3.83	0.43	มาก
5. สามารถระบุและใช้เทคนิคทางสถิติในการศึกษา ค้นคว้า และเสนอแนวทางแก้ปัญหา	3.31	0.45	ปานกลาง
6. มีทักษะในการวิเคราะห์เชิงปริมาณขั้นพื้นฐานที่ช่วยในการวิเคราะห์ปัญหาสังคม หรือข้อมูลจากการค้นคว้าวิจัยที่จะช่วยในการจัดการกับปัญหาสังคมในระดับและรูปแบบต่างๆ ตลอดจนการพัฒนาวิชาชีพ วิธีการทำงาน คุณภาพบริการ และองค์ความรู้	3.36	0.56	ปานกลาง
7. มีทักษะในการสื่อสารกับผู้ใช้บริการเป้าหมาย และชุมชนที่มีความหลากหลายด้วยวิธีการติดต่อสื่อสารที่ทันสมัยและเหมาะสมกับสถานการณ์และจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้	4.20	0.77	มาก
รวม	3.86	0.54	มาก

6) ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามมาตรฐาน
ผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างประเมินความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามมาตรฐาน
ผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ในด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ (ตารางที่ 4.31)
พบว่า ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิตด้านทักษะการปฏิบัติทาง
วิชาชีพในภาพรวม อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.03$) เมื่อพิจารณาคคุณลักษณะย่อย โดยเรียงตาม
ค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ได้ดังนี้ สามารถรวบรวม บันทึก วิเคราะห์ข้อมูล จัดทำรายงานที่เกี่ยวข้องกับ
การจัดหรือพัฒนาการบริการ ($\bar{X} = 4.20$) สามารถสร้างสัมพันธ์ภาพทางวิชาชีพในการปฏิบัติงานทั้ง
ในระดับรายกรณี กลุ่ม และชุมชน ($\bar{X} = 4.13$) และสามารถปฏิบัติทักษะวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
อย่างบูรณาการ เพื่อการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ในฐานะผู้ประสานงานและการจัดโครงการ
สวัสดิการสังคม ($\bar{X} = 3.93$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.31 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง ตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้าน
ทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ

ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. สามารถสร้างสัมพันธ์ภาพทางวิชาชีพในการปฏิบัติงานทั้ง ในระดับรายกรณี กลุ่ม และชุมชน	4.13	0.51	มาก
2. สามารถรวบรวม บันทึก วิเคราะห์ข้อมูล จัดทำรายงานที่ เกี่ยวข้องกับการจัดหรือพัฒนาการบริการ	4.20	0.41	มาก
3. สามารถจัดบริการหรือปฏิบัติงานระดับพื้นฐานให้กับ ผู้ใช้บริการทั้งในระดับบุคคล กลุ่ม ชุมชน ได้ทันทีตาม มาตรฐานการปฏิบัติงานของนักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพ	3.87	0.64	มาก
4. สามารถปฏิบัติทักษะวิชาชีพสังคมสงเคราะห์อย่างบูรณา การ เพื่อการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ในฐานะผู้ ประสานงานและการจัดโครงการสวัสดิการสังคม	3.93	0.65	มาก
รวม	4.03	0.55	มาก

7) ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิตที่มีต่อคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างประเมินความพึงพอใจต่อคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม (ตารางที่ 4.32) พบว่า ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตในภาพรวม อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.32$) เมื่อพิจารณาคุณลักษณะย่อย พบว่า คุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตที่ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ เป็นผู้ที่มีความรู้ และมีทักษะในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ระดับปฏิบัติการตรงกับกลุ่มเป้าหมาย/ผู้ใช้บริการ ($\bar{X} = 4.43$) มีจิตอาสาเรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม ($\bar{X} = 4.40$) และมีความรับผิดชอบต่อสังคม ($\bar{X} = 4.36$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.32 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

คุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. เป็นผู้ที่มีความรู้ และมีทักษะในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ระดับปฏิบัติการตรงกับกลุ่มเป้าหมาย/ผู้ใช้บริการ	4.43	0.41	มากที่สุด
2. สามารถคุ้มครองสิทธิสวัสดิการของกลุ่มเป้าหมาย	4.18	0.43	มาก
3. มีความรับผิดชอบต่อสังคม	4.36	0.51	มากที่สุด
4. มีคุณธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพสังคมสงเคราะห์	4.28	0.52	มากที่สุด
5. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.35	0.47	มากที่สุด
6. มีจิตอาสาเรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม	4.40	0.55	มากที่สุด
7. เป็นผู้มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	4.27	0.49	มากที่สุด
รวม	4.32	0.48	มากที่สุด

8) คุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็ง และสิ่งที่ควรปรับปรุงของบัณฑิต คณะสังคม

สงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิตประเมินว่า บัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม (ตารางที่ 4.33) มีคุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็ง คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (ร้อยละ 73.33) รองลงมาคือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม (ร้อยละ 13.33) และด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ (ร้อยละ 13.33)

ส่วนคุณลักษณะที่ควรปรับปรุง ได้แก่ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ร้อยละ 46.67) และด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ (ร้อยละ 6.67)

ตารางที่ 4.33 คุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็ง และสิ่งที่ควรปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

คุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็งของบัณฑิต	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	2	13.33
2. ด้านความรู้	-	-
3. ด้านทักษะทางปัญญา	-	-
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	11	73.33
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	-	-
6. ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	2	13.33
7. ไม่มี	-	-
รวม	15	100.00
คุณลักษณะที่ควรปรับปรุงของบัณฑิต	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	-	-
2. ด้านความรู้	-	-
3. ด้านทักษะทางปัญญา	-	-
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	-	-
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	7	46.67
6. ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	1	6.67
7. ไม่มี	7	46.67
รวม	15	100.00

9) จุดเด่นของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิตให้ข้อคิดเห็นถึงจุดเด่นของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ดังแสดงในตารางที่ 4.34

ตารางที่ 4.34 จุดเด่นของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมในทัศนะของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต

ลำดับ	ข้อคิดเห็น	ความถี่
1	มีจิตบริการในการให้ความช่วยเหลือคนพิการและผู้ประสบปัญหาทางสังคม	1
2	มีมนุษยสัมพันธ์ดีและเข้ากับเพื่อนร่วมงานได้ดี	1
3	สามารถทำงานและมีการวางแผนอย่างเป็นระบบร่วมกับทีมสหวิชาชีพ	1
4	มีทักษะการปฏิบัติงานทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ซึ่งเป็นทักษะที่ใช้ในการปฏิบัติงานในตำแหน่งที่รับผิดชอบโดยตรง	1
5	มีความรับผิดชอบในงานที่มอบหมาย สามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้	1
6	ความคล่องแคล่วในการติดต่อประสานงานภายในและภายนอกหน่วยงาน	1
7	ขยัน รับผิดชอบงานตามที่ได้รับคำสั่ง และมีจิตใจช่วยเหลือผู้อื่น	1
8	มีความตั้งใจในการทำงาน และมีความรับผิดชอบ	1
9	มุ่งมั่นในการทำงานเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาและเต็มใจให้บริการแก่ผู้มาติดต่อ	1
10	ช่วยเหลืองานในหน่วยงานอย่างเต็มกำลัง ใฝ่เรียนรู้ มีความใส่ใจกับงานในหน้าที่เป็นอย่างดี	1
11	ทำงานเข้ากับเด็กๆ ได้ง่าย เรียนรู้ภารกิจงานขององค์กรได้รวดเร็ว	1

10) สิ่งที่ควรปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิตให้ข้อคิดเห็นถึงสิ่งที่ควรปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ดังแสดงในตารางที่ 4.35

ตารางที่ 4.35 สิ่งที่ต้องปรับปรุงของบัณฑิต ในทัศนะของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต

ลำดับ	ข้อคิดเห็น	ความถี่
1	ยังขาดความมั่นใจในการให้บริการช่วยเหลือแก่ case ที่มาติดต่อขอรับความช่วยเหลือ	1
2	ทักษะด้านการวิเคราะห์ การประเมินปัญหาของผู้ใช้บริการ	1
3	ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรทางสังคมเพื่อนำมาใช้ในการให้บริการ	1
4	การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การพินิจพิเคราะห์อย่างรอบคอบ	1
5	ทักษะทางด้านภาษา โปรแกรมประยุกต์พื้นฐานที่ใช้ในการปฏิบัติงาน	1
6	ควรเพิ่มทักษะด้านการทำเอกสารทางราชการ	1
7	การนำภาษาพูดมาใช้ในการบันทึกเอกสารที่เป็นทางการ ซึ่งยังต้องปรับปรุงอยู่บ่อยครั้ง	1
8	ความกล้าแสดงออกถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานร่วมกับบุคคลอื่นในขณะทำงานร่วมกัน และการให้ข้อเสนอแนะแก่หน่วยงาน	1

11) คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิตให้ข้อคิดเห็นถึง คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในหน่วยงาน ดังแสดงในตารางที่ 4.36

ตารางที่ 4.36 คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

ลำดับ	ข้อคิดเห็น	ความถี่
1	มีความรู้ความสามารถในด้านการบำบัดพฤติกรรม ความสามารถในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาของเด็กในสถานสงเคราะห์แบบบูรณาการมีความครอบคลุมรอบด้าน	1
2	ผู้ปฏิบัติงานต้องสามารถทำงานร่วมกับผู้ใช้บริการโดยเคารพในการตัดสินใจของผู้ใช้บริการ	1
3	สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดี มีทักษะการสื่อสารและมนุษยสัมพันธ์อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ	1
4	มีความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลา มุ่งมั่นในการทำงานให้กับองค์กร และมีความเสียสละ	1
5	เป็นผู้แสวงหาความรู้ใหม่ๆมาปรับใช้กับการทำงานร่วมกับผู้ใช้บริการให้เข้าถึงสิทธิและสวัสดิการ	1
6	เป็นบุคคลที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรู้ ความสามารถในงานที่ปฏิบัติได้เป็นอย่างดีเยี่ยม	1
7	มีความรับผิดชอบ แสวงหาความรู้และทักษะใหม่ๆเพื่อนำมาใช้ในการทำงานอยู่เสมอ	1
8	มีความสามารถทางด้านเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการทำงานให้บริการแก่ผู้ใช้บริการ และการพัฒนางานขององค์กร	1
9	ทักษะการทำงานเป็นที่ร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ทักษะการประสานงาน	1

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต ปีการศึกษา 2566 มีวัตถุประสงค์หลัก 2 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาภาวะการมีงานทำและการศึกษาต่อของบัณฑิตระดับปริญญาตรี หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2565 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ (1) บัณฑิตระดับปริญญาตรี สำเร็จการศึกษาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิตในปีการศึกษา 2565 จำนวน 28 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 92.86 (2) ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิตที่มีงานทำ จำนวน 22 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 68.18 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือ แบบสอบถาม 2 ชุด ได้แก่ แบบสอบถามสำหรับบัณฑิต และแบบสอบถามสำหรับผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences; IBM SPSS Statistics 26) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD)

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ภาวะการมีงานทำ การศึกษาต่อและคุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

กลุ่มตัวอย่างบัณฑิตส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 69.20) อายุ 23 ปีมากที่สุด (ร้อยละ 57.69) มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพฯและปริมณฑลมากที่สุด (ร้อยละ 30.77) ส่วนใหญ่จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สายวิทย์-คณิต (ร้อยละ 30.77) เป็นผู้ที่สมัครเข้าเรียนเป็นครั้งแรก (ร้อยละ

92.31) เหตุผลที่สมัครเข้าเรียนในคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ฯ พบว่า มีความสนใจอยากประกอบอาชีพเป็นนักสังคมสงเคราะห์มากที่สุด (ร้อยละ 69.23) บัณฑิตส่วนใหญ่สามารถสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาของหลักสูตร 4 ปี (ร้อยละ 92.31) โดยมีเกรดเฉลี่ยสะสมเมื่อสำเร็จการศึกษาของบัณฑิตรุ่นนี้ได้เกรดเฉลี่ยรวม (\bar{X}) ของบัณฑิตทั้งหมดเท่ากับ 3.08

ภาวะการมีงานทำของบัณฑิต พบว่า ในขณะที่ทำการสำรวจบัณฑิตส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีงานทำ (ร้อยละ 84.62) บัณฑิตส่วนใหญ่ไม่ได้ศึกษาต่อ (ร้อยละ 96.15) ด้านความต้องการศึกษาต่อ พบว่า ส่วนใหญ่ไม่ต้องการศึกษาต่อ (ร้อยละ 65.38) ส่วนบัณฑิตกลุ่มที่ต้องการศึกษาต่อ พบว่า ต้องการศึกษาต่อปริญญาโทด้านจิตวิทยา (ร้อยละ 25.00) และด้านนิติศาสตร์ (ร้อยละ 25.00)

ระยะเวลาการได้งานทำครั้งแรกหลังสำเร็จการศึกษา พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ได้งานทำหลังสำเร็จการศึกษา 1-3 เดือน (ร้อยละ 42.31) ด้านการเปลี่ยนงานภายในระยะเวลา 1 ปี พบว่า ส่วนใหญ่ไม่เคยเปลี่ยนงานหลังจากได้งานทำครั้งแรก (ร้อยละ 76.92)

ประเภทของหน่วยงาน พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานในหน่วยงานราชการ (ร้อยละ 36.36) โดยประมาณครึ่งหนึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (ร้อยละ 50.00)

ที่ตั้งของหน่วยงาน พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในกรุงเทพฯ และปริมณฑล (ร้อยละ 63.64) บัณฑิตที่ทำงานอยู่ในกรุงเทพฯ และปริมณฑล พบว่า ส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในกรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 40.91) เมื่อพิจารณาตำแหน่งงาน พบว่า ส่วนใหญ่ทำงานในตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์ (ร้อยละ 27.78) ได้รับเงินเดือน 14,001 – 16,000 บาท (ร้อยละ 36.36) ส่วนใหญ่ทำงานเกี่ยวข้องกับสังคมสงเคราะห์/สวัสดิการสังคม (ร้อยละ 54.55)

ความพึงพอใจงานที่ทำในปัจจุบัน พบว่า บัณฑิตประมาณครึ่งหนึ่งรู้สึกไม่พึงพอใจงานที่ทำ (ร้อยละ 50.00) ส่วนเหตุผลที่บัณฑิตรู้สึกไม่พึงพอใจกับงานที่ทำในปัจจุบัน ได้แก่ ขาดความมั่นคง ขาดความก้าวหน้า ระบบงานไม่ดี เท่ากัน (ร้อยละ 18.18) บัณฑิตส่วนใหญ่ได้นำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้ในระดับมาก (ร้อยละ 36.36)

การสอบและขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ยังไม่เคยสมัครสอบ (ร้อยละ 84.62) และมีเพียงร้อยละ 3.85 เท่านั้นที่ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตแล้ว

เมื่อพิจารณาผลการประเมินตนเองของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พบว่า บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ในภาพรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.15$) และผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.42$) โดยคุณลักษณะตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ของบัณฑิตแต่ละด้านเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้ดังนี้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 4.38$) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.35$) ด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X} = 4.17$) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.10$) ด้านความรู้ ($\bar{X} = 4.08$) และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.82$) ตามลำดับ

ผลการประเมินด้านคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต พบว่า อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.42$) โดยคุณลักษณะย่อยที่ได้รับการประเมินความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้ดังนี้ มีจิตอาสาเรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม ($\bar{X} = 4.62$) สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ($\bar{X} = 4.58$) เป็นผู้มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.58$) มีความรับผิดชอบต่อสังคม ($\bar{X} = 4.50$) และมีคุณธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ($\bar{X} = 4.46$)

บัณฑิตได้ประเมินคุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็ง ได้แก่ ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ (ร้อยละ 42.31) รองลงมาคือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (ร้อยละ 34.62) ด้านคุณธรรมจริยธรรม (ร้อยละ 19.23) และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ร้อยละ 3.85) ตามลำดับ

ส่วนคุณลักษณะที่ควรปรับปรุง คือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ร้อยละ 46.15) รองลงมาคือ ด้านความรู้ (ร้อยละ 23.08) ด้านคุณธรรม จริยธรรม (ร้อยละ 3.85) และด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (ร้อยละ 3.85) ตามลำดับ

5.1.2 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 66.67) ตำแหน่งงานเป็นผู้บริหารระดับกลาง/ผู้จัดการ/หัวหน้าฝ่าย (ร้อยละ 73.33) ทำงานในหน่วยงานราชการ (ร้อยละ 53.33) เป็นหน่วยงานที่ตรงหรือเกี่ยวข้องกับงานสังคมสงเคราะห์ (ร้อยละ 73.33) และมีระยะเวลาร่วมงานกับบัณฑิต 5 เดือน (ร้อยละ 40.00)

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ในภาพรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.04$) เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด 1 ด้าน คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 4.28$) ส่วนคุณลักษณะที่เหลือมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด 5 ด้าน คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.17$) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.03$) ด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X} = 3.96$) ด้านความรู้ ($\bar{X} = 3.93$) และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.86$)

ผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม พบว่า ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะพิเศษในภาพรวม อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.32$) เมื่อพิจารณาคุณลักษณะย่อย พบว่า คุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตที่ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ เป็นผู้ที่มีความรู้ และมีทักษะในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ระดับปฏิบัติการตรงกับกลุ่มเป้าหมาย/ผู้ใช้บริการ ($\bar{X} = 4.43$) มีจิตอาสาเรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม ($\bar{X} = 4.40$) และมีความรับผิดชอบต่อสังคม ($\bar{X} = 4.36$) ตามลำดับ

5.2 อภิปรายผล

5.2.1 ภาวะการมีงานทำและการศึกษาต่อของบัณฑิต

ผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า บัณฑิตระดับปริญญาตรีที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิตในปีการศึกษา 2565 ส่วนใหญ่ได้งานทำแล้ว ร้อยละ 84.62 ซึ่งอยู่ในระดับ

เดียวกับภาวะการมีงานทำโดยเฉลี่ยของบัณฑิตระดับปริญญาตรีทั่วประเทศ ที่จบการศึกษาในปีเดียวกัน โดยภาพรวมภาวะการมีงานทำทั้งประเทศของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ได้งานทำร้อยละ 84.64 (สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2567: ออนไลน์) แต่อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเทียบกับผลการสำรวจบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมที่จบการศึกษาในปีการศึกษา 2564 ที่ผ่านมา พบว่า บัณฑิตในปีนี้มีอัตราการได้งานทำต่ำกว่า โดยบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2564 มีงานทำร้อยละ 92.1 (ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์, 2566: 62) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากรอบการเก็บข้อมูลจากบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2565 มีช่วงระยะเวลาสั้นลง ซึ่งทำการเก็บข้อมูลในวันที่บัณฑิตมาสมัครรับปริญญาบัตร โดยในปีนี้ทางมหาวิทยาลัยฯ ได้เลื่อนวันรับปริญญามาเป็นเดือนพฤศจิกายน 2565 ซึ่งเป็นระยะเวลาภายหลังจากบัณฑิตสำเร็จการศึกษาได้ 6 เดือนเท่านั้น สำหรับบัณฑิตที่ยังไม่ทำงาน (ร้อยละ 15.38) เป็นผู้ที่ยังไม่ตัดสินใจเข้าทำงาน หรืออยู่ระหว่างรองานที่ตนเองสนใจ ดังจะเห็นได้ว่ากลุ่มบัณฑิตที่มีงานทำส่วนใหญ่ได้งานทำครั้งแรกหลังสำเร็จการศึกษา 1-3 เดือน (ร้อยละ 42.31) และส่วนใหญ่ไม่เคยเปลี่ยนงานหลังจากได้งานทำครั้งแรก (ร้อยละ 76.92)

หน่วยงานที่บัณฑิตเข้าทำงานส่วนใหญ่เป็นหน่วยงานภาครัฐ (ร้อยละ 36.36) ลดลงจากปีที่ผ่านมาซึ่งมีบัณฑิตเข้าทำงานในหน่วยงานภาครัฐ ร้อยละ 62.90 (ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์, 2566: 66-67) อย่างไรก็ตามในปีนี้มีบัณฑิตเข้าทำงานในองค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา กล่าวคือ บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาปี 2565 ทำงานในองค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) ร้อยละ 18.18 ส่วนบัณฑิตสำเร็จการศึกษาปี 2564 ทำงานในองค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) ร้อยละ 5.70 แสดงให้เห็นแนวโน้มโอกาสการเข้าทำงานในองค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) เพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับข้อมูลของกระทรวงแรงงานที่แสดงให้เห็นว่า การจ้างงานในระบบประกันสังคมมีอัตราการขยายตัวของภาคบริการในหมวดกิจกรรมด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์ ร้อยละ 8.72 ซึ่งสูงกว่าหมวดการบริหารราชการ การป้องกันประเทศและการประกันสังคมภาคบังคับ ซึ่งมีอัตราการขยายตัวเพียงร้อยละ 0.50 (กองเศรษฐกิจการแรงงาน สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน, 2567: ภาคผนวก 6) บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์ (ร้อยละ 27.78) ส่วนใหญ่ได้รับเงินเดือน 14,001 – 16,000 บาท (ร้อยละ 36.36) หรือคิดเป็นเงินเดือนเฉลี่ยโดยรวม (\bar{X}) = 14,590.91 บาท/เดือน บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานเกี่ยวข้องกับสังคมสงเคราะห์/สวัสดิการสังคม (ร้อยละ 54.55)

ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า บัณฑิตครึ่งหนึ่ง ไม่พึงพอใจงานที่ทำในปัจจุบัน (ร้อยละ 50.00) โดยบัณฑิตให้เหตุผลที่รู้สึกไม่พอใจกับงานที่ทำในปัจจุบัน คือ ขาดความมั่นคง ขาดความก้าวหน้า ระบบงานไม่ดี เท่ากัน (ร้อยละ 18.18) และค่าตอบแทนต่ำ ไม่ได้ใช้ความรู้ที่เรียนมา เท่ากัน (ร้อยละ 9.09) สอดคล้องกับผลการศึกษาของศศิพิมล แก่นเมือง (2562: 92-93) พบว่า ค่าตอบแทนและสวัสดิการที่นักสังคมสงเคราะห์ได้รับยังไม่เหมาะสม ไม่เพียงพอแก่การครองชีพ ควรให้ค่าตอบแทนวิชาชีพเพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานให้กับนักสังคมสงเคราะห์ เช่นเดียวกับผลการศึกษาในประเทศสวีเดน (Blom & Espvall, 2023: 2-11) พบว่า ผู้ที่จบการศึกษาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ได้ทำงานตรงกับวุฒิที่จบการศึกษา โดยส่วนใหญ่ทำงานในภาครัฐ คือ องค์กรส่วนท้องถิ่น มากที่สุด บัณฑิตสังคมสงเคราะห์ประมาณ 1 ใน 3 มีทัศนคติเชิงบวกกับการทำงานสังคมสงเคราะห์ที่ไม่ใช่ภาครัฐ หรือการทำงานสังคมสงเคราะห์ภาคเอกชน (private sector)

ด้านการศึกษาต่อ พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ไม่ได้ศึกษาต่อภายหลังสำเร็จการศึกษาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต (ร้อยละ 96.15) และพบว่าบัณฑิตส่วนใหญ่ไม่ต้องการศึกษาต่อ (ร้อยละ 65.38) ทั้งนี้ข้อมูลการศึกษาต่อในภาพรวมทั้งประเทศของผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่า กำลังศึกษาต่อ ร้อยละ 5.26 (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2565) ในสังคมปัจจุบัน การเรียนรู้ของคนทำงานจะมีหลากหลายรูปแบบที่แตกต่างไปจากอดีต ซึ่งสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองทางระบบออนไลน์ในรูปแบบต่างๆ โดยไม่ต้องเข้าเรียนในหลักสูตรที่เป็นทางการ ดังนั้นการจัดการศึกษาเพิ่มเติมสำหรับผู้จบปริญญาตรี จึงต้องปรับเปลี่ยนให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและสังคมที่เปลี่ยนไป

นอกจากนี้ประเด็นสำคัญที่ต้องพิจารณา คือ การสอบและขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ยังไม่เคยสมัครสอบเพื่อขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตฯ (ร้อยละ 84.62) มีบัณฑิต 1 คน (ร้อยละ 3.85) ได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตแล้ว และอีก 1 คน (ร้อยละ 3.85) อยู่ระหว่างดำเนินการขึ้นทะเบียนฯ

5.2.2 คุณลักษณะของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ในภาพรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.04$) โดยพบว่า คุณลักษณะที่ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจสูงสุดคือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 4.28$) ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์ (2557: 79; 2558: 68-69, 2559: 93, 2561: 75, 2562: 74, 2565: 106, 2566: 93) พบว่า ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดต่อคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งผลการศึกษาครั้งนี้ยังพบว่า คุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตที่ผู้บังคับบัญชาพึงพอใจในระดับมากที่สุด 3 ลำดับแรกคือ เป็นผู้ที่มีความรู้และมีทักษะในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ระดับปฏิบัติการตรงกับกลุ่มเป้าหมาย/ ผู้ใช้บริการ ($\bar{X} = 4.43$) มีจิตอาสาเรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม ($\bar{X} = 4.40$) และมีความรับผิดชอบต่อสังคม ($\bar{X} = 4.36$) ซึ่งคุณลักษณะดังกล่าวเป็นผลมาจากกระบวนการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตร สังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิตที่มุ่งสร้างเสริมองค์ความรู้และทักษะเทคนิคการปฏิบัติเชิงวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ผ่านการเรียนรู้ในห้องเรียนและการฝึกภาคปฏิบัติ รวมทั้งกิจกรรมเสริมหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่บัณฑิตเรียนในหลักสูตร ในลักษณะการเรียนรู้โดยผ่านประสบการณ์ปฏิบัติจริง (Learning by doing) สอดคล้องกับผลการประเมินของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตที่พบว่า คุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็งของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบต่อสังคม (ร้อยละ 73.33) ด้านคุณธรรมจริยธรรม (ร้อยละ 13.33) และด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ (ร้อยละ 13.33) ซึ่งคุณลักษณะดังกล่าว สอดคล้องกับคุณลักษณะของบัณฑิตตามความต้องการของสถานประกอบการดังผลการวิจัยของจิตติยา เขาวรากุล (2563: 108) พบว่า คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์อันดับสูงสุดคือ คุณลักษณะด้านการสื่อสาร ผลการศึกษาของมงคล กิตติวุฒิกโร และมนัสดา ชัยสวนียาภรณ์ (2560: 35) พบว่า คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชีตามความต้องการของสถานประกอบการ ด้านทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ด้านความสามารถทำงานเป็นทีมได้อย่างมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับผลการวิจัยของวรลักษณ์ ลลิตศศิวิมล และนุกูล ชื่นพัก (2560: 137) พบว่า ผู้ประกอบการมีความคาดหวังต่อทักษะที่พึงประสงค์ของพนักงานมากที่สุด ได้แก่ ด้านจริยธรรมในการทำงาน ด้านความรู้ในการทำงาน และด้านความซื่อสัตย์ ตามลำดับ และผลการวิจัยของ กาญจนามงคลนิพัทธ์ และนิตยา มณีนาถ. (2559: 40) พบว่า คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถาน

ประกอบการมีความต้องการนักบัญชีที่มีคุณสมบัติด้านคุณค่าทัศนคติ และจรรยาบรรณวิชาชีพมากที่สุด เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ จันทร์จิรา ปานลิ้ม (2558: 54) พบว่า คุณสมบัติที่พึงประสงค์ของพนักงานตามทัศนะของนายจ้าง ได้แก่ ด้านความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ ทักษะในการปฏิบัติงาน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ด้านบุคลิกภาพ ด้านความสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่างๆได้ดี มีคุณธรรมจริยธรรม การปฏิบัติตามกฎระเบียบขององค์กรและสังคมได้เป็นอย่างดี และมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น และผลการศึกษาของวารภรณ์ ศรีบุญ (2556: 126) พบว่า ผู้ประกอบการมีความต้องการแรงงานที่มีคุณธรรมจริยธรรมหลายด้าน ได้แก่ ความตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบ มีความซื่อสัตย์ และมีความเสียสละ

คุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ที่ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.86$) โดยเฉพาะคุณลักษณะที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับพึงพอใจปานกลาง 2 ข้อคือ มีทักษะในการวิเคราะห์เชิงปริมาณขั้นพื้นฐานที่ช่วยในการวิเคราะห์ปัญหาสังคมหรือข้อมูลจากการค้นคว้าวิจัยที่จะช่วยในการจัดการกับปัญหาสังคมในระดับและรูปแบบต่างๆ ตลอดจนการพัฒนาวิชาชีพ วิธีการทำงาน คุณภาพบริการ และองค์ความรู้ ($\bar{X} = 3.36$) และสามารถระบุและใช้เทคนิคทางสถิติในการศึกษา ค้นคว้าและเสนอแนวทางแก้ปัญหา ($\bar{X} = 3.31$) สอดคล้องกับข้อคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่เห็นว่าส่วนที่เป็นจุดอ่อนหรือข้อควรต้องปรับปรุงของบัณฑิตมากที่สุดคือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ร้อยละ 46.67) ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยคุณลักษณะของบัณฑิตหลายสถาบัน (งานวิจัยสถาบันและสารสนเทศ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง, 2557: 11; สำนักวิจัย มหาวิทยาลัยพายัพ, 2557: 23-24; ฝ่ายแนะแนวการศึกษาและอาชีพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 2558: 27; วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ (ประภาพรรณ เปลี่ยนแก้ว และเนาวนิจ พึ่งจันทร์เดช, 2559: 140); วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พุทธชินราช, 2561: 2-3; คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี (บุรินทร์ ศิริเนตร์และคณะ, 2563: 298) และคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ (ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์, 2557: 66; 2558: 78, 2559: 85, 2561: 75, 2562: 93, 2565: 106, 2566: 99-100) พบว่า ผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างมีความพึงพอใจด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี

สารสนเทศของบัณฑิตอยู่ในระดับต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับด้านอื่น เช่นเดียวกับผลการวิจัยของกรรณกอนรรฆณะกุล (2556: 129) พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร/อาจารย์ เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการโรงแรม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยเฉพาะใน 2 ประเด็นคือ (1) การแปลผลและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ (2) การใช้ความรู้ทางสถิติในการปฏิบัติงาน และผลการศึกษาของ ชูติกาญจน์ เพ็ชรแก้วและคณะ (2564: 32 - 33) พบว่า บุคลากรหน่วยงานภาครัฐมีระดับทักษะต่ำกว่าระดับที่หน่วยงานต้องการ ได้แก่ ทักษะด้านภาษา ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ ทักษะด้านคณิตศาสตร์และการคำนวณ และผลการศึกษาของวรารภรณ์ ศรีบุญ (2556: 126) พบว่า ผู้ประกอบการมีความต้องการแรงงานที่มีความรู้ในเชิงวิชาการ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีเป็นขั้นต่ำ มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษระดับดี และมีทักษะในการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนั้นจึงเป็นประเด็นสำคัญที่ควรนำมาพิจารณาทบทวนปรับปรุง เพิ่มประสิทธิภาพ พัฒนารูปแบบกระบวนการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมและพัฒนาทักษะทางด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งความรู้ทางการวิจัยและการใช้สถิติเพื่อวิเคราะห์ปัญหาสังคม ซึ่งเป็นสมรรถนะที่จำเป็นในการทำงานของนักวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตและการทำงานที่มีการนำเทคโนโลยีใหม่ๆมาใช้องค์กรเพื่อให้ผู้ใช้บริการเข้าถึงบริการทางดิจิทัลได้อย่างกว้างขวางมากขึ้น

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะต่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ไม่ต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท (ร้อยละ 65.38) ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาในรูปแบบเดิม ดังนั้นทางคณะฯจึงควรพัฒนาและสร้างหลักสูตรในลักษณะการต่อยอดหรือเพิ่มทักษะเฉพาะทางของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (หลักสูตร Upskill, Reskill)
2. ควรมีกระบวนการดำเนินการที่เข้มแข็งด้านการส่งเสริมให้นักศึกษาชั้นปีสุดท้าย และบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาได้เข้าสอบรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เช่น การเตรียมตัวสอบ ความเข้าใจถึงขั้นตอนการสอบและรับใบอนุญาต เป็นต้น

3. ควรจัดโครงการเสริมหลักสูตรเพื่อสร้างเสริมสมรรถนะและพัฒนาทักษะทางด้านดิจิทัล (Digital Literacy) และภาษาต่างประเทศ ให้กับนักศึกษาเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมเข้าสู่การทำงานภายหลังสำเร็จการศึกษา

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาวิจัยติดตามการสอบและการได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว
2. ควรทำการศึกษาสำรวจความต้องการของนักสังคมสงเคราะห์เพื่อให้ทราบถึงความต้องการได้รับการอบรมหรือพัฒนาความรู้ ทักษะในด้านใดบ้าง

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กรกนก อนรรฆนະกุล. (2556). **คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของสาขาวิชาการท่องเที่ยว และสาขาวิชาการโรงแรม คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2564). **แผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ พ.ศ.2564-2570.** กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม.
- กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2566). **รายงานประจำปี 2566.** กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม.
- กลุ่มพัฒนานโยบายอุดมศึกษา สำนักงานนโยบายและแผนการอุดมศึกษา. (2564). **แผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ พ.ศ. 2564-2570.** กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม.
- กองเศรษฐกิจการแรงงาน สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน. (2567). **ระบบเตือนภัยด้านแรงงาน ประจำเดือนมกราคม 2567.** กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน.
- กาญจนา มงคลนิพัทธ์ และนิตยา มณีนาค. (2559). **คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์สำหรับอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ในประเทศไทย.** มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.
- คณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 และแนวทางการปฏิบัติ.** เอกสารแนบท้ายประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552.

คณะกรรมการดำเนินงานฝ่ายบัณฑิตและฝึกซ้อม ประจำปีการศึกษา 2561. (2563). **คู่มือฝึกซ้อมพิธี**

ประสาทปริญญาบัตร ประจำปีการศึกษา 2561. สมุทรปราการ: มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

คณะกรรมการดำเนินงานฝ่ายบัณฑิตและฝึกซ้อม ประจำปีการศึกษา 2562 และ 2563. (2563). **คู่มือ**

ฝึกซ้อมพิธีประสาทปริญญาบัตร ครั้งที่ 28 และครั้งที่ 29 ประจำปีการศึกษา 2562 และ
ประจำปีการศึกษา 2563. สมุทรปราการ: มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

คณะกรรมการฝ่ายทะเบียนบัณฑิต ปริญญาบัตรและหนังสือที่ระลึก. (2565). **คู่มือฝึกซ้อมพิธี**

ประสาทปริญญาบัตร ครั้งที่ 29 ประจำปีการศึกษา 2564. สมุทรปราการ: มหาวิทยาลัย
หัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

คณะกรรมการฝ่ายทะเบียนบัณฑิต ปริญญาบัตรและหนังสือที่ระลึก. (2566). **คู่มือฝึกซ้อมพิธี**

ประสาทปริญญาบัตร ครั้งที่ 30 ประจำปีการศึกษา 2565. สมุทรปราการ: มหาวิทยาลัย
หัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. (2560).

หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560). สมุทรปราการ:
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. (2566).

รายงานการประเมินตนเองระดับหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA Programme Level
Version 4: หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์.
สมุทรปราการ: มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

งานวิจัยสถาบันและสารสนเทศ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง. (2557). **ความพึงพอใจของนายจ้างที่มี**

ต่อการทำงานของบัณฑิต ระดับปริญญาตรี ภาคพิเศษ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง รุ่นปี
การศึกษา 2555. เชียงราย: มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.

จันทร์จิรา ปานลิ้ม. (2558). **คุณสมบัติที่พึงประสงค์ของพนักงานตามทัศนะของนายจ้างในจังหวัด**

สมุทรสาคร. การค้นคว้าแบบอิสระหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

จิตวิทยาภรณ์ เขาวรากุล. (2563). คุณลักษณะของบัณฑิตตามความต้องการของสถานประกอบการในศตวรรษที่ 21. *HUSO Journal of Humanities and Social Sciences*, ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2563), หน้า 100 - 111.

บุรินทร์ ศิริเนตร์, รฐา จันทวาราร, พรพิมล ศรีธเรศ และสถาพร ยิ่งประยูร. (2563). คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตทางด้านโรงแรม. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*, ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2563), หน้า 287 - 303.

ประภาพรรณ เปลี่ยนแก้ว และเนาวนิจ พึ่งจันทร์เดช. (2559). ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตต่อสมรรถนะของบัณฑิตพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ. *วารสารพยาบาลตำรวจ*, ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2559), หน้า 136-144.

ปราณี หล้าเบ็ญสะ. (2559). *การหาคุณภาพของเครื่องมือวัดและประเมินผล*. สาขาการวัดและประเมินผล คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

ฝ่ายแนะแนวการศึกษาและอาชีพ. (2558). *รายงานการวิจัยความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต* มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

มงคล กิตติวุฒิกโร และมนัสดา ชัยสวณียาภรณ์. (2560). คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชีในความต้องการของสถานประกอบการในเขตจังหวัดมุกดาหาร. *วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 (มกราคม-เมษายน 2560), หน้า 27-37.

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. (2563). *จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาที่เรียนและสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรกำหนด*. Retrieved from <https://gradeonline.hcu.ac.th/modules.php?name=ozaki6&file=print1&id=>.

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. (2566). *วิสัยทัศน์ พันธกิจ ปรัชญาการศึกษา*. สืบค้นจาก <https://www.hcu.ac.th/>.

วารสารณ์ ศรีบุญ. (2556). ความต้องการแรงงานของผู้ประกอบการในจังหวัดเพชรบุรี. การประชุม
มหาดใหญ่วิชาการ ครั้งที่ 4 เรื่องการวิจัยเพื่อพัฒนาสังคมไทย, หน้า 119 - 130.
มหาวิทยาลัยมหาดใหญ่ สงขลา.

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พุทธชินราช. (2561). รายงานสรุปผลการติดตามคุณภาพบัณฑิต
ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา อัตลักษณ์ และมาตรฐานการอุดมศึกษา
พ.ศ. 2561 (ด้านผลลัพธ์ผู้เรียน) สาขาพยาบาลศาสตร์ ที่สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา
2561 (รุ่นที่ 67) วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พุทธชินราช. พิษณุโลก: วิทยาลัย
พยาบาลบรมราชชนนี พุทธชินราช.

ศศิพิมล แก่นเมือง. (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพสังคม
สงเคราะห์รับอนุญาตตามพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.2556. สารนิพนธ์
สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม ภาควิชา
สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์. (2557). การศึกษาภาวะการมีงานทำของบัณฑิตและความพึงพอใจของ
ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา
2557. สมุทราการ: มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์. (2558). การศึกษาภาวะการมีงานทำของบัณฑิตและความพึงพอใจของ
ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา
2558. สมุทราการ: มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์. (2559). คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา
แห่งชาติ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2559.
สมุทราการ: มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์. (2561). คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา
แห่งชาติ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2560.
สมุทราการ: มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์. (2562). **คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2561.** สมุทรปราการ: มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์. (2563). **คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2562.** สมุทรปราการ: มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์. (2565). **คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ และคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต ปี การศึกษา 2564.** สมุทรปราการ: มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์. (2566). **คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ และคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต ปี การศึกษา 2565.** สมุทรปราการ: มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์. (2559). **จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์.** กรุงเทพมหานคร: สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2561). **ระบบภาวะการมีงานทำของบัณฑิต.** Retrieved from <http://www.employ.mua.go.th/>.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2563). **ระบบภาวะการมีงานทำของบัณฑิต.** Retrieved from <http://www.employ.mua.go.th/>.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2565). **ระบบภาวะการมีงานทำของบัณฑิต.** Retrieved from <https://employ.mhesi.go.th/index.php/MDL8fG1haW4vZGV0YWlsc3ViMmxldmVsMi8yNTYwLzI1NjQ>.

สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2566). **ระบบภาวะการมี งานทำของบัณฑิต.** Retrieved from <https://employ.mhesi.go.th/index.php/MDL8fG1haW4vZGV0YWlsc3ViMmxldmVsMi8yNTYwLzI1NjQ>.

สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2567). **ระบบภาวะการมี งานทำของบัณฑิต.** Retrieved from <https://employ.mhesi.go.th/>.

- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ. (2551). **คู่มือการรับรองมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านการจัดสวัสดิการสังคมของนักสังคมสงเคราะห์.** กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). **รายงานวิจัยเรื่อง กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ (National Qualifications Framework): กรณีศึกษากรอบคุณวุฒิทางการศึกษาของต่างประเทศ.** กรุงเทพมหานคร: บริษัทเพลีนสตูดิโอจำกัด
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560.** กรุงเทพมหานคร: บริษัทพริกหวานกราฟฟิคจำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 – 2579.** กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักนโยบายและแผนการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2561). **แผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี พ.ศ. 2561 – 2580.** กรุงเทพมหานคร: บริษัทพริกหวานกราฟฟิคจำกัด.
- สำนักวิจัย มหาวิทยาลัยพายัพ. (2557). **รายงานคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยพายัพในระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา ประจำปีการศึกษา 2557.** เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยพายัพ.
- อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล. (2562). **การวิจัยทางการศึกษา: แนวคิดและการประยุกต์ใช้.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

- Alpaslan, A. N. (2019). Promoting social work graduates' employment through the social work curriculum: Employers' perspectives on the employability of Unisa's newly qualified social workers. *Social work/ Maatakaplike Werk*, vol.55 no.3; Issue 8, pp. 340-358. <http://dx.doi.org/10.15270/52-2-744>.

Blom, H. & Espvall, M. (2023). Social work students' professional preferences. **Social Work Education**, Published online 31 May 2023. Routledge Taylor & Francis Group. <https://doi.org/10.1080/02615479.2023.2216209>.

Burt, Mike. (2020). **A History of the Roles and Responsibilities of Social Workers: From the Poor Laws to the Present Day**. Abingdon, Oxon: Routledge, Taylor & Francis Group.

Gliem Joseph A., and Gliem Rosemary R.(2003). **Calculating, Interpreting, and Reporting Cronbach's Alpha Reliability Coefficient for Likert-Type Scales**. 2003 Midwest Research to Practice Conference in Adult, Continuing and Community Education. Columbus, Ohio: Ohio State University. Retrieved from <https://scholarworks.iupui.edu/Bitstream/handle/1805/344/Gliem%20&%20Gliem.pdf?s..>

International Federation of Social Workers (IFSW). (2018). **Global Social Work Statement of Ethical Principles**. Retrieved from <https://www.ifsw.org/global-social-work-statement-of-ethical-principles/>.

International Federation of Social Workers. (2023). **Global Definition of Social Work**. Retrieved from <https://www.ifsw.org/what-is-social-work/global-definition-of-social-work/>.

Social Work License Map. (2024). LBSW – Licensed Baccalaureate Social Worker Guide. Retrieved from <https://socialworklicensemap.com/social-work-licensure/licensed-baccalaureate-social-worker-lbsw/>.

Tham, P., & Lynch, D. (2014). **Prepared for Practice? Graduating Social Work Students' Reflections on Their Education, Competence and Skills**. *Social Work Education*, 33(6), 704–717. <https://doi.org/10.1080/02615479.2014.881468>

Tham, P., McFadden, P., Russ, E., Baldschun, A., Blakeman, P., & Griffiths, A. (2021). How do we prepare students for the challenges of social work? Examples from six countries around the world. *Social Work Education*, 42(4), 494–510. <https://doi.org/10.1080/02615479.2021.1976135>.

กฎหมาย

กฎกระทรวงการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2564. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 138 ตอนที่ 21 ก หน้า 1 วันที่ 25 มีนาคม 2564.

กฎกระทรวงมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2565. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 139 ตอนที่ 20 ก หน้า 3 วันที่ 31 มีนาคม 2565.

กฎกระทรวงมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2565. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 138 ตอนที่ 20 ก หน้า 28 วันที่ 31 มีนาคม 2565.

กฎกระทรวงมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2565. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 139 ตอนที่ 20 ก หน้า 12 วันที่ 31 มีนาคม 2565.

แนวปฏิบัติตามหลักความรับผิดชอบต่อสังคม หลักเสรีภาพทางวิชาการ หลักความเป็นอิสระ และ หลักความเสมอภาค. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 138 ตอนพิเศษ 311 ง หน้า 36 วันที่ 20 ธันวาคม 2564.

ประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เรื่อง การกำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาสังกัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา ประจำปีงบประมาณ 2566. ประกาศวันที่ 20 มกราคม 2566.

ประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เรื่อง กำหนดปรัชญาการอุดมศึกษาไทยและระบบอุดมศึกษาใหม่ด้านการสร้างบัณฑิตและพัฒนากำลังคน. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 138 ตอนพิเศษ 144 ง หน้า 2 วันที่ 30 มิถุนายน 2564.

ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง รายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 139 ตอนพิเศษ 212 ง หน้า 35 วันที่ 9 กันยายน 2565.

ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การประกันคุณภาพของ
สถาบันอุดมศึกษาในส่วนที่เกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายใน การติดตามตรวจสอบ
คุณภาพการศึกษา และการพัฒนาคุณภาพการศึกษา. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 139 ตอน
พิเศษ 268 ง หน้า 64 วันที่ 14 พฤศจิกายน 2565.

ประกาศสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เรื่อง มาตรฐานการให้บริการของผู้ประกอบวิชาชีพสังคม
สงเคราะห์ พ.ศ.2564. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 138 ตอนพิเศษ 144 ง หน้า 34 วันที่ 30
มิถุนายน 2564.

พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ.2562. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนที่ 57 ก หน้า 54 วันที่ 1
พฤษภาคม 2562.

พระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ.2546. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 120 ตอนที่ 107 ก
หน้า 1 วันที่ 30 ตุลาคม 2546.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

1. แบบสอบถามผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง
2. แบบสอบถามบัณฑิต
3. ตารางภาคผนวกที่ 1 แบบสอบถามชุดที่ 1 สำหรับบัณฑิต ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินคุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes)
4. ตารางภาคผนวกที่ 2 แบบสอบถามชุดที่ 2 สำหรับผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินคุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes)

โครงการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2566

เรียน ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้ใช้เก็บข้อมูลการประเมินความพึงพอใจและความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา/
นายจ้างที่มีต่อบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัย
หัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ในการนี้ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านตอบแบบสอบถาม หรือมอบหมายให้หัวหน้างานหรือผู้ที่
สามารถประเมินการปฏิบัติงานของบัณฑิตได้ตามความเป็นจริง ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาปรับปรุง พัฒนา
หลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนของคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ให้เป็นไปตาม
กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และขอความกรุณาส่งคืนโดยใส่ซองจดหมายที่เจ้าหน้าที่จ่าย
ไว้แล้วตามที่แนบมาพร้อมนี้ ภายในวันที่ 10 ธันวาคม 2566

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
ถนนเทพรัตน กม.18 ต.บางโฉลง
อ.บางพลี จ.สมุทรปราการ 10540

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ หวังเป็นอย่าง
ยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ชื่อ - นามสกุลของบัณฑิต

ตำแหน่งงานของบัณฑิต

* โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ

แบบสอบถาม ประกอบด้วยเนื้อหา 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจที่มีต่อคุณลักษณะและความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิต

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หรือเติมข้อความในช่องว่างตามข้อเท็จจริง

1. ชื่อหน่วยงาน
ที่อยู่.....
โทรศัพท์..... โทรศัพท์มือถือ..... โทรสาร.....
2. ตำแหน่งงานของท่านในหน่วยงาน.....
3. เพศ ชาย หญิง
4. อายุ..... ปี
5. ประเภทของหน่วยงาน
 1. ราชการ สังกัดกระทรวง.....
 2. บริษัทเอกชน 3. รัฐวิสาหกิจ 4. อื่นๆ (ระบุ).....
6. ระยะเวลาที่ท่านทำงานเกี่ยวข้องกับบัณฑิต
 1. เป็นผู้บังคับบัญชา/หัวหน้างาน เป็นเวลา..... ปี.....เดือน
 2. เป็นผู้ร่วมงาน เป็นเวลา..... ปี.....เดือน
7. ลักษณะงานที่บัณฑิตทำตรงกับ/เกี่ยวข้องกับงานสังคมสงเคราะห์หรือไม่
 1. ตรงกับ/เกี่ยวข้องกับงานสังคมสงเคราะห์
 2. ไม่เกี่ยวข้องกับงานสังคมสงเคราะห์

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิต

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

คุณลักษณะของบัณฑิต	ระดับความพึงพอใจ					ไม่เกี่ยวข้องกับงานที่ทำ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม						
1.1 มีจริยธรรมทางวิชาชีพ จริยธรรมในงาน จริยธรรมทางวิชาการ ศิลธรรมอันดี บทบัญญัติทางกฎหมายและจิตอาสาเป็นเครื่องชี้นำการปฏิบัติงาน						
1.2 มีคุณธรรม 6 ประการ ได้แก่ ขยัน อดทน ประหยัด เมตตา ซื่อสัตย์ กตัญญู และดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง						
1.3 เห็นคุณค่า เข้าใจ เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น						
1.4 แสดงออกถึงความมีวินัย กล้าหาญ ความรับผิดชอบ เสียสละ และเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม						

คุณลักษณะของบัณฑิต	ระดับความพึงพอใจ					ไม่เกี่ยวข้องกับงานที่ทำ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
1.5 ปกป้องสิทธิของกลุ่มผู้ใช้บริการระดับต่างๆ ตลอดจนจัด อคติในการปฏิบัติงานกับกลุ่มผู้ใช้บริการที่แตกต่างหลากหลาย						
1.6 ยึดถือหลักการมีส่วนร่วมของฝ่ายต่างๆในการปฏิบัติงาน						
1.7 เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ขององค์กรและสังคม						
1.8 มีความตระหนักในคุณค่าของภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรม ไทย-จีน						
2. ด้านความรู้						
2.1 มีความรู้และหลักการทั่วไป แนวคิดและทฤษฎีทาง สังคมศาสตร์ อันเป็นพื้นฐานในการประยุกต์ใช้งาน การวิเคราะห์ เข้าใจพลวัตของมนุษย์และสังคม การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ และนโยบายสังคม						
2.2 มีความรู้ในวิชาการทางสังคมสงเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี หลักการ วิธีการ ค่านิยม จริยธรรม นโยบายของสังคมสงเคราะห์ วิชาชีพที่สามารถรับผิดชอบและกระทำบทบาท ในฐานะ ปฏิบัติงานทั่วไป (Generalist) ได้อย่างมีประสิทธิภาพในระบบ ภาวะแวดล้อม						
2.3 มีความรู้เฉพาะด้านทางสังคมสงเคราะห์ ระเบียบวิธีวิจัย การ จัดการรายกรณี การจัดการโครงการ การบริหารงานสังคม สงเคราะห์เพียงพอต่อการพัฒนาความเข้าใจ เสริมองค์ความรู้เพื่อ พัฒนารวิชาชีพ ระบบงาน และสร้างสรรค์งานบริการแก่ กลุ่มเป้าหมายทางสังคมสงเคราะห์						
2.4 มีความรู้ในสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม อันจะทำให้สามารถและกำหนดนโยบายแผนงาน และปฏิบัติงาน ให้บริการทางสังคมสงเคราะห์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเท่าทัน						
2.5 สามารถนำความรู้ปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์หรืองาน ที่รับผิดชอบ						
3. ด้านทักษะทางปัญญา						
3.1 ใฝ่เรียนใฝ่รู้ จดจำ เข้าใจสาระและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง						
3.2 สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง						
3.3 มีทักษะในการคิดเชิงเหตุผลและการคิดแบบองค์รวม						
3.4 สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ตีความและประเมินค่าเพื่อการ แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และนำไปใช้อย่างมีวิจารณญาณ						
3.5 สามารถสืบค้น แยกแยะ ประเมิน บูรณาการ และสังเคราะห์ ความรู้จากแหล่งต่างๆ ทั้งที่ได้จากประสบการณ์ หรือการ ค้นคว้าวิจัยเพื่อประโยชน์ในกระบวนการแก้ไขปัญหาสังคม พัฒนาระบบบริการสังคม และขยายองค์ความรู้ได้อย่างเหมาะสม						

คุณลักษณะของบัณฑิต	ระดับความพึงพอใจ					ไม่เกี่ยวข้อง กับงานที่ทำ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ						
4.1 ตระหนักในสิทธิและหน้าที่ความเป็นพลเมืองไทย						
4.2 สามารถช่วยเหลือและแก้ปัญหาในกลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์ ทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม โดยยึดหลักประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นแก่งาน ผู้ใช้บริการและสังคมเป็นสำคัญ						
4.3 สามารถปรับตัวทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งในฐานะผู้นำและสมาชิกกลุ่ม						
4.4 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหาบนพื้นฐานของตนเองและของกลุ่ม						
4.5 มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีสำนึกสาธารณะและมีจิตอาสา						
4.6 ทักษะในการสร้างความสัมพันธ์เชิงวิชาชีพกับผู้บริการ ผู้ร่วมงาน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับระบบงานอย่างเหมาะสม เพื่อนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการกับปัญหาสังคมที่ประสบอยู่						
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ						
5.1 สามารถเลือกและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการศึกษาค้นคว้าให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การใช้งาน						
5.2 มีวิจรรย์ญาณในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการรวบรวมข้อมูล ประมวล แปลความหมายและนำเสนอข้อมูลสารสนเทศอย่างถูกต้องและรู้เท่าทัน						
5.3 สามารถสรุปประเด็น และสื่อสารทั้งการพูดและการเขียน และเลือกใช้รูปแบบการนำเสนอได้ถูกต้องเหมาะสม						
5.4 สามารถใช้ภาษาในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์						
5.5 สามารถระบุและใช้เทคนิคทางสถิติในการศึกษา ค้นคว้าและเสนอแนวทางแก้ปัญหา						
5.6 มีทักษะในการวิเคราะห์เชิงปริมาณขั้นพื้นฐานที่ช่วยในการวิเคราะห์ปัญหาสังคม หรือข้อมูลจากการค้นคว้าวิจัยที่จะช่วยในการจัดการกับปัญหาสังคมในระดับและรูปแบบต่างๆ ตลอดจนการพัฒนาวิชาชีพ วิธีการทำงาน คุณภาพบริการ และองค์ความรู้						
5.7 มีทักษะในการสื่อสารกับผู้บริการเป้าหมาย และชุมชนที่มีความหลากหลายด้วยวิธีการติดต่อสื่อสารที่ทันสมัยและเหมาะสมกับสถานการณ์และจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้						
6. ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ						
6.1 สามารถสร้างสัมพันธ์ภาพทางวิชาชีพในการปฏิบัติงานทั้งใน						

คุณลักษณะของบัณฑิต	ระดับความพึงพอใจ					ไม่เกี่ยวข้องกับงานที่ทำ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
ระดับรายการนี้ กลุ่ม และชุมชน						
6.2 สามารถรวบรวม บันทึก วิเคราะห์ข้อมูล จัดทำรายงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดหรือพัฒนาการบริการ						
6.3 สามารถจัดบริการหรือปฏิบัติงานระดับพื้นฐานให้กับผู้ใช้บริการทั้งในระดับบุคคล กลุ่ม ชุมชน ได้ทันทีตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของนักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพ						
6.4 สามารถปฏิบัติทักษะวิชาชีพสังคมสงเคราะห์อย่างบูรณาการเพื่อการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ในฐานะผู้ประสานงานและการจัดโครงการสวัสดิการสังคม						
7. คุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต						
7.1 เป็นผู้ที่มีความรู้ และมีทักษะในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ระดับปฏิบัติการตรงกับกลุ่มเป้าหมาย/ผู้ใช้บริการ						
7.2 สามารถคุ้มครองสิทธิสวัสดิการของกลุ่มเป้าหมาย						
7.3 มีความรับผิดชอบต่อสังคม						
7.4 มีคุณธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพสังคมสงเคราะห์						
7.5 สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้						
7.6 มีจิตอาสาเรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม						
7.7 เป็นผู้มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ						
7.8 มีความพร้อมในการทำงานได้ทันทีหลังสำเร็จการศึกษา						

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง หรือเติมข้อความในช่องว่างตามความคิดเห็นของท่าน

1. คุณลักษณะที่ท่านคิดว่าเป็นจุดเด่น/จุดแข็งของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

(ตอบเพียง 1 ด้านเท่านั้น)

- 1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม
- 2. ด้านความรู้
- 3. ด้านทักษะทางปัญญา
- 4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
- 5. ด้านด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
- 6. ด้านด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
- 7. ไม่มี

2. คุณลักษณะที่ท่านคิดว่าเป็นจุดที่ควรปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม (ตอบเพียง 1 ด้านเท่านั้น)

- 1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม
- 2. ด้านความรู้
- 3. ด้านทักษะทางปัญญา
- 4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
- 5. ด้านด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 6. ด้านด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
- 7. ไม่มี

3. จุดเด่นของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

.....

.....

.....

.....

4. จุดอ่อน/ข้อควรปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

.....

.....

.....

.....

5. คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในหน่วยงานของท่าน

.....

.....

.....

.....

6. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

แบบสอบถามสำหรับบัณฑิต

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้บัณฑิตที่จบการศึกษาจากคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ได้ประเมินการจัดการเรียนการสอนและคุณภาพของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาปรับปรุง พัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนของคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่าน และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

แบบสอบถาม ประกอบด้วยเนื้อหา 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลการทำงานของบัณฑิต (สำหรับผู้ที่มีการทำงาน)

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจที่มีต่อคุณลักษณะและความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิต

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

* โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ

ชื่อ - นามสกุลของบัณฑิต
ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้ เลขที่..... หมู่ที่..... หมู่บ้าน.....
ตรอก/ซอย..... ถนน..... แขวง/ตำบล.....
เขต/อำเภอ..... จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์.....
โทรศัพท์..... โทรศัพท์มือถือ..... E-mail

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง หรือเติมข้อความในช่องว่าง

- เพศ 1. หญิง 2. ชาย
- อายุ (นับถึงวันนี้) ปี เดือน
- สถานภาพสมรส
 1. โสด 2. สมรส 3. หม้าย 4. หย่า 5. แยกกันอยู่
- ภูมิลำเนาอยู่จังหวัด.....
- ระดับการศึกษา ก่อนเข้าศึกษาคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม
 1. มัธยมศึกษาปีที่ 6 สาย วิทย์-คณิต
 ศิลป์-คำนวณ
 อื่นๆระบุ.....
 2. ปวช. 3. ปวส.
- ท่านเข้าศึกษาในปีการศึกษา.....

7. ท่านเข้าเรียนในคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม โดย

- 1. สมัครเข้าเรียนเป็นครั้งแรก
- 2. สมัครเข้าเรียนโดยมีการเทียบโอนรายวิชาที่สามารถเทียบโอนได้
- 3. ย้ายคณะมาจากคณะอื่น (ย้ายภายในมหาวิทยาลัย)
- 4. อื่นๆ ระบุ.....

8. เหตุผลที่ท่านสมัครเข้าเรียนในหลักสูตรนี้ (เลือกตอบเพียง 1 ข้อ)

- 1. มีความสนใจ อยากประกอบอาชีพเป็นนักสังคมสงเคราะห์
- 2. เรียนตามคำแนะนำของคนอื่น
- 3. เรียนจบแล้วมีงานทำ
- 4. ชื่อเสียงของคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ม.หัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
- 5. ต้องการเรียนจบปริญญาตรีสาขาใดก็ได้
- 6. อื่นๆ ระบุ.....

9. ระยะเวลาในการศึกษาจนสำเร็จการศึกษา.....ปี เดือน

10. เกรดเฉลี่ยเมื่อสำเร็จการศึกษา.....

11. ก่อนเข้าศึกษาที่คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ท่านเคยทำงานที่มีรายได้มาก่อนหรือไม่ (งานประจำ/งานชั่วคราว) 1. ทำ 2. ไม่เคยทำ

12. หลังสำเร็จการศึกษาแล้วท่านได้งานทำครั้งแรก เมื่อใด

- 1. หางานได้ก่อนจบการศึกษา หรือได้งานทันทีหลังสำเร็จการศึกษา
- 2. หลังสำเร็จการศึกษา 1-3 เดือน 3. หลังสำเร็จการศึกษา 4-6 เดือน
- 4. หลังสำเร็จการศึกษา 7-9 เดือน 5. หลังสำเร็จการศึกษา 10-12 เดือน
- 6. มากกว่า 1 ปี 7. เป็นงานเดิมก่อนมาศึกษา หรือได้งานทำระหว่างศึกษา
- 8. ยังไม่เคยทำงาน

13. ตำแหน่งงานที่ทำครั้งแรก

14. ท่านเปลี่ยนงานมาแล้ว..... แห่ง ไม่เคยเปลี่ยนงาน ยังไม่เคยทำงาน

15. การศึกษาต่อ

- 1. ต้องการศึกษาต่อ ในหลักสูตร.....
- 2. ไม่ต้องการศึกษาต่อ
- 3. กำลังศึกษาต่อในหลักสูตร.....

16. การสอบรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต

- 1. เคยสมัครสอบมาแล้ว ครั้ง
- 2. ไม่เคยสมัครสอบ

17. ปัจจุบันท่านได้ขึ้นทะเบียนและได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต จากสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ แล้วหรือยัง

- 1. ได้ขึ้นทะเบียนและได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มาแล้ว
- 2. ยังไม่ได้ขึ้นทะเบียนและยังไม่ได้รับใบอนุญาต
- 3. อื่นๆ ระบุ.....

18. สถานภาพการทำงานในปัจจุบัน

- 1. ทำงาน (รวมถึงประกอบอาชีพอิสระ/ กิจการส่วนตัว/ ช่วยงานครอบครัวที่ทำให้ท่านมีรายได้)
- 2. ทำงาน และกำลังศึกษาต่อในหลักสูตร.....
- 3. ไม่ได้ทำงาน (เข้าไปตอบตอนที่ 3 หน้า 4) เนื่องจาก.....
- 4. ไม่ได้ทำงาน เนื่องจากกำลังศึกษาต่อในหลักสูตร..... (เข้าไปตอบตอนที่ 3 หน้า 4)

ตอนที่ 2 ข้อมูลการทำงานของบัณฑิต (สำหรับผู้ที่มีการทำงานในปัจจุบัน)

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง หรือเติมข้อความในช่องว่างตามข้อเท็จจริง

1. ประเภทของหน่วยงานที่ท่านทำงาน

- 1. ราชการ สังกัดกระทรวง.....
- 2. บริษัทเอกชน 3. รัฐวิสาหกิจ 4. อื่นๆ (ระบุ).....

2. ตำแหน่งงานที่ท่านทำ.....

3. ลักษณะงานที่ท่านตรงกับ/เกี่ยวข้องกับงานสังคมสงเคราะห์หรือไม่

- 1. ตรงกับ/เกี่ยวข้องกับงานสังคมสงเคราะห์
- 2. ไม่เกี่ยวข้องกับงานสังคมสงเคราะห์

4. เงินเดือนที่ได้รับ จำนวน บาท/เดือน

5. ชื่อหน่วยงาน
ที่อยู่.....

โทรศัพท์..... โทรสาร.....

6. ความพึงพอใจกับตำแหน่งงานในปัจจุบัน

- 1. พอใจมาก 2. พอใจ 3. เฉยๆ 4. ไม่พอใจ

ถ้าตอบ **เฉยๆ** หรือ **ไม่พอใจ** โปรดระบุสาเหตุที่สำคัญที่สุดเพียง 1 ข้อ ต่อไปนี้

- 1. ค่าตอบแทนต่ำ 2. ขาดความมั่นคง 3. ขาดความก้าวหน้า
- 4. ไม่ได้ใช้ความรู้ที่เรียนมา 5. ระบบงานไม่ดี 6. ผู้ร่วมงานไม่ดี
- 7. อื่นๆ ระบุ.....

7. ท่านสามารถนำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้เพียงใด

- 1. มากที่สุด 2. มาก 3. ปานกลาง
- 4. น้อย 5. น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิต

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

คุณลักษณะของบัณฑิต	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม					
1.1 มีจริยธรรมทางวิชาชีพ จริยธรรมในงาน จริยธรรมทางวิชาการ ศีลธรรมอันดี บทบัญญัติทางกฎหมายและจิตอาสาเป็นเครื่องชี้นำการปฏิบัติงาน					
1.2 มีคุณธรรม 6 ประการ ได้แก่ ขยัน อดทน ประหยัด เมตตา ซื่อสัตย์ กตัญญู และดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง					
1.3 เห็นคุณค่า เข้าใจ เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น					
1.4 แสดงออกถึงความมีวินัย กล้าหาญ ความรับผิดชอบ เสียสละ และเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม					
1.5 ปกป้องสิทธิของกลุ่มผู้ใช้บริการระดับต่างๆ ตลอดจนขจัดอคติในการปฏิบัติงานกับกลุ่มผู้ใช้บริการที่แตกต่างหลากหลาย					
1.6 ยึดถือหลักการมีส่วนร่วมของฝ่ายต่างๆในการปฏิบัติงาน					
1.7 เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ขององค์กรและสังคม					
1.8 มีความตระหนักในคุณค่าของภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทย-จีน					
2. ด้านความรู้					
2.1 มีความรู้และหลักการทั่วไป แนวคิดและทฤษฎีทางสังคมศาสตร์ อันเป็นพื้นฐานในการประยุกต์ใช้งาน การวิเคราะห์เข้าใจพลวัตของมนุษย์และสังคม การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์และนโยบายสังคม					
2.2 มีความรู้ในวิชาการทางสังคมสงเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี หลักการ วิธีการ ค่านิยม จริยธรรม นโยบายของสังคมสงเคราะห์ วิชาชีพที่สามารถรับผิดชอบและกระทำบทบาท ในฐานะปฏิบัติงานทั่วไป (Generalist) ได้อย่างมีประสิทธิภาพในระบบภาวะแวดล้อม					
2.3 มีความรู้เฉพาะด้านทางสังคมสงเคราะห์ ระเบียบวิธีวิจัย การจัดการรายกรณี การจัดการโครงการ การบริหารงานสังคมสงเคราะห์เพียงพอต่อการพัฒนาความเข้าใจ เสริมองค์ความรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ ระบบงาน และสร้างสรรค์งานบริการแก่กลุ่มเป้าหมายทางสังคมสงเคราะห์					
2.4 มีความรู้ในสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม อันจะทำให้สามารถและกำหนดนโยบายแผนงาน และปฏิบัติงาน ให้บริการทางสังคมสงเคราะห์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเท่าทัน					
2.5 สามารถนำความรู้ปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์หรืองานที่					

คุณลักษณะของบัณฑิต	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
รับผิดชอบ					
3. ด้านทักษะทางปัญญา					
3.1 ใฝ่เรียนใฝ่รู้ จดจำ เข้าใจสาระและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง					
3.2 สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง					
3.3 มีทักษะในการคิดเชิงเหตุผลและการคิดแบบองค์รวม					
3.4 สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ตีความและประเมินค่าเพื่อการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และนำไปใช้อย่างมีวิจารณญาณ					
3.5 สามารถสืบค้น แยกแยะ ประเมิน บูรณาการ และสังเคราะห์ความรู้จากแหล่งต่างๆ ทั้งที่ได้จากประสบการณ์ หรือการค้นคว้าวิจัยเพื่อประโยชน์ในกระบวนการแก้ไขปัญหาสังคม พัฒนาระบบบริการสังคม และขยายองค์ความรู้ได้อย่างเหมาะสม					
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ					
4.1 ตระหนักในสิทธิและหน้าที่ความเป็นพลเมืองไทย					
4.2 สามารถช่วยเหลือและแก้ปัญหากลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์ ทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม โดยยึดหลักประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นแก่งาน ผู้ใช้บริการและสังคมเป็นสำคัญ					
4.3 สามารถปรับตัวทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งในฐานะผู้นำและสมาชิกกลุ่ม					
4.4 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหาบนพื้นฐานของตนเองและของกลุ่ม					
4.5 มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีสำนึกสาธารณะและมีจิตอาสา					
4.6 ทักษะในการสร้างความสัมพันธ์เชิงวิชาชีพกับผู้ใช้บริการ ผู้ร่วมงาน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับระบบงานอย่างเหมาะสม เพื่อนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการกับปัญหาสังคมที่ประสบอยู่					
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ					
5.1 สามารถเลือกและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการศึกษาค้นคว้าให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การใช้งาน					
5.2 มีวิจารณญาณในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการรวบรวมข้อมูล ประมวล แปลความหมายและนำเสนอข้อมูลสารสนเทศอย่างถูกต้องและรู้เท่าทัน					
5.3 สามารถสรุปประเด็น และสื่อสารทั้งการพูดและการเขียน และเลือกใช้รูปแบบการนำเสนอได้ถูกต้องเหมาะสม					
5.4 สามารถใช้ภาษาในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์					
5.5 สามารถระบุและใช้เทคนิคทางสถิติในการศึกษา ค้นคว้าและเสนอแนวทางแก้ปัญหา					
5.6 มีทักษะในการวิเคราะห์เชิงปริมาณขั้นพื้นฐานที่ช่วยในการวิเคราะห์ปัญหาสังคม หรือข้อมูลจากการค้นคว้าวิจัยที่จะช่วยในการ					

คุณลักษณะของบัณฑิต	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
จัดการกับปัญหาสังคมในระดับและรูปแบบต่างๆ ตลอดจนการพัฒนาวิชาชีพ วิธีการทำงาน คุณภาพบริการ และองค์ความรู้					
5.7 มีทักษะในการสื่อสารกับผู้ใช้บริการเป้าหมาย และชุมชนที่มีความหลากหลายด้วยวิธีการติดต่อสื่อสารที่ทันสมัยและเหมาะสมกับสถานการณ์และจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้					
6. ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ					
6.1 สามารถสร้างสัมพันธ์ภาพทางวิชาชีพในการปฏิบัติงานทั้งในระดับรายกรณี กลุ่ม และชุมชน					
6.2 สามารถรวบรวม บันทึก วิเคราะห์ข้อมูล จัดทำรายงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดหรือพัฒนาการบริการ					
6.3 สามารถจัดบริการหรือปฏิบัติงานระดับพื้นฐานให้กับผู้ใช้บริการทั้งในระดับบุคคล กลุ่ม ชุมชน ได้ทันทีตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของนักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพ					
6.4 สามารถปฏิบัติทักษะวิชาชีพสังคมสงเคราะห์อย่างบูรณาการเพื่อการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ในฐานะผู้ประสานงานและการจัดโครงการสวัสดิการสังคม					
7. คุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต					
7.1 เป็นผู้ที่มีความรู้ และมีทักษะในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ระดับปฏิบัติการตรงกับกลุ่มเป้าหมาย/ผู้ใช้บริการ					
7.2 สามารถคุ้มครองสิทธิสวัสดิการของกลุ่มเป้าหมาย					
7.3 มีความรับผิดชอบต่อสังคม					
7.4 มีคุณธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพสังคมสงเคราะห์					
7.5 สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้					
7.6 มีจิตอาสาเรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม					
7.7 เป็นผู้มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ					

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง หรือเติมข้อความในช่องว่างตามความคิดเห็นของท่าน

1. คุณลักษณะที่ท่านคิดว่าเป็นจุดเด่น/จุดแข็งของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม (ตอบเพียง 1 ด้านเท่านั้น)

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2. ด้านความรู้ 3. ด้านทักษะทางปัญญา
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
5. ด้านด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
6. ด้านด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ 7. ไม่มี

2. คุณลักษณะที่ท่านคิดว่าเป็นจุดที่ควรปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม (ตอบเพียง 1 ด้านเท่านั้น)

- 1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม
- 2. ด้านความรู้
- 3. ด้านทักษะทางปัญญา
- 4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
- 5. ด้านด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
- 6. ด้านด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
- 7. ไม่มี

3. จุดเด่นของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

.....

.....

.....

.....

4. จุดอ่อน/ข้อควรปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

.....

.....

.....

.....

5. ข้อเสนอแนะต่อหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต

.....

.....

.....

.....

6. ข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

.....

7. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนานักศึกษา

.....

.....

.....

.....

ตารางภาคผนวกที่ 1 แบบสอบถามชุดที่ 1 สำหรับบัณฑิต ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมิน
คุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes)

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC (Mean)	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1.1	1	1	1	1	ใช้ได้
1.2	1	1	1	1	ใช้ได้
1.3	1	1	1	1	ใช้ได้
1.4	1	1	1	1	ใช้ได้
1.5	1	1	1	1	ใช้ได้
1.6	1	1	1	1	ใช้ได้
1.7	1	1	1	1	ใช้ได้
1.8	1	1	1	1	ใช้ได้
2.1	1	1	1	1	ใช้ได้
2.2	1	1	1	1	ใช้ได้
2.3	1	1	1	1	ใช้ได้
2.4	1	1	1	1	ใช้ได้
2.5	1	1	1	1	ใช้ได้
3.1	1	1	1	1	ใช้ได้
3.2	1	1	1	1	ใช้ได้
3.3	1	1	1	1	ใช้ได้
3.4	1	1	1	1	ใช้ได้
3.5	1	1	1	1	ใช้ได้
4.1	1	1	1	1	ใช้ได้
4.2	1	1	1	1	ใช้ได้
4.3	1	1	1	1	ใช้ได้
4.4	1	1	1	1	ใช้ได้
4.5	1	1	1	1	ใช้ได้
4.6	1	1	1	1	ใช้ได้
5.1	1	1	1	1	ใช้ได้
5.2	1	1	1	1	ใช้ได้
5.3	1	1	1	1	ใช้ได้
5.4	1	1	1	1	ใช้ได้
5.5	1	1	1	1	ใช้ได้
5.6	1	1	1	1	ใช้ได้
5.7	1	1	1	1	ใช้ได้

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC (Mean)	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
6.1	1	1	1	1	ใช้ได้
6.2	1	1	1	1	ใช้ได้
6.3	1	1	1	1	ใช้ได้
6.4	1	1	1	1	ใช้ได้
7.1	1	1	1	1	ใช้ได้
7.2	1	1	1	1	ใช้ได้
7.3	1	1	1	1	ใช้ได้
7.4	1	1	1	1	ใช้ได้
7.5	1	1	1	1	ใช้ได้
7.6	1	1	1	1	ใช้ได้
7.7	1	1	1	1	ใช้ได้

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินคุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ทุกข้อมีค่า 1.00

ตารางภาคผนวกที่ 2 แบบสอบถามชุดที่ 2 สำหรับผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินคุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes)

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC (Mean)	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1.1	1	1	1	1	ใช้ได้
1.2	1	1	1	1	ใช้ได้
1.3	1	1	1	1	ใช้ได้
1.4	1	1	1	1	ใช้ได้
1.5	1	1	1	1	ใช้ได้
1.6	1	1	1	1	ใช้ได้
1.7	1	1	1	1	ใช้ได้
1.8	1	1	1	1	ใช้ได้
2.1	1	1	1	1	ใช้ได้
2.2	1	1	1	1	ใช้ได้
2.3	1	1	1	1	ใช้ได้
2.4	1	1	1	1	ใช้ได้
2.5	1	1	1	1	ใช้ได้
3.1	1	1	1	1	ใช้ได้
3.2	1	1	1	1	ใช้ได้
3.3	1	1	1	1	ใช้ได้
3.4	1	1	1	1	ใช้ได้
3.5	1	1	1	1	ใช้ได้
4.1	1	1	1	1	ใช้ได้
4.2	1	1	1	1	ใช้ได้
4.3	1	1	1	1	ใช้ได้
4.4	1	1	1	1	ใช้ได้
4.5	1	1	1	1	ใช้ได้
4.6	1	1	1	1	ใช้ได้
5.1	1	1	1	1	ใช้ได้
5.2	1	1	1	1	ใช้ได้
5.3	1	1	1	1	ใช้ได้
5.4	1	1	1	1	ใช้ได้
5.5	1	1	1	1	ใช้ได้
5.6	1	1	1	1	ใช้ได้
5.7	1	1	1	1	ใช้ได้

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC (Mean)	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
6.1	1	1	1	1	ใช้ได้
6.2	1	1	1	1	ใช้ได้
6.3	1	1	1	1	ใช้ได้
6.4	1	1	1	1	ใช้ได้
7.1	1	1	1	1	ใช้ได้
7.2	1	1	1	1	ใช้ได้
7.3	1	1	1	1	ใช้ได้
7.4	1	1	1	1	ใช้ได้
7.5	1	1	1	1	ใช้ได้
7.6	1	1	1	1	ใช้ได้
7.7	1	1	1	1	ใช้ได้

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินคุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ทุกข้อมีค่า 1.00

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรรณปพร ลีวิโรจน์

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารีนา เลิศแสนพร

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

3. อาจารย์นวนไล วัฒนกุล

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ภาคผนวก ข.

1. ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2558
2. กฎกระทรวงมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565
3. กฎกระทรวงมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565
4. ข้อบังคับสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ว่าด้วยจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. 2562
5. ประกาศสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เรื่อง มาตรฐานการให้บริการของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. 2564

(สำเนา)

ที่ อว 0224/๑๕๖

สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
328 ถนนศรีอยุธยา เขตราชเทวี
กรุงเทพฯ 10400

๓๑ สิงหาคม 2562

เรื่อง ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ
ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2558

เรียน (แจ้งทำสำเนา)

อ้างถึง หนังสือสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่ ศธ 0506(1)/ว 1639 ลงวันที่ 24 ธันวาคม 2558

ด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีนโยบายที่จะ
ส่งเสริมและพัฒนาของสถาบันอุดมศึกษาเกี่ยวกับการจัดทำ มคอ.3 – มคอ. 7 ตามที่ได้กำหนดในประกาศ
คณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2558 และได้แจ้งให้สถาบันอุดมศึกษารับทราบไปแล้ว รายละเอียดตามหนังสือที่อ้างถึง นั้น

ในการนี้ สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมจึงใคร่ขอ
เวียนแจ้งแนวทางการจัดทำ มคอ.3 – มคอ.7 อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาสามารถดำเนินการ
ปรับเปลี่ยนได้อย่างอิสระ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของการจัดทำ มคอ.3 – มคอ.7 เป็นสำคัญ ทั้งนี้ สามารถ
สืบค้นประกาศฯ ได้ที่เว็บไซต์ <http://www.mua.go.th/users/tqf-hed/> หรือปรากฏตาม QR Code
ด้านล่างนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์สรนิต ศิลธรรม)

ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

หนังสือที่ ศธ 0506(1)/ว 1639
ลงวันที่ 24 ธันวาคม 2558

สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา

โทร. 0-2039-5614

โทรสาร 0-2039-5665

ที่ ศธ 0506(1)/พ 1639

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
328 ถนนศรีอยุธยา เขตราชเทวี
กรุงเทพฯ 10400

๑๔ ธันวาคม 2558

เรื่อง ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา
แห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2558

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ
ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2558

ตามที่ได้มีประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐาน
คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 เพื่อเป็นแนวทางให้สถาบันอุดมศึกษาใช้ในการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตร
การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ให้สามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพตามเจตนารมณ์
ของประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 นั้น

คณะกรรมการการอุดมศึกษา ในการประชุมครั้งที่ 11/2558 เมื่อวันที่ 14 ตุลาคม 2558
พิจารณาเห็นว่าเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษามีอิสระในการกำหนดรายละเอียดของการบริหารและจัดการเรียน
การสอนให้เหมาะสมกับบริบทของสถาบันอุดมศึกษา จึงมีมติให้จัดทำประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา
เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2558
ให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถดำเนินการจัดทำระบบเก็บข้อมูลรายละเอียดตามแนวทางของ มคอ.3-7
โดยสามารถปรับเปลี่ยนหัวข้อรายละเอียดให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถาบันได้ ทั้งนี้ ให้คำนึงถึง
เจตนารมณ์ของการจัดทำ มคอ.3-7 ตามเอกสารแนบท้ายประกาศ และให้แต่ละหลักสูตรมีอิสระในการกำหนด
ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิที่ใช้ในการติดตาม ประเมิน และรายงานคุณภาพของ
หลักสูตรประจำปีที่ระบุไว้ในหมวดที่ 1-6 ของแต่ละหลักสูตร ตามบริบทและวัตถุประสงค์ในการผลิตบัณฑิต
ทั้งนี้ ต้องได้รับความเห็นชอบหรืออนุมัติจากสภาสถาบันอุดมศึกษา และสอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิ
สาขา/สาขาวิชา (ถ้ามี) หรือหากหลักสูตรใดมีความประสงค์จะกำหนดตัวบ่งชี้แบบเดิมก็สามารถทำได้
โดยหัวข้อและรายละเอียดของ มคอ.3-7 และตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน 12 ข้อ ที่ปรากฏในเอกสารแนบท้าย
ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา
แห่งชาติ พ.ศ. 2552 เป็นเพียงตัวอย่างและแนวทางในการดำเนินการ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์สรนิต ศิลธรรม)

สำนักมาตรฐานและคุณภาพอุดมศึกษา

รองเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา

โทร. 0-2610-5378 , 0-2610-5379

ปฏิบัติราชการแทนเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา

โทรสาร 0-2354-5491 , 0-2354-5530

ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา

เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓)

พ.ศ. ๒๕๕๘

ตามที่ได้มีประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๒ เพื่อเป็นแนวทางให้สถาบันอุดมศึกษาใช้ในการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ให้สามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ ตามเจตนารมณ์ของประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒

เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการนำไปปฏิบัติตามประกาศดังกล่าว คณะกรรมการการอุดมศึกษา ในการประชุมครั้งที่ ๑๑/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ จึงกำหนดแนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

๑. ให้ยกเลิกประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

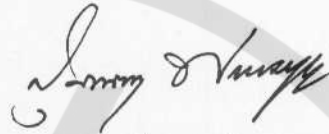
๒. ให้เพิ่มข้อความไว้ท้ายประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒

“กรณีที่สถาบันอุดมศึกษาใดจะจัดทำรายละเอียดของรายวิชา รายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) รายงานผลการดำเนินการของรายวิชา รายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) และรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรในลักษณะอื่น สถาบันอุดมศึกษาสามารถดำเนินการจัดทำระบบเก็บข้อมูลรายละเอียดตามแนวทางของ มคอ.๓ มคอ.๔ มคอ.๕ มคอ.๖ และ มคอ.๗ โดยสามารถปรับเปลี่ยนหัวข้อรายละเอียดให้เหมาะสมกับบริบทเฉพาะของสถาบันอุดมศึกษานั้นๆ ได้ ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงเจตนารมณ์ของการจัดทำ มคอ.๓ มคอ.๔ มคอ.๕ มคอ.๖ และ มคอ.๗” ตามเอกสารแนบท้ายประกาศนี้

๓. ให้ถือว่าตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ จำนวน ๑๒ ตัวบ่งชี้ (ซึ่งคณะกรรมการการอุดมศึกษาเคยกำหนดไว้ในเอกสารแนบท้ายประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๒) เป็นเพียงแนวทางเท่านั้น โดยสถาบันอุดมศึกษาสามารถกำหนดตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิได้เอง ซึ่งแต่ละหลักสูตรมีอิสระในการกำหนดตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานที่ใช้ในการติดตาม ประเมินและ

รายงานคุณภาพของหลักสูตรประจำปีที่ผ่านมาในหมวดที่ ๑ - ๒ ของแต่ละหลักสูตร ตามบริบทและวัตถุประสงค์ในการผลิตบัณฑิต ทั้งนี้ ต้องได้รับความเห็นชอบหรืออนุมัติจากสถาบันอุดมศึกษา ในระหว่างที่สถาบันอุดมศึกษายังไม่สามารถเสนอขอปรับตัวบ่งชี้ใหม่ได้แล้วเสร็จ ให้ใช้ตัวบ่งชี้เดิมก่อนได้ หรือหากหลักสูตรใดมีความประสงค์กำหนดตัวบ่งชี้แบบเดิมก็สามารถกระทำได้ กรณีหลักสูตรมีการปรับตัวบ่งชี้ใหม่ ให้นำเสนอสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา รับทราบในการปรับปรุงหลักสูตรครั้งต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๘

(รองศาสตราจารย์ คุณหญิงสุนงตา พรหมบุญ)

ประธานกรรมการการอุดมศึกษา

HUACHIEW

CHALERMPRAKIET

UNIVERSITY

華僑崇聖

大學

เอกสารแนบท้ายประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา
เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘
ลงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ตามที่ได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ เพื่อเป็นเครื่องมือให้สถาบันอุดมศึกษาใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายในการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพอย่างเป็นรูปธรรม โดยกำหนดปัจจัยสู่ความสำเร็จที่เป็นวงจรคุณภาพของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ประกอบด้วย แนวทางการออกแบบหลักสูตร รายวิชา กระบวนการจัดการเรียนการสอน และการรายงานผลการดำเนินการ เพื่อใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับสำหรับการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร รวมถึงการเรียนการสอนอย่างเป็นขั้นตอน รายละเอียดปรากฏในประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ นั้น

เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษามีอิสระและมีหลักในการกำหนดรายละเอียดของการบริหารและจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับบริบทของสถาบันอุดมศึกษา จึงกำหนดเฉพาะเจตนารมณ์ที่ควรคำนึงถึงในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา ตลอดจนการรายงานผลการดำเนินการของรายวิชาและหลักสูตร ไว้ในเอกสาร มคอ. ๓ - ๗ ดังต่อไปนี้

มคอ. ๓ รายละเอียดของรายวิชา

รายละเอียดของรายวิชา (Course Specification) หมายถึง ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการของแต่ละรายวิชาเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนสอดคล้องและเป็นไปตามผลการเรียนรู้ที่วางแผนไว้ในรายละเอียดของหลักสูตร ซึ่งแต่ละรายวิชาจะกำหนดไว้อย่างชัดเจนเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาความรู้ในรายวิชา แนวทางการปลูกฝังผลการเรียนรู้ ทักษะต่างๆ ตลอดจนคุณลักษณะอื่นๆ ที่นักศึกษา จะได้รับการพัฒนาให้ประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของรายวิชา มีการกำหนดแผนการสอน ระยะเวลาที่ใช้ในการเรียน วิธีการเรียน การสอน การวัดและประเมินผลในรายวิชา ตลอดจนหนังสือหรือสื่อทางการอื่นๆ ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ การทวนสอบผลสัมฤทธิ์ผลการเรียนรู้ของนักศึกษา การประเมินรายวิชา และกระบวนการปรับปรุง

มคอ. ๔ รายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม

รายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (Field Experience Specification) หมายถึง ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการในรายวิชาหรือกิจกรรมที่นักศึกษาจะต้องออกฝึกงาน ออกฝึกภาคสนาม หรือสหกิจศึกษา ซึ่งจะต้องวางแผนให้สอดคล้องและเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในรายละเอียดของหลักสูตร โดยจะกำหนดไว้อย่างชัดเจนถึงจุดมุ่งหมายและรายละเอียดของการดำเนินการของกิจกรรมนั้นๆ

ตลอดจนความรู้ ความเข้าใจที่นักศึกษาจะได้รับจากการออกฝึก มีการกำหนดกระบวนการหรือวิธีการในการปลูกฝังผลการเรียนรู้ ทักษะต่างๆ ตลอดจนคุณลักษณะอื่นๆ ที่นักศึกษาจะได้รับการพัฒนาให้ประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย รวมทั้งเกณฑ์การวัดและประเมินผลนักศึกษา และการประเมินการดำเนินการตามรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม

มคอ. ๕ รายงานผลการดำเนินการของรายวิชา

รายงานผลการดำเนินการของรายวิชา (Course Report) หมายถึง รายงานผลการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ผู้สอนแต่ละรายวิชาเมื่อสิ้นภาคเรียนเกี่ยวกับภาพรวมของการจัดการเรียนการสอนในวิชานั้นๆ ว่าได้ดำเนินการสอนอย่างครอบคลุมและเป็นไปตามแผนที่วางไว้ในรายละเอียดของรายวิชาหรือไม่ และหากไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ ต้องให้เหตุผลและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของรายวิชาดังกล่าวในครั้งต่อไป รายงานนี้จะครอบคลุมถึงผลการเรียนของนักศึกษา การทวนสอบผลสัมฤทธิ์ผลการเรียนรู้ของนักศึกษา จำนวนนักศึกษาตั้งแต่เริ่มเรียนจนสิ้นสุด ปัญหาในด้านการบริหารจัดการและสิ่งอำนวยความสะดวก การวิเคราะห์ผลการประเมินรายวิชาของนักศึกษา/หัวหน้าภาคหรือผู้ประเมินภายนอก รวมทั้งการสำรวจความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต การวางแผนและให้ข้อเสนอแนะต่อผู้ประสานงานหลักสูตรเพื่อปรับปรุงและพัฒนารายวิชา

มคอ. ๖ รายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม

รายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม (Field Experience Report) หมายถึง รายงานผลการฝึกงาน ออกฝึกภาคสนาม หรือ สหกิจศึกษา ที่ได้บรรลุผลการเรียนรู้ตามแผนที่วางไว้ในรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนามหรือไม่ และหากไม่เป็นไปตามแผนต้องให้เหตุผลและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการฝึกงาน ออกฝึกภาคสนาม หรือ สหกิจศึกษาในครั้งต่อไป รายงานนี้จะครอบคลุมถึงการฝึกประสบการณ์ภาคสนามตั้งแต่เริ่มจนสิ้นสุด ปัญหาด้านการบริหารจัดการและสิ่งอำนวยความสะดวก การวิเคราะห์ผลการประเมิน การฝึกของนักศึกษา/อาจารย์ผู้รับผิดชอบ/พนักงานพี่เลี้ยง

มคอ. ๗ รายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร

การรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร (Programme Report) หมายถึง การรายงานผลประจำปีการศึกษาโดยผู้ประสานงานหลักสูตรหรือผู้รับผิดชอบหลักสูตรเกี่ยวกับผลการบริหารจัดการหลักสูตร ตัวอย่างเช่น ข้อมูลทางสถิติของนักศึกษาที่เรียนในหลักสูตร สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกสถาบันที่มีผลกระทบต่อหลักสูตร สรุปภาพรวมของรายงานผลของรายวิชาในหลักสูตร ประสิทธิภาพของการสอนในมาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้าน การเทียบเคียงผลการดำเนินการกับมาตรฐานอื่นๆ ที่มีสรุปผลการประเมินหลักสูตรจากความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา ผู้ใช้บัณฑิต ตลอดจนข้อเสนอในการวางแผนและพัฒนา รวมทั้งแผนปฏิบัติการในการพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การรายงานผลดังกล่าวจะส่งไปยังหัวหน้าภาควิชา/คณบดี และใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาด้วยตนเองเพื่อปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรเป็นระยะๆ และเป็นข้อมูลในการรับรองหลักสูตรจากผู้ประเมินภายนอกได้ด้วย

กฎกระทรวง

มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

พ.ศ. ๒๕๖๕

อาศัยอำนาจตามความในบทนิยามคำว่า “มาตรฐานการอุดมศึกษา” ในมาตรา ๔ มาตรา ๖
วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๗ (๖) และวรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ
กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ และบทนิยามคำว่า
“มาตรฐานการอุดมศึกษา” ในมาตรา ๓ และมาตรา ๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติ
การอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
โดยข้อเสนอแนะและความเห็นชอบของคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาออกกฎกระทรวงไว้
ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกประกาศกระทรวงศึกษาธิการและประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา
ทุกฉบับที่เกี่ยวกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ แนวทางการปฏิบัติตามกรอบ
มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐานคุณวุฒิในสาขาหรือสาขาวิชา ทั้งนี้ ไม่ว่า
ในระดับใด สาขาใด หรือสาขาวิชาใด

ข้อ ๓ ในกฎกระทรวงนี้

“สถาบันอุดมศึกษา” หมายความว่า สถาบันที่จัดการอุดมศึกษาระดับปริญญาและระดับ
ต่ำกว่าปริญญาทั้งที่เป็นของรัฐและของเอกชน

“มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา” หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับผลลัพธ์การเรียนรู้
ของผู้เรียนที่เกิดขึ้นจากการศึกษาตามมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่กำหนดขึ้น
ตามระดับการศึกษาแต่ละระดับ

“ผลลัพธ์การเรียนรู้” หมายความว่า ผลที่เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่ได้จาก
การศึกษา ฝึกอบรม หรือประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากการฝึกปฏิบัติ หรือการเรียนรู้จริงในที่ทำงาน
ระหว่างการศึกษา

“หลักสูตรการศึกษา” หมายความว่า หลักสูตรระดับปริญญาและต่ำกว่าปริญญาตามที่ คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษากำหนดซึ่งสภาสถาบันอุดมศึกษาได้ให้ความเห็นชอบหรืออนุมัติ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา

ข้อ ๔ ให้ใช้มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาตามกฎกระทรวงนี้ ในการส่งเสริม การกำกับ ดูแล การตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา ของสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่ง

ข้อ ๕ ในการจัดทำหรือปรับปรุงหลักสูตรการศึกษา สถาบันอุดมศึกษาต้องบริหารจัดการ หลักสูตรและออกแบบกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐาน คุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านจริยธรรม และด้านลักษณะบุคคล โดยต้อง แสดงถึงพัฒนาการของผลลัพธ์การเรียนรู้ที่แตกต่างกันตามระดับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

ข้อ ๖ มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาประกอบด้วย

(๑) ระดับอนุปริญญา มีหนึ่งคุณวุฒิ ได้แก่ คุณวุฒิอนุปริญญา

(๒) ระดับปริญญาตรี มีหนึ่งคุณวุฒิ ได้แก่ คุณวุฒิปริญญาตรี

(๓) ระดับบัณฑิตศึกษา มีสี่คุณวุฒิ ได้แก่ คุณวุฒิประกาศนียบัตรบัณฑิต คุณวุฒิปริญญาโท คุณวุฒิประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง และคุณวุฒิปริญญาเอก

ข้อ ๗ ผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้สำเร็จการศึกษาทุกระดับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ต้องมีอย่างน้อยสี่ด้าน ดังต่อไปนี้

(๑) ด้านความรู้

(๒) ด้านทักษะ

(๓) ด้านจริยธรรม

(๔) ด้านลักษณะบุคคล

รายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ข้อ ๘ นอกจากผลลัพธ์การเรียนรู้ตามข้อ ๗ คณะกรรมการอาจประกาศกำหนดผลลัพธ์ การเรียนรู้ด้านอื่นเพิ่มเติมหรือกำหนดรายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้เพิ่มขึ้นตามความจำเป็นทางวิชาการ หรือวิชาชีพของแต่ละสาขาหรือสาขาวิชา โดยประกาศเป็นมาตรฐานคุณวุฒิในสาขาหรือสาขาวิชาก็ได้

ข้อ ๙ เพื่อประโยชน์ในการสร้างความมั่นใจในคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา สถาบันอุดมศึกษา ต้องมีระบบการประกันคุณภาพผลลัพธ์การเรียนรู้จริงของทุกหลักสูตรการศึกษาในแต่ละระดับ และติดตามประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ดังกล่าว ที่สามารถติดตามตรวจสอบได้ตามหลักธรรมาภิบาล และนำไปใช้ปรับปรุงกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ให้ได้ผลลัพธ์การเรียนรู้ ตามมาตรฐานคุณวุฒิแต่ละระดับ ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ข้อ ๑๐ การนำผลการเรียน ผลลัพธ์การเรียนรู้ สมรรถนะ หรือประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองหรือการเรียนรู้ตลอดชีวิต มาเทียบหน่วยกิตและสะสมไว้เพื่อขอรับคุณวุฒิตามระดับ ให้เป็นไปตามกฎกระทรวงว่าด้วยมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา

ข้อ ๑๑ ให้คณะกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนสถาบันอุดมศึกษาให้สามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สูงกว่ามาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาที่กำหนด

ข้อ ๑๒ ให้สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีหน้าที่ให้คำแนะนำและสนับสนุนการปฏิบัติตามกฎกระทรวงนี้

ข้อ ๑๓ คณะกรรมการอาจออกประกาศหรือแนวปฏิบัติอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษานี้ได้

การออกประกาศหรือแนวปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง ต้องคำนึงถึงความแตกต่างหลากหลายของประเภทและกลุ่มของสถาบันอุดมศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการอุดมศึกษา

ข้อ ๑๔ ให้คณะกรรมการจัดให้มีการประเมินผลและทบทวนข้อกำหนดในกฎกระทรวงนี้ทุกห้าปีนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ โดยรับฟังความคิดเห็นของสถาบันอุดมศึกษา ผู้เรียน คณาจารย์ และผู้ใช้บัณฑิตอย่างกว้างขวาง

ข้อ ๑๕ คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาในหลักสูตรที่สถาบันอุดมศึกษาเปิดสอนอยู่หรือที่สถาบันอุดมศึกษาแจ้งให้สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมทราบตามมาตรา ๕๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาตามกฎกระทรวงนี้แล้ว

ข้อ ๑๖ คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาในหลักสูตรการศึกษาเดิมที่กำลังอยู่ระหว่างการปรับปรุงหรือคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาในหลักสูตรการศึกษาใหม่ที่อยู่ระหว่างการพัฒนาในวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ และได้แจ้งการปรับปรุงหลักสูตรหรือพัฒนาหลักสูตรใหม่ดังกล่าวให้สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมทราบภายในหกสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้ดำเนินการต่อไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการและประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่เกี่ยวกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐานคุณวุฒิในสาขาหรือสาขาวิชา บรรดาที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ จนแล้วเสร็จ ซึ่งต้องไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ โดยให้ถือว่าการปรับปรุงหรือพัฒนาหลักสูตรใหม่ดังกล่าวเป็นการดำเนินการตามกฎกระทรวงนี้แล้ว

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

เอนก เหล่าธรรมทัศน์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๔ มาตรา ๑๗ และ มาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกอบกับมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ บัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยข้อเสนอแนะ และความเห็นชอบของคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา กำหนดมาตรฐานการอุดมศึกษาและการประกัน คุณภาพการศึกษา โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของสถาบันอุดมศึกษาด้วย ประกอบกับกฎกระทรวงว่าด้วย การกำหนดมาตรฐานการอุดมศึกษาอื่นกำหนดให้ “มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา” เป็นมาตรฐาน การอุดมศึกษาอื่น จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง

มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา

พ.ศ. ๒๕๖๕

อาศัยอำนาจตามความในบทนิยามคำว่า “มาตรฐานการอุดมศึกษา” ในมาตรา ๔ มาตรา ๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๗ (๖) และวรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ และบทนิยามคำว่า “มาตรฐานการอุดมศึกษา” ในมาตรา ๓ และมาตรา ๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยข้อเสนอแนะและความเห็นชอบของคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ ให้ยกเลิก

(๑) ประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่อง หลักเกณฑ์การเทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญาเข้าสู่การศึกษาในระบบ พ.ศ. ๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๕

(๒) ประกาศทบวงมหาวิทยาลัย ข้อแนะนำเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีในการเทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญา ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๕

(๓) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอนุปริญญา พ.ศ. ๒๕๔๘ ลงวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๘

(๔) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวทางการจัดการศึกษาหลักสูตรควบระดับปริญญาโทสองปริญญาในสถาบันอุดมศึกษาไทย พ.ศ. ๒๕๔๘ ลงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๘

(๕) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง หลักเกณฑ์การขอเปิดและดำเนินการหลักสูตรระดับปริญญาในระบบการศึกษาทางไกล พ.ศ. ๒๕๔๘ ลงวันที่ ๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๘

(๖) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวทางความตกลงร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาไทยกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

(๗) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวทางการจัดการศึกษาหลักสูตรควบระดับปริญญาตรีสองปริญญาในสถาบันอุดมศึกษาไทย พ.ศ. ๒๕๕๒ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๒

(๘) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๘ ลงวันที่ ๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

(๙) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๘ ลงวันที่ ๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

(๑๐) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๘ ลงวันที่ ๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

(๑๑) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง หลักเกณฑ์การกำหนดชื่อปริญญา พ.ศ. ๒๕๕๙ ลงวันที่ ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๙

(๑๒) ประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบคลังหน่วยกิตระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ ลงวันที่ ๑๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๒

(๑๓) ประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบคลังหน่วยกิตระดับอุดมศึกษา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓ ลงวันที่ ๒๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๓

(๑๔) ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การขอเปิดและดำเนินการหลักสูตรระดับปริญญา ในระบบการศึกษาทางไกล พ.ศ. ๒๕๔๘ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๘

(๑๕) ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง นโยบายการยกระดับมาตรฐานภาษาอังกฤษในสถาบันอุดมศึกษา ลงวันที่ ๑๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๙

ข้อ ๓ ในกฎกระทรวงนี้

“สถาบันอุดมศึกษา” หมายความว่า สถาบันที่จัดการอุดมศึกษาระดับปริญญาและระดับต่ำกว่าปริญญาทั้งที่เป็นของรัฐและของเอกชน

“มาตรฐานการอุดมศึกษา” หมายความว่า ข้อกำหนดขั้นต่ำเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพ และเกณฑ์อื่นในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ข้อกำหนดขั้นต่ำของหลักสูตรการศึกษา และข้อกำหนดขั้นต่ำของเกณฑ์ในการขอตำแหน่งทางวิชาการในสถาบันอุดมศึกษา และมาตรฐานอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการส่งเสริม การกำกับดูแล การตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา

“มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา” หมายความว่า ข้อกำหนดขั้นต่ำของหลักสูตร การศึกษา คุณลักษณะ คุณภาพ และเกณฑ์อื่นเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการส่งเสริม การกำกับดูแล การตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลและการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา

“มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา” หมายความว่า มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

“ผลลัพธ์การเรียนรู้” หมายความว่า ผลที่เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่ได้จากการศึกษา ฝึกอบรม หรือประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากการฝึกปฏิบัติ หรือการเรียนรู้จริงในที่ทำงาน ระหว่างการศึกษา

“หลักสูตรการศึกษา” หมายความว่า หลักสูตรระดับปริญญาและต่ำกว่าปริญญาตามที่ คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษากำหนดซึ่งสภาสถาบันอุดมศึกษาได้ให้ความเห็นชอบหรืออนุมัติ

“ระบบทวิภาค” หมายความว่า ระบบการจัดการศึกษาในหนึ่งปีการศึกษา โดยแบ่งออกเป็น สองภาคการศึกษาปกติ และหนึ่งภาคการศึกษาปกติมีระยะเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบห้าสัปดาห์

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา

ข้อ ๔ ให้ใช้มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษาตามกฎกระทรวงนี้ ในการส่งเสริม การกำกับดูแล การตรวจสอบ การติดตามและประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับอุดมศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่ง

ข้อ ๕ มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษาประกอบด้วย

(๑) มาตรฐานหลักสูตรระดับอนุปริญญา

(๒) มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี

(๓) มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา

ข้อ ๖ มาตรฐานหลักสูตรระดับอนุปริญญา ต้องมีระยะเวลาการเรียนรู้ของผู้เรียนคิดเป็น จำนวนหน่วยกิตรวมตามระบบทวิภาค ดังต่อไปนี้

(๑) หลักสูตรอนุปริญญาที่มีระยะเวลาการศึกษาปกติสองปี มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า หกสิบหน่วยกิต

(๒) หลักสูตรอนุปริญญาที่มีระยะเวลาการศึกษาปกติสามปี มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า เก้าสิบหน่วยกิต

การสำเร็จหลักสูตรตามวรรคหนึ่ง ผู้เรียนต้องมีผลลัพธ์การเรียนรู้เป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอนุปริญญาด้วย

ข้อ ๗ มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี ต้องมีระยะเวลาการเรียนรู้ของผู้เรียนคิดเป็น จำนวนหน่วยกิตรวมตามระบบทวิภาค ดังต่อไปนี้

(๑) หลักสูตรปริญญาตรีที่มีระยะเวลาการศึกษาปกติสี่ปี มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า หนึ่งร้อยยี่สิบหน่วยกิต

(๒) หลักสูตรปริญญาตรีที่มีระยะเวลาการศึกษาปกติห้าปี มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า หนึ่งร้อยห้าสิบหน่วยกิต

(๓) หลักสูตรปริญญาตรีที่มีระยะเวลาการศึกษาปกติไม่น้อยกว่าหกปี มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยแปดสิบหน่วยกิต

(๔) หลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่าเจ็ดสิบสองหน่วยกิต การสำเร็จหลักสูตรตามวรรคหนึ่ง ผู้เรียนต้องมีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีด้วย

ข้อ ๘ มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ต้องมีระยะเวลาการเรียนรู้ของผู้เรียนคิดเป็นจำนวนหน่วยกิตรวมตามระบบทวิภาค ดังต่อไปนี้

(๑) หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตและหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่ายี่สิบสี่หน่วยกิต

(๒) หลักสูตรปริญญาโท มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่าสามสิบหกหน่วยกิต

(๓) หลักสูตรปริญญาเอก กรณีผู้เรียนสำเร็จปริญญาตรี มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่าเจ็ดสิบสองหน่วยกิต สำหรับกรณีผู้เรียนสำเร็จปริญญาโท มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่าสี่สิบแปดหน่วยกิต

การสำเร็จหลักสูตรตามวรรคหนึ่ง ผู้เรียนต้องมีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษาของแต่ละระดับคุณวุฒิด้วย

ข้อ ๙ ให้คิดหน่วยกิตในระบบทวิภาคตามข้อ ๖ ข้อ ๗ และข้อ ๘ ดังต่อไปนี้

(๑) รายวิชาภาคทฤษฎีที่ใช้เวลาบรรยายหรืออภิปรายปัญหาไม่น้อยกว่าสี่ห้าชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับหนึ่งหน่วยกิต

(๒) รายวิชาภาคปฏิบัติที่ใช้เวลาฝึกหรือทดลองไม่น้อยกว่าสามสิบชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับหนึ่งหน่วยกิต

(๓) การฝึกงานหรือการฝึกภาคสนามที่ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่าสี่สิบห้าชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับหนึ่งหน่วยกิต

(๔) การทำโครงการหรือกิจกรรมการเรียนอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายที่ใช้เวลาทำโครงการหรือกิจกรรมนั้น ๆ ไม่น้อยกว่าสี่สิบห้าชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับหนึ่งหน่วยกิต

(๕) การค้นคว้าอิสระที่ใช้เวลาศึกษาค้นคว้าไม่น้อยกว่าสี่สิบห้าชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับหนึ่งหน่วยกิต

(๖) วิทยานิพนธ์ที่ใช้เวลาศึกษาค้นคว้าไม่น้อยกว่าสี่สิบห้าชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับหนึ่งหน่วยกิต

(๗) กิจกรรมการเรียนอื่นใดที่สร้างการเรียนรู้นอกเหนือจากรูปแบบที่กำหนดข้างต้น การนับระยะเวลาในการทำกิจกรรมนั้นต่อภาคการศึกษาปกติให้มีค่าเท่ากับหนึ่งหน่วยกิต ให้เป็นไปตามที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด

สถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาในระบบอื่นที่ไม่ใช่ระบบทวิภาค ให้นำระยะเวลาการศึกษาและการคิดหน่วยกิตเทียบเคียงได้กับระบบทวิภาคโดยให้สภาสถาบันอุดมศึกษาดังกล่าวเป็นผู้กำหนด

ข้อ ๑๐ มาตรฐานหลักสูตรควมระดับปริญญาตรีสองปริญญา หรือหลักสูตรควมระดับปริญญาโทสองปริญญา ในสาขาวิชาที่ต่างกัน ต้องมีระยะเวลาการเรียนรู้ของผู้เรียนคิดเป็นจำนวนหน่วยกิตรวมตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด และต้องมีผลลัพธ์การเรียนรู้เป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิของทั้งสองปริญญานั้น

ข้อ ๑๑ มาตรฐานหลักสูตรควมระดับปริญญาตรีและปริญญาโท หรือหลักสูตรควมระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ไม่ว่าจะ เป็นสาขาวิชาเดียวกันหรือต่างสาขาวิชา ต้องมีระยะเวลาการเรียนรู้ของผู้เรียนคิดเป็นจำนวนหน่วยกิตรวมตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด และต้องมีผลลัพธ์การเรียนรู้เป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิของทั้งสองปริญญานั้น

ข้อ ๑๒ หลักสูตรการศึกษาแต่ละระดับปริญญา ประกาศนียบัตรบัณฑิต และประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ต้องประกอบด้วยรายการดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อปริญญา ประกาศนียบัตรบัณฑิต ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง และสาขาวิชา
- (๒) ปรัชญา วัตถุประสงค์ และผลลัพธ์การเรียนรู้
- (๓) โครงสร้างหลักสูตร รายวิชาและหน่วยกิต
- (๔) การจัดกระบวนการเรียนรู้
- (๕) ความพร้อมและศักยภาพในการบริหารจัดการหลักสูตร ซึ่งรวมถึงคณาจารย์และที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
- (๖) คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา
- (๗) การประเมินผลการเรียนและเกณฑ์การสำเร็จการศึกษา
- (๘) การประกันคุณภาพหลักสูตร
- (๙) ระบบและกลไกในการพัฒนาหลักสูตร
- (๑๐) รายการอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

คณะกรรมการอาจประกาศกำหนดเกณฑ์ซึ่งเป็นรายละเอียดในแต่ละรายการตามวรรคหนึ่งให้เหมาะสมกับหลักสูตรการศึกษาในแต่ละระดับปริญญา ประกาศนียบัตรบัณฑิต หรือประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูงได้

ข้อ ๑๓ เพื่อประโยชน์ในการสร้างความมั่นใจในคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา สถาบันอุดมศึกษาต้องมีระบบการประกันคุณภาพผลลัพธ์การเรียนรู้จริงของทุกหลักสูตรการศึกษา ในแต่ละระดับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา และติดตามประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ดังกล่าวที่สามารถติดตามตรวจสอบได้ตามหลักธรรมาภิบาล และนำไปใช้ปรับปรุงกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ให้ได้ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ข้อ ๑๔ การเทียบโอนหน่วยกิตและผลการศึกษาระดับอนุปริญญา ปริญญาตรี หรือระดับบัณฑิตศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาหนึ่ง เพื่อเข้าศึกษาในระดับอนุปริญญา ปริญญาตรี หรือระดับบัณฑิตศึกษาในอีกสถาบันอุดมศึกษาหนึ่ง ให้เทียบโอนได้ตามหลักการดังต่อไปนี้

(๑) เป็นรายวิชาหรือกลุ่มรายวิชาในหลักสูตรการศึกษาที่คณะกรรมการรับรองมาตรฐาน และมีสาระสำคัญครอบคลุมรายวิชาหรือกลุ่มรายวิชาที่ขอเทียบโอน

(๒) เป็นรายวิชาหรือกลุ่มรายวิชาที่ประเมินผลการเรียนได้ไม่ต่ำกว่าระดับที่คณะกรรมการกำหนด

(๓) มีสัดส่วนจำนวนหน่วยกิตรวมที่รับเทียบโอนไม่เกินสัดส่วนที่คณะกรรมการกำหนด

(๔) หลักการอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ข้อ ๑๕ การสะสมผลการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ เพื่อพัฒนาตนเอง หรือการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อสำเร็จหลักสูตรการศึกษาหรือเพื่อขอรับปริญญา ให้กระทำได้โดยระบบคลังหน่วยกิตในระดับอุดมศึกษาตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด โดยมีหลักการดังต่อไปนี้

(๑) การนำผลการเรียน ผลลัพธ์การเรียนรู้ สมรรถนะ หรือประสบการณ์มาเทียบหน่วยกิต และสะสมในคลังหน่วยกิตได้ตามหลักเกณฑ์การเทียบโอน

(๒) การไม่มีข้อจำกัดเรื่องอายุ คุณวุฒิของผู้เรียน และระยะเวลาในการเรียน

(๓) การลงทะเบียนเรียนและสะสมหน่วยกิตได้ตลอดชีวิต โดยไม่มีเงื่อนไขของระยะเวลาในการสะสม

(๔) การลงทะเบียนเรียนและสะสมหน่วยกิตในสถาบันอุดมศึกษามากกว่าหนึ่งแห่งได้

ข้อ ๑๖ การเทียบหลักสูตรการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศกับหลักสูตรการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศเพื่อรับรองคุณวุฒิของผู้สำเร็จการศึกษา โดยมีหลักการดังต่อไปนี้

(๑) หลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศต้องได้รับการรับรองมาตรฐานตามกฎหมายของประเทศนั้น หรือได้รับการรับรองจากองค์กรวิชาชีพหรือวิชาการของประเทศนั้น

(๒) เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานเทียบได้กับมาตรฐานหลักสูตรศึกษาระดับอุดมศึกษา และมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

ข้อ ๑๗ การเทียบหลักสูตรการศึกษาที่จัดโดยองค์กรวิชาชีพ หน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานของเอกชน กับหลักสูตรการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อรับรองคุณวุฒิของผู้สำเร็จการศึกษา โดยมีหลักการดังต่อไปนี้

(๑) หลักสูตรการศึกษาที่ขอเทียบต้องจัดโดยองค์กรวิชาชีพ หน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานของเอกชน ที่มีวัตถุประสงค์ หน้าที่และอำนาจในการจัดหลักสูตรดังกล่าว

(๒) เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีมาตรฐานเทียบได้กับมาตรฐานหลักสูตรศึกษาระดับอุดมศึกษาและมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

ข้อ ๑๘ ให้สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เผยแพร่หลักสูตรที่ให้ปริญญาทั้งที่ดำเนินการสอดคล้องกับมาตรฐานการอุดมศึกษาและที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยข้อเสนอแนะและความเห็นชอบของคณะกรรมการไม่รับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาของหลักสูตรการศึกษาให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ ๑๙ ให้คณะกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนสถาบันอุดมศึกษาให้สามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สูงกว่ามาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่กำหนด

ข้อ ๒๐ ให้สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีหน้าที่ให้คำแนะนำและสนับสนุนการปฏิบัติตามกฎกระทรวงนี้

ข้อ ๒๑ คณะกรรมการการออกประกาศหรือแนวปฏิบัติอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษานี้ได้

การออกประกาศหรือแนวปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง ต้องคำนึงถึงความแตกต่างหลากหลายของประเภทและกลุ่มของสถาบันอุดมศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการอุดมศึกษา

ข้อ ๒๒ ให้คณะกรรมการจัดให้มีการประเมินผลและทบทวนข้อกำหนดในกฎกระทรวงนี้ ทุกห้าปีนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ โดยรับฟังความคิดเห็นของสถาบันอุดมศึกษา ผู้เรียน คณาจารย์ และผู้ใช้บัณฑิตอย่างกว้างขวาง

ข้อ ๒๓ หลักสูตรการศึกษาที่สถาบันอุดมศึกษาเปิดสอนอยู่หรือที่สถาบันอุดมศึกษาแจ้งให้สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมทราบตามมาตรา ๕๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นการดำเนินการตามกฎกระทรวงนี้แล้ว

ข้อ ๒๔ ในวาระเริ่มแรก การใด ๆ ที่เกี่ยวกับมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่กำหนดไว้ตามประกาศว่าด้วยมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา บรรดาที่ถูยกยกเลิกโดยกฎกระทรวงนี้ ซึ่งดำเนินการอยู่ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ และสถาบันอุดมศึกษาได้แจ้งให้สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมทราบภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้ดำเนินการต่อไปตามประกาศดังกล่าว จนกว่าจะแล้วเสร็จ เว้นแต่คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาจะกำหนดเป็นอย่างอื่น

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

เอนก เหล่าธรรมทัศน์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๔ มาตรา ๑๗ และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกอบกับมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ บัญญัติให้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยข้อเสนอแนะและความเห็นชอบ ของคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา กำหนดมาตรฐานการอุดมศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของสถาบันอุดมศึกษาด้วย จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ข้อบังคับสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

ว่าด้วยจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

พ.ศ. ๒๕๖๒

โดยที่ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ต้องประกอบวิชาชีพให้เป็นไปตามข้อบังคับ ทั้งต้องดำรงตน และปฏิบัติตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๓ (๔) (ข) ประกอบมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติ วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๕๖ คณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ โดยความเห็นชอบ ของสภานายกพิเศษ จึงกำหนดข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ว่าด้วยจรรยาบรรณ แห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๖๒”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้

“จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์” หมายความว่า หลักความประพฤติปฏิบัติ ที่เป็นค่านิยม และหลักการของวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เพื่อให้ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ยึดถือปฏิบัติ อันนำไปสู่คุณภาพเชิงวิชาชีพ ตลอดจนรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณ และสถานะของวิชาชีพ

“วิชาชีพสังคมสงเคราะห์” หมายความว่า วิชาชีพที่ต้องใช้ความรู้และทักษะทางสังคมสงเคราะห์ ในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาของบุคคล ครอบครัว กลุ่มคน หรือชุมชน เพื่อให้กระทำหน้าที่ทางสังคมและดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข

“ผู้ประกอบวิชาชีพ” หมายความว่า ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ และผู้ประกอบวิชาชีพ สังคมสงเคราะห์รับอนุญาต

“ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ” หมายความว่า บุคคลซึ่งต้องประกอบวิชาชีพที่ต้องใช้ ความรู้และทักษะทางสังคมสงเคราะห์ในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาของบุคคล ครอบครัว กลุ่มคน หรือชุมชน เพื่อให้กระทำหน้าที่ทางสังคมและดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข

“ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต” หมายความว่า บุคคลซึ่งได้ขึ้นทะเบียน และรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตจากสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

ข้อ ๔ ผู้ประกอบวิชาชีพต้องประกอบวิชาชีพให้เป็นไปตามข้อบังคับ ทั้งต้องดำรงตน และปฏิบัติตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์และแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณ แห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

ข้อ ๕ ในกรณีที่คณะกรรมการจรรยาบรรณมีปัญหาในการปฏิบัติเกี่ยวกับการตีความ ตามข้อบังคับนี้ ให้คณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์เป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาดและให้ถือว่าคำวินิจฉัย ของคณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์เป็นที่สุด

ข้อ ๖ ให้นายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รักษาการตามข้อบังคับนี้

หมวด ๑

จรรยาบรรณต่อตนเอง

ข้อ ๗ ผู้ประกอบวิชาชีพพึงตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนเอง และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ เสียสละ มีคุณธรรม

ข้อ ๘ ผู้ประกอบวิชาชีพพึงประพฤติตนในกรอบวัฒนธรรมและบริบทที่เหมาะสม ละเว้นการประพฤติทั้งปวงที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อตนเอง ผู้อื่น และวิชาชีพ

ข้อ ๙ ผู้ประกอบวิชาชีพพึงพัฒนาตนเอง เพิ่มพูนความรู้และทักษะการประกอบวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอ

หมวด ๒

จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ

ข้อ ๑๐ ผู้ประกอบวิชาชีพพึงปฏิบัติงานโดยยึดความถูกต้องตามหลักวิชาการด้านสังคมสงเคราะห์ และคำนึงถึงมาตรฐานการให้บริการของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

ข้อ ๑๑ ผู้ประกอบวิชาชีพพึงศรัทธาและรักษาเกียรติภูมิแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ไม่นำวิชาชีพไปแสวงหาประโยชน์ต่อตนเองโดยมิชอบด้วยกฎหมายและกระทำการในลักษณะที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่วิชาชีพสังคมสงเคราะห์

ข้อ ๑๒ ผู้ประกอบวิชาชีพ พึงส่งเสริม สนับสนุนวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ให้ก้าวหน้าและเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

หมวด ๓

จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ

ข้อ ๑๓ ผู้ประกอบวิชาชีพพึงเคารพ สิทธิ ศักดิ์ศรี และคุณค่าความเป็นมนุษย์ ความแตกต่าง ความหลากหลาย และคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของผู้รับบริการ โดยใช้ดุลยพินิจทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ และปราศจากอคติทั้งปวง

ข้อ ๑๔ ผู้ประกอบวิชาชีพพึงยึดหลักการดำเนินงานอย่างมีส่วนร่วม เคารพในการตัดสินใจของผู้รับบริการและรักษาไว้ซึ่งสัมพันธภาพทางวิชาชีพในการให้บริการต่อผู้รับบริการ

ข้อ ๑๕ ผู้ประกอบวิชาชีพต้องรักษาความลับของผู้รับบริการ เว้นแต่การเปิดเผยข้อมูลจะเป็นประโยชน์ต่อผู้รับบริการ ซึ่งต้องกระทำอย่างระมัดระวัง โดยต้องคำนึงถึงสวัสดิภาพความปลอดภัยด้วย

หมวด ๔

จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมวิชาชีพ

ข้อ ๑๖ ผู้ประกอบวิชาชีพพึงให้เกียรติ เคารพในสิทธิ หน้าที่ และขอบเขตความรับผิดชอบ
ของผู้ร่วมวิชาชีพ สหวิชาชีพ และภาคีเครือข่ายในการทำงาน

ข้อ ๑๗ ผู้ประกอบวิชาชีพพึงช่วยเหลือเกื้อกูล ร่วมมือ ส่งเสริมสนับสนุน และสร้างความสามัคคี
กับผู้ร่วมวิชาชีพ สหวิชาชีพ และภาคีเครือข่ายอย่างสร้างสรรค์ เพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้รับบริการ

ข้อ ๑๘ ผู้ประกอบวิชาชีพพึงเคารพในสิทธิการเป็นเจ้าของงานและผลงาน โดยไม่แอบอ้างผลงาน
ของผู้อื่นมาเป็นของตน

หมวด ๕

จรรยาบรรณต่อสังคม

ข้อ ๑๙ ผู้ประกอบวิชาชีพพึงเข้าใจสถานการณ์ ปัญหา และความต้องการทางสังคม รวมทั้ง
มีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายในการป้องกัน แก้ไข หรือขับเคลื่อนทางสังคม เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง
ที่จะมีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน เกิดความเป็นธรรมทางสังคม

ข้อ ๒๐ ผู้ประกอบวิชาชีพพึงยอมรับ และเคารพความหลากหลายทางวัฒนธรรม

หมวด ๖

จรรยาบรรณต่อองค์กรที่สังกัด

ข้อ ๒๑ ผู้ประกอบวิชาชีพพึงส่งเสริม รักษา และพัฒนาองค์กรเพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้รับบริการ

ข้อ ๒๒ ผู้ประกอบวิชาชีพพึงตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อที่มีต่อองค์กร และดำรงไว้ซึ่งเกียรติภูมิ
ขององค์กร

ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๒

อภิญญา เวชยชัย

นายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

ประกาศสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

เรื่อง มาตรฐานการให้บริการของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๖๔

โดยที่มาตรา ๖ (๒) แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๕๖ กำหนดให้ สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดมาตรฐานการให้บริการของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ประกอบกับข้อบังคับสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ว่าด้วยจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ต้องประกอบวิชาชีพให้เป็นไปตามข้อบังคับ ทั้งต้องดำรงตนและปฏิบัติตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ และแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

ดังนั้น เพื่อให้มีมาตรฐานกลางของการจัดบริการสังคมสงเคราะห์ อันเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เพื่อให้เกิดการป้องกัน แก้ไขปัญหา และเสริมพลังอำนาจของบุคคล ครอบครัว กลุ่ม หรือชุมชน รวมถึงเป็นแนวทางการดำรงตนของผู้ประกอบวิชาชีพเพื่อรักษาไว้ซึ่งเกียรติภูมิแห่งวิชาชีพ พร้อมทั้งเป็นการแสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมของหน่วยงานผ่านระบบ หรือกระบวนการปฏิบัติงานตามมาตรฐานทางวิชาชีพ สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์จึงกำหนดมาตรฐานการให้บริการของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ประกอบด้วย ๖ มาตรฐาน ๒๙ องค์กรประกอบ ดังนี้

๑. มาตรฐานจรรยาบรรณ

เป็นแนวทางการปฏิบัติงานโดยยึด “หลักจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์” ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๕๖ หมวด ๕ มาตรา ๓๓ ตามประกาศของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ มี ๖ องค์กรประกอบ มีรายละเอียด ดังนี้

องค์กรประกอบที่ ๑ จรรยาบรรณต่อตนเอง ได้แก่ ตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนเอง และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ เสียสละ ตระหนักถึงการพัฒนาตนเอง ให้มีความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญ และมีคุณธรรม ประพฤติตน อยู่ในกรอบวัฒนธรรมและบริบทที่เหมาะสม

องค์กรประกอบที่ ๒ จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ ได้แก่ ยึดมั่นในหลักวิชาการทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ รักษาเกียรติภูมิ และส่งเสริมวิชาชีพให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ และคำนึงถึงมาตรฐานการให้บริการของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

องค์กรประกอบที่ ๓ จรรยาบรรณต่อผู้ใช้บริการ (บุคคล ครอบครัว กลุ่มคน หรือชุมชน) ได้แก่ ยึดถือประโยชน์สูงสุดของผู้ใช้บริการ โดยเคารพในสิทธิ ศักดิ์ศรีและคุณค่าของความเป็นมนุษย์ ความแตกต่างหลากหลาย สิทธิความเป็นส่วนตัว รักษาความลับของผู้ใช้บริการ ยึดหลักการมีส่วนร่วมและรักษาสัมพันธภาพทางวิชาชีพ รวมทั้งให้ความสำคัญต่อ

- ผู้ที่มีความต้องการพิเศษ และพิทักษ์ คุ้มครอง และพัฒนา
ความเป็นอยู่ที่ดีของบุคคล ครอบครัว กลุ่มคน หรือชุมชน
- องค์ประกอบที่ ๔ จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมวิชาชีพและผู้ร่วมงานในวิชาชีพอื่น ได้แก่
เคารพ ให้เกียรติ สนับสนุนความร่วมมือในการทำงานเป็นเครือข่าย
และร่วมขับเคลื่อนการปฏิบัติงานที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้บริการ
และวิชาชีพ
- องค์ประกอบที่ ๕ จรรยาบรรณต่อองค์กรที่สังกัด ได้แก่ ส่งเสริม รักษา และพัฒนาองค์กร
เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อผู้ใช้บริการ และมีความรับผิดชอบต่อ
องค์กรที่สังกัด
- องค์ประกอบที่ ๖ จรรยาบรรณต่อสังคม ได้แก่ มีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงทางสังคม
ที่จะมีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน

๒. มาตรฐานความเป็นวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

เป็นแนวทางการปฏิบัติตามมาตรฐานความเป็นวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ มี ๖ องค์ประกอบ
มีรายละเอียด ดังนี้

- องค์ประกอบที่ ๑ สามารถปฏิบัติหน้าที่ ในขอบเขตความรับผิดชอบโดยคำนึงถึง
ความมั่นคงปลอดภัย และประโยชน์สูงสุดของผู้ใช้บริการ
- องค์ประกอบที่ ๒ สามารถปฏิบัติงานภายใต้องค์ความรู้ด้านกฎหมายวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- องค์ประกอบที่ ๓ สามารถปฏิบัติงานในฐานะผู้ประกอบการวิชาชีพ ภายใต้การใช้ดุลพินิจ
ทางวิชาชีพ
- องค์ประกอบที่ ๔ การทำหน้าที่เป็นตัวแทนของวิชาชีพทั้งทางด้านวิชาการ และการปฏิบัติงาน
- องค์ประกอบที่ ๕ การทำหน้าที่ในเรื่องการขับเคลื่อนนโยบายทางสังคมที่ส่งผลต่อ
ผู้ใช้บริการ
- องค์ประกอบที่ ๖ ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ในกรณีเกิดภาวะวิกฤต

๓. มาตรฐานองค์ความรู้และการประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน

เป็นแนวทางการปฏิบัติที่มีเป้าหมายของการนำองค์ความรู้มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน
มี ๖ องค์ประกอบ มีรายละเอียด ดังนี้

- องค์ประกอบที่ ๑ ปฏิบัติงานภายใต้กรอบกฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้องกับงานสังคมสงเคราะห์
- องค์ประกอบที่ ๒ เข้าใจและตระหนักถึงความหลากหลายทางสังคม วัฒนธรรมที่มีผลต่อ
การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์
- องค์ประกอบที่ ๓ เข้าใจและตระหนักถึงบริบททางสากล และบริบทแวดล้อม ที่มีอิทธิพลต่อ
วิถีชีวิตประชาชน

- องค์ประกอบที่ ๔ เข้าใจและเชื่อมโยงแนวคิด ทฤษฎี องค์ความรู้ต่าง ๆ และสามารถประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์
- องค์ประกอบที่ ๕ มีการนำความรู้ด้านการวิจัย และการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงาน และสร้างนวัตกรรมทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
- องค์ประกอบที่ ๖ การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสื่อสาร และปฏิบัติงานได้หลากหลายรูปแบบ โดยคำนึงถึงจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

๔. มาตรฐานการสื่อสารทางวิชาชีพ

เป็นแนวทางการปฏิบัติสำหรับการสื่อสารทางวิชาชีพ มี ๓ องค์ประกอบ มีรายละเอียด ดังนี้

- องค์ประกอบที่ ๑ การสื่อสารเพื่อสร้างสัมพันธภาพเชิงวิชาชีพ
- องค์ประกอบที่ ๒ รูปแบบการสื่อสารที่สร้างสรรค์ และส่งเสริมการปฏิบัติงานกับกลุ่มคนที่หลากหลาย
- องค์ประกอบที่ ๓ การสื่อสารเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพในการทำงานเป็นทีม

๕. มาตรฐานการบันทึกข้อมูลเพื่อการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์

เป็นแนวทางการบันทึกข้อมูลเพื่อการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ มี ๕ องค์ประกอบ มีรายละเอียด ดังนี้

- องค์ประกอบที่ ๑ การบันทึกการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์บนฐานความรู้ ค่านิยม จรรยาบรรณ และหลักการของวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
- องค์ประกอบที่ ๒ การบันทึกการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ ถูกต้อง ชัดเจน
- องค์ประกอบที่ ๓ การบันทึกการจัดบริการสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่มีความต้องการพิเศษ
- องค์ประกอบที่ ๔ การบันทึกตามกำหนดเวลา
- องค์ประกอบที่ ๕ การใช้ประโยชน์จากบันทึกการปฏิบัติงาน

๖. มาตรฐานการนิเทศงานเพื่อพัฒนาวิชาชีพ

เป็นแนวทางการนิเทศงานที่จะช่วยในการคุ้มครองพิทักษ์สิทธิของผู้ใช้บริการ และเป็นการสนับสนุนช่วยเหลือให้ผู้ปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ในการสร้างหลักประกัน ที่จะดำเนินการได้ตามมาตรฐานทางวิชาชีพและให้บริการได้อย่างมีคุณภาพ มี ๓ องค์ประกอบ มีรายละเอียด ดังนี้

- องค์ประกอบที่ ๑ ผู้ให้การนิเทศงาน ผู้รับการนิเทศงานเข้าใจความสำคัญ บทบาท ความมุ่งหมาย และหน้าที่ของการนิเทศงาน

องค์ประกอบที่ ๒ การพัฒนากระบวนการนิเทศงาน

องค์ประกอบที่ ๓ สนับสนุนการนิเทศงานสังคมสงเคราะห์

ทั้งนี้ ขอให้หน่วยงานที่มีผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ให้การส่งเสริม สนับสนุน และ
กำกับให้เป็นไปตามมาตรฐานการให้บริการของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ด้วย

ประกาศ ณ วันที่ ๑๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัญมณี บุรณกานนท์

นายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

ยื่นหนึ่งเรื่องเงิน

รู้จริง ทำได้ ใส่ใจทุก Gen.

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
เลขที่ 18/18 ถนนเทพรัตน กม.18 ต.บางโฉลง อ.บางพลี จ.สมุทรปราการ 10540
โทร 02-312 6300